

KOŘENY SLOVNÉ ŘEČÍ SLOVANSKÝCH

S OHLEDEM NA ČEŠTINU.

UPRAVIL

JAKUB HRON,
C. K. GYMN. PROF. VYSLOUŽILÝ.

KRÁLOVSKÉ VINOHRADY 1907.

V KOMISSÍ U BURSÍKA & KOHOUTA V PRAZE,
knihkupců c. k. České university a České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

Cena K —

KOŘENY SLOVNÉ ŘEČÍ SLOVANSKÝCH

S OHLEDEM NA ČEŠTINU.

UPRAVIL

JAKUB HRON,

C. K. GYMN. PROF., VÝSLUŽNÍK.

KRÁLOVSKÉ VINOHRADY 1907.

V KOMISSÍ U BURSÍKA & KOHOUTA V PRAZE,

knihkupců c. k. České university a České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

TISKNUL ALOIS WIESNER V PRAZE,
knihtiskař České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

ÚVOD.

Kořeny slovné řečí slovanských jsou v tomto díle sestaveny ve pěti třídách (I., II., III., IV., V.). Každá třída obsahuje desky (1., 2., 3., ...). Každá deska jest upravena dle ábecedního pořada. Pervé tři třídy řaděny jsou v duchu díla dřívějšího: (Kořeny slovné řeči lidské), druhé dvě (IV., V.) dle slovníkových způsobů. Každému kořenu vykázány jsou dva řádky tiskové, ač popsán celkem jen jeden řádek; prázdné místo nechť slouží čtenáři pro poznámky a dopelňky, ze vlastní jeho četby, ze vlastní jeho myselby získané anebo jinák potřebné. Ač bylo čerpáno ze spisů slovanských, které psány ábecedou několikerou (českou, polskou, ruskou, staroslovanskou, sorbskou), přece zachován jen pravopis vedený ábecedou českou, proto, poněvač je dílo Čechům přístupnější, a když budou ostatní brateršti národové této práce chtíť upotřebit, jest jim dovoleno a zároveň i raděno, by ještě každý z nich dopelňoval sbírku tuto kořenami ze své materštiny. Účelem díla tohoto jest holá věda. Pro jakýsi stupeň uvědomělosti rozhledové vňaty jsou v úvod hlavnější ábecedy slovanské:

1. česká: a, b, c, č, d, ď, e, f, g, h, ch, i, j, k, l, m, n, ň, o, p, q, r, ř, s, š, t, ť, u, v, x, y, z, ž = 33.

2. polská: a, ą, b, c, ć, cz, d, dz, dź, dż, e, é, ę, f, g, h, ch, i, j, k, l, ł, m, n, ń, o, ó, p, r, rz, s, ś, sz, t, u, w, x, y, z, ź, ż = 41 — dle nav. od Vladim. Čiháka.

3. ruská: а, б. в, г, д, е. ж, з, и, і, й, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ъ, ы, ь, ѣ, э, ю, я, ѳ, ѵ = 36.

Zdroje, z nichž čerpáno:

1. Bartoš — Dialektologie moravská 1886; 1895.
2. Dobrovský — Institutiones.

3. Dobrovský — Geschichte.
4. Hanka
5. Horák — slovník polský.
6. Jagić — Archiv.
7. Karlowicz — slownik gwar polskich.
8. Kott — slovník.
9. Kotyška — slovník místopisný.
10. Matzenauer — cizí slova.
11. Miklosich —
12. Popović — rečník srpskoga jazika.
13. Rank — slovník č. n.
14. Šembera — dějiny.
15. Šercl — mluvnice jazyka ruského.
16. Týn — časoslovo.

Zkraceniny:

citoslovka = citsl.
spojka = sp.
předložka = přl.
časoslovo = časl.
statné jméno = st. j.
přídavné jméno = př. jm.
zájméno = zj.
příslovka = přs.
hláska . . (vocalis) = h.
zvučka (consonans) = z.
zněnka (φθόγγος) = zn. — zonka.
činný způsob (status activus) = č. zp.
tarupný způsob (st. passivus) = tar. zp.
sorbsky = sb.
bulgarsky = bg.
všeslovansky = vsl.
slovansky = sl.
rusky = r.
polsky = pol.

I. Třída.

1. **I. Třída.** - a - citoslovka; dítě křičí a; krátké a je odmítavé; po únavě dlouhé á;
2. a - jako spojka všeslovanská; ty a já;
3. e - citoslovka; č. - e nech mne! odmítavé; e! co do toho! opovržlivost.
4. i - citoslovka; i cos to udělal! překvap; i nech toho! výstraha.
5. i - spojka; i ty i já;
6. i - kořen slovesa; í-ti;
7. i - zájmeno, čtvartý pád: vidím i (ji); i-mi = ji-mi;
8. o - citoslovka; ó! to bylo pěkné na výstavě; ó! tys to pěkně vyved;
9. o - předložka; o nás, bez nás;
10. u - citoslovka; ú bolest; strašácké ú;
11. u - předložka; u nás;
12. u - časoslovo; ob-u-ti, na nohy pokrývku vpravit; ob-u-v;
13. ii - sb. citoslovka; jako ai;
14. ee - útrobný cit nepříjemnosti;
15. oo - citoslovka vyhrůžková; oo to se ti nepodaří;
16. uu - ú Ig; citoslovka povšechné slabosti a bolesti;
17. aa - á - blahostná spokojenost; á, to jsem si oddech;
18. ae - citoslovka - dítě křičí áé;
19. ai - sb. ai-kati (= plašiti); ai-ka (honba)
20. eo - citoslovka; dítě křičí éo;

ao - sb.; citoslovka; odiv; aó, to je pěkná;

aù - citoslovka; dítě křičí au; rusky: au! jako české: hej! hejsa!

ei - citoslovka; obdiv radostný;

eu - hlas kočího na koně: eu! tolik jako stůj!

io - citoslovka; veselý projev v citu.

iu - sb. citoslovka veselá; juch.

ou - hlas na potah; zastav!

ea - citoslovka, když člověk zívá;

ia - citoslovka; křik dětí;

oa - hlas zívavosti;

ua - citoslovka dětí křičících;

ie - dětský hlas při obdivu neb překvapu; ie (ije!), ten to umí!

oe - hrubý dětský plačtivý hlas;

ue - dětský hrubý křiklavý hlas;

oi - vsl. citoslovka značící bolest, útrapu;

ui - hlas zpěvný u dětí;

uo - dětský hrubý nářek;

b - zvučka, užívaná jako statné jméno: Pan B to dobře vyřídil. Od p. B přišel dopis;

c - zvučka jako statné jméno. Nevyslovil ani b ani c. Od pana B přišel a s p. C pěkně hovořil. Vztažné zájmeno - c-o; hudební značka - c.

d - zvučka jako statné jméno. Kdo znal pana D?

ď - sl. dvojzněnka (δίφθογγος) vznikla ze dvou zněnek „di"; užíváme jako statné jméno. Pan Ď je docela jiný člověk než p. D.

f - zvučka fučivá; jako statné jméno: u p. F; jako číslovka: číslo f;

g - zvučka - jako statné jméno neb jako číslovka.

h - zvučka - jako statné jméno, jako číslovka, jako živel slovný;

ch - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný.

j - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný.

k - zvučka - jako statné jméno, jako číslovka, živel slovný; jako zájmeno k-ý; předložka k: k ruce;

l - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný

m - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; jako zájmeno m-y.

n - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; zájmeno n-y.

ň - dvojzněnka ze dvou zněnek = „ni", jako statné jméno, číslovka, živel slovný; zájmeno os. na-ň.

p - zvučka; jako statné jméno číslovka, živel slovný;

q - dvojzněnka lat. - č. kv;

r - zvučka rachotná - jako statné jméno, číslovka, živel slovný;

ř - dvojzněnka č. = rz.

s - zvučka sykavá - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; předložka s: s nebe padá vláha;

š - dvojzněnka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný;

t - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; kořen osobního zájmena t-y, t-en, t-a, t-o

ť - dvojzněnka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; = ti;

v - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; předložka: v lese; zájmeno osobné v-y;

x - dvojzněnka = č. ks. -

z - zvučka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; kořen předložky z: z něčeho;
ž - dvojzněnka - jako statné jméno, číslovka, živel slovný;

č - dvojzvučka = cz - jako statné jméno, číslovka, živel slovný; kořen tázacího zájmena č-í; čím jsi se řízl;
II. Třída: ab-ati sb. časoslovo; = obnositi, šaty;

ad-sb = peklo

af-sb vlasy na sukně

uf-ati, čsl. v mysli očekávati

ag-a sb = pán

ah - citoslovka

oh - citoslovka povzdechu

uh - Uh-a ves u Velvar; Uh-an jméno osoby

aj - citoslovka obdivu; aj-hle

ej - citoslovka obdivu; ej-hle

oj - citoslovka sb., oj-ha!

oj - tyčková část vozu, při níž stojí potah

uj - matčin bratr, ujec, sb. uj-ak

ak - sb. miřík - rostlina - apium; dech

ak-ý sb. po česku jaký; ako sb.

ik-o sb. = někdo

II. Třída.

ok-a sb. = míra

ok-o, úd těla, ve všech slovanštinách; ok-atý; ok-no

uk-a, vědecký výklad soustavných předmětů, theoria; na-uk-a
uč-iti
al-kat r. = lačněti;

el.-sb. poněvadž

il-sb. il-a = falešný, nepravdivý; snad i české slovo: jílek, ílek.

ol-, ol-cha = olše; ol-ovo; Ol-ga jméno osoby;

ul-a = rostlina;

ach - citoslovka ve všech slovanštinách rozličně pozměněná ach-atь r.
tolik jako vzdychat; ach - bolí
eh - citoslovka; eh - bolí

ich - sb. zájmeno osobní = ona

oh! - citoslovka.

uh - citoslovka bolesti

uch-o, úd těla ve všech slovanštinách;

am - sb. = postroj na tažného koně; Amborský, Polák spisovatel

em - sb. spojka = jak-tak

im - takřka ve všech slovanštinách v časoslově; sn-ím-ám, sn-im-ati,
im-etak sb. = majetek
om-, om-e sb. = hříbě

um - způsob myslebný a konebný ve všech slovanštinách; um-ba;

um-ění; um-ělec; um-ěna; roz-um
n-ý sb. tolik jako jiný; in-dě = jinde; in-udy = jinudy

on- zájmeno osobní, on-oho; příslovky časové a místné: on-da, on-de, on-ady, on-am, on-dyno, on-udy

un - tolik jako on; un-uk sb., - un - uka = vnuk; un-ý (juný) jména osob: Un-ec; Un-ek; un-ěj; Un-ka.

eň-ati sb. = unaviti

uň-kav sb. = kdo nosem mluví, huhňavý; uň-kati, uň-ka -

ap - sb. = pilulka, ap-a = výpar

op-! op-a! - citoslovka, hop!; (o-pn-a sb. peritoneum)

op - zvíře čtyřruké, opice; Op-ava město hl. ve Slezsku.

up - nářek, up-ěti; up-ovatь r. doufati v boha; up ssl. spes.

ar - čtverec o délce strany 10 m.;

ar - sb., ar-ati = pustošiti

ir - sb. ir-a = ovčí kůže vyluhovaná

or -, or-ati tolik jako půdu rádlem rozrývati; or-ba, or-ání, or-áč; Or-ava hrad v Uhrách.

ur-á sb. - citoslovka pobádající, znamená jako hurrá.

ur = tur, ur-da, hustá lepší syrovátka ovčí, žinčice

oř - kůň

as - příslovka stupňová; bylo jich as-i osm nebo devět; as jako ty as-na sb. = užitek, prospěch; as-niti

es-o = karta ve hrách, es = ton v hudbě;

is-ati sb. tolik jako prapor vytyčiti;

os-a = tyč, kolem níž točeno kolo

us-, lic-us-y, brad-us-y, brov-us-y, uch-us-y, noh-us-y, ruk-us-y, nozdr-us-y = vibices.

aš-ík sb. = zamilovaný

at sb. - arabský kůň; at-ati tolik jako všímati

it-i - časoslovo jíti, stb. iť-i, id-u = jdu 1. osoba přítomného času, vlastní kořen id
ot-ec, hlava rodiny; ot-ava, druhá tráva na louce, z-ot-aviti, oč-uch = nevlastní otec
ut-a jméno osoby

av-a, obec v Chebsku

ev-a jméno osoby

iv-a strom vrbě podobný

ov-an sb.; ov-ce; ov-čák

az-, az-ov město přístavní v Rusku

ez, ez-ero r. tolik jako jezero

iz-era řeka, která tvořila na březích mnoho jezer, od toho iz-era, jizera; iz tolik jako předložka ze; iz-ba = jizba
oz-ero r. jako naše jezero

uz-a, stroj, jímž zavazováno; mot-uz; toč-uz; uz-iti časoslovo r. uz-ba; uz-da; uz-ký;
až příslovka stupňová; vysáhne rukou až na střechu; byl vesel až do smrti
ež st. až; ežъ r. pol. ježek.

iž- sb. iž-eti = lisovati

už, už-ovka = plazivý živočich;

ob-a, to jest jeden i druhý

ob předložka; ob dum, ob číslo, Ob řeka na Sibíři

ub-a sb. jednotlivě zde a tam

ic-a sb. = poloměr

oc-ún rostlina

uc-ovo ves

ač sb. = blázinek; ač-iti = mluviti protaženě; ač-ba, ač-ení

oč-ary sb. = brejle;

id-u, id-tí (it-ti) kroky dělati

od - předložka; od bratra ku strýci

ud = část, člen; ud-a; ud-ice = nástroj rybářský; ud-idlo; ud-iti

2 deska: ba - citoslovka, označující souhlas řeči: ba, ba, dobřes' udělal.

be - sb. - citoslovka = jdi!

bi - bí-ti - časoslovo - bi-ju = tepu; bi-ser convallaria; bi = pi = pa; srovnej: pso-sor.

bo - sb. - spojka = neboť;

bu - citoslovka označující hlas strašidlový;

by - časoslovo bý-ti pro čas minulý; pro čas budoucí: „buď"; pro čas přítomný: „es" (jes-) lat. es-se; skr. as); jsem (st. b. ies-mi, skr. as-mi)

ča - r. ča-jať, ča-ju = očekávám

če - ve slově če-četka (pták); če-čorka (rostlina)

či - spojka: zda půjdeš či ne;

či - čí-ti časoslovo; po-či-ju = odpočinu; ἠρέμειν ř.

ču - ču-tь r. ču-ju; smyslně vnímati celým smyselstvem; ču-jba;

II. Třída.

da - r. spojka da = ano;

da - časoslovo; da-ti = doručiti, do ruky vložiti, chová zdvojené da: da-d-mi, skr. da-dâ-mi

de - sb. citoslovka = poslyš!

do - předložka; do kola;

du - du-tь r. = douti; du-ju;

fi - citoslovka nespokojenosti, odporu; fi, to je hořké!

ga - hlas kachny; odtud časoslovo ga-g-ati; prodloužené čsl. ga-got-ati; husy ve dne v noci gagotajú Koll;

go - r. go-gol = pták vodní;

hy - citoslovka smíchu: hy-hy-hy!

hí - citoslovka pronesená oráčem na koně, aby šel; *ἱ-έναι-ἵ-ημι* = házeti, posílati, snad jsou zpřízněny tyto dvě řeči;

hu - citoslovka křiku: hu, zima! soví hlas, sová huká: hu, hu! odtud časoslovo huhati.

cha - hlas ptačí; kukačka vydává hlas cha, cha; odtud cha-cha-ti;

che - citoslovka smíchu, rozčilenosti; časoslovo che-chati, che-chotati, chechtati;

chy - citoslovka: chy, chy!

je - citoslovka bolesti, je-je, to to bolí; když se kluk píchne jehlou.

ja - r. zájmeno 1. osoby = já

ju - sb. citoslovka = ha!; jméno značky abecedové, vyhlíží: ю;

ka - předložka sb.

ke - předložka č.

ki - hlas mladého kohouta: ki-ki-ri-ki!

ku - předložka: ku příkladu;

la - r. la-jatь, la-ju = štěkati

la - sb. člen v říkadle: ko što la = dle libosti!

le - sb. v národních písních jako refrain.

li - čsl. li-ti, li-ju, o tekutinách užíváme.

li - člen tázací: už-li půjdeš?

li - hlas chůvy když děcko uspává; odtud čsl. li-l-ati

lu - hlas zpěvný chůvy, když uspává děcko, odtud -lu-l-ati, dítě uspávati;

ma - statné jméno ma-ma, v děcké řeči více užívané, když dítě volá matku;

ma - sb. spojka = ale, jen;

my - časl. mý-ti, my-ju ruce vodou;

na - předložka: na ruku položiti;

ne - záporka, nechoď tam! ne a ne; jen ne dopustit; jen ne k ničemu připustit! ne-k-ati sb. časosl. zapírati, říkati: ne.

ni - záporka; ve složeninách: ni-jak, ni-kady, ni-kudy, ni-kam, ni-koli, ni-kterak;

ni - spojka; ni-ni; ni včera, ni dnes; ni král, ni pán ni kníže;

no - citoslovka povolnosti, no jdi už! no no! snad není ještě tak zle;

nu - spojka ve smyslu vzájemnosti; nu! slyšíš-li; nu! co mi chcete? nu, dobře;

ny - čsl. - ný-ti, ny-ju = zacházím, hynu;

ně - citoslovka pro dětský život mazlivých způsobů;

pa - citoslovka přátelskosti, přítulnosti; pa! tatínku, pa! maminko;

pa - člen, užívaný ve složeninách slovních s pojmem nedostatečnosti, pa-roh, pa-kůň; pa-běrek; pa-kost; pa-blána; pa-dělek; pa-horek

pi - citoslovka užívaná, když voláme slepice; jako předpona ku značbě malichernosti, pi-tvořiti;

pi - čsl. pí-ti, pi-ju vodu;

po - předložka, jdu po cestě;

pu - sb. citoslovka ošklivosti, pu, fuj!

ra - hlas žabí: ra-ra; odtud čsl. ra-r-ati;

re - hlas ptačí rehka: re-re;

ro - hlas zvěře, hlavně vepře: ro-ro, odtud ro-chati

ru - ve slově ru-ta, ru-tička, ru-ti, rou-ti, asi tolik jako drobiti; snad odtud jméno ostrova: Ru-ana

ry-ti, ry-ju, tolik jako půdu drobiti; tichá voda břehy ry-je;

ře - hlas ptačí: ře-ře, rehek křičí; ře-ře-cha jméno rostliny;

ři-ti, ři-ju, jelen ři-je v lese;

ři-nouti, ři-nu tolik jako puditi, tlačiti; proud vody ři-ne s kopce dolů, pot mu ři-nul potůčkem s čela dolů.

sa - citoslovka veselosti, sa-sa hoši vesele! hej-sa!

se - předložka; půjdeš se mnou

si - jatь, si-jaju r. = lesknouti

sí-ti, se-ju semeno v řádkách do půdy vpravovati; roz-sé-vač se-je žito, pšenici, ječmen.

so - sb. = sůl

so-, so-vati, něčím smeknouti po ploše do dálky; so-va pták

su-ti, předmět po ploše do dálky smeknouti, su-va pták, pod-su-vati; pod-su-va = suggescio; su-jba, gescio; su-nuti

ša - hlas husy: ša-ša; ša-ša-ti; i rákos dává větrem pohnut zvuk ša-ši

še - ve slově še-še-lina, slabika še opakována; še-šulina; še-še-ti; zrna luskových, makovitých plodů še-še-lí; še-šel jetelové paličky na semeno;

ší-ti, ši-ju, stehy dělati, krejčí ši-je obleky;

šu - hlas šeptavý do ucha; já ti po-šu-šám do ucha; šu-šati;

ta-itь r., ta-jím, ve skrytu chovati;

ta-dy příslovka místa ku př. tady je teplo, venku je zima.

te-te-l-iti, slabika te opakována v časoslově, tolik jako hrubě chvěti.

ti - sesilující člen; to ťi váš král, to-ti(ť) jest pravda

tu - příslovka místa, tu-dy, tu-to.

tý-ti, ty-ju, tlouštku nasazuju, nabírám; o-ty-lý.

ťa-ti tolik jako seknouti, (**τέ-μνω**), pod-ťa-ti, u-ťa-ti, u-ťa-l

tí-ti, tolik jako ťa-ti

va - sb.: va ime oca = ve jménu otce, teda předložka: ve.

ve - předložka, ve světě

vi-tь r.: vi-ju, nitě na klubko soukati, po-vi-jan, ví-nek, víno

vo - předložka r. vo-stokъ východ

vu - hluboký hlas, vu-iti, vuju, jako vu-č-eti.

vy-, vý-ti, vy-ju; pes vy-je na měsíc

za - předložka, za tebou; za dveřma.

ze - předložka; vyšel ze zahrady.

zi-ātь, zi-jaju r. tolik jako rozvírati, his-co, chas-co

zu - zvuk přírodní, hlavně much, čmeláků: zu-zu; odtud zu-iti, zu-ati, zu-ám

ža-ti, ža-ju, ža-ješ, kosou stébla podtínati, ža-tva, ža-tba

že-ti strb.

ží-ti, ži-ju, ži-ješ, tolik jako úkoly živé bytosti prováděti; ži-ju ži-vot krátký; ži-jba;

žo - zvuk vlaku jedoucího dle dálky a půdy: žo-žu-

žu-ti, žou-ti, žu-ju, tolik co žvýkati, kousati potravy; chutně snídal, žu-val a popíjel, žu-jba, žu-la

3. Deska. Aeb-y, jm. osoby.

aoch sb. tolik jako: ouve!

aul dle starého pravopisu jako úl, nádoba pro včely.

oul tolik jako úl nádoba na včely;

ied, ied-ti, ied-u, tolik jako postupuji ku předu, dál; sesílené jezditi; ie-z-ba, jízd-ba.

iad-ati ss. tolik jako jísti, potravu přijímati, iaz-ti znamená totéž, odtud iaď-ba, iaz-tva (jídlo).

iech-atь, iach-atь tolik jako ku předu stoupati

iel-ьcha ssl. = olše, r. olь-cha

4. Deska. goi r. citoslovka tolik jako hej, goi-ti tolik jako léčiti, hojiti.

gai r. hlas kavky.

doi-iti (lat. mama-uti), mléko ze žlázy mléčné vytlačovati.

poi-iti tolik jako napájeti; ná-poj, vodo-poj,

zii-ati ssl. = zívati, zie-vnouti, nebo r. zie-vatь, zje-vnut; odtuď zie-vaka, zevel, zevlun

boi, boi-atь r., boi-u tolik jako bojím, skr. (baî)

bui - ssl. tolik jako bujný

čai-, čai-ka = čejka; čai-iti čsl. ř. ἄρχειν, značí jako původ něčemu dávati; se příponou tvorebnou ch čai + ch = čai-ch = čae-ch = čech = voditel, náčelník;

die-, die-nu r. tolik jako položím; die-tь, na-die-tь, o-die-tь tolik jako obléci

dii-, dii-ti, dí-ti, děju, děješ, děje.

lai- ssl. tolik jako štěkot.

loi-, loi = loj, hovězí tuk.

mai-, měsíc máj.

nd-ati, na-nd-ati tolik jako do nádoby vložiti, nacpati; do-nd-ati, o-de-nd-ati, pře-nd-ati, su-nd-ati, vy-nd-ati

rai -, české ráj

roi -, české roj.

soi -, soi-ka, české sojka;

sui — ssl. tolik jako duř.

sii-ati ssl., lesk vydávati.

šui-, šui-ca ssl. levá ruka.

voi - ssl., ná-voj, zá-voj

tai - ssl., tai-iti tolik jako v úkrytu chovati.

zai-ac ssl., živočich, zajíc.

III. Třída. Alb-ík, jm. č. osoby; Alb-in jm. osoby; alb, hojně užívaný kořen v latině.

alk-, alk-a ssl. pták, alk-ati = útroby prázdné chovati, lačněti

arc-i č. spojka, arc-iže

arch - papír

urč-, urč-iti tolik jako něco pevně stanoviti; urč-ba, urč-ení

ulk-ati, ulk-ám tolik jako vzdýchati, naříkati (Kott)

uňk-ati; žába uňk-á, vydává hlas: uňk!

2. Deska. bab-a, stará žena

bac-iti, bac-ati, mírně udeřiti v dětské řeči; bac-ík pol. = plecionka, baciak; bac-ka = ręka w mowie dziecinej. Karlowicz.

bač-a, ovčák u Valachů na Moravě, bač-ati, báč-ou býti; bač-kora;

beb-l-ati, breptavě mluviti.

bec-, Bec-kov, obec v Čechách; bec-ek.

boc-án na Moravě = nadutá ovce

buc-atý tolik jako buc-latý t. j. kulatě vypouklý.

bib-í tolik jako bebé v dětské řeči; bib-za = špatnota, na Mor.

bob - rostlina, jejíž plody jsou tvaru ledvinovitého, bob-ek, strom bob-něti, bob-těti, vláhou na objemu přijímati

bub-a, vyhlíží jako bu-ba t. j. hloupě; bub-ák = strašidlo,

bub-lati tolik jako zvuk mírně dunivý vydávati.

beč-ka nádoba dutá,

beč-eti, hlas: be, vydávati; ovce, beran bečí.

bič - nástroj pasácký, bič-ovati

boč-an = čáp černý; boč-iti = v bok směrem uhýbati

buč-eti; kráva, býk bučí, vydává hlas bu

býč-e, mladý býk, býč-eti

bad-ač, bad-atel, bad-ati, t. j. kdo studuje, hledá.

bed-la = houba, bed-livý, tolik jako přičinlivý, bed-liti, tolik jako snažiti se;

bod - místo ostrým hrotem prohloubené ku př. jahlou, šídlem, tužkou; bod-ati, bod-lák

bud-iti tolik jako ze spánku vyrušovat; Bud-ín město v Uhrách, Bud-ha bůh Indů;

bud-u, kořen pro budoucí čas od časoslova býti; bud-u psáti;

byd-lo, místo kde člověk žije; Byd-ža, Byd-žov město v Čechách

baf-ati t. j. z dýmky kouřiti

bif-liti, bif-lovati tolik jako bůvol táhnouti

buf-ati tolik jako kašlati; buf-ák hra, ve které děti kamínky přehazujou

bag-or r. = stroj, klika, bag-ritь = loviti ryby klikami; bag-a = močka v dýmce;

bëg sb. tolik jako pán

big-ar sb. = kámen tuf

bog sb. = bůh

bug-orъ r. tolik jako pahorek, Bug jméno řeky

bah-no, rozmělněná země s vodou, bah-nisko

boh-áč, boh-atý, Boh-dan

bůh, bo-ha, původně bog

bach-or, tolik jako nabobtnalé, nedozralé plody švestek, část žaludka u přežvýkavců, bach-ořiti, bach-ratý. Bach-orz = brzuch-Karlowicz.

bech-yň v hornictví komora na rudu; Bech-yň město v Čechách

boch, trup staženého vola.

boch-ati zvuk vzniklý tepem na větší plochu, odtud boch-ník chleba.

buch-ati, tepem na velkou plochu zvuk buch dělati; buch-árna, kde buecháno kladivem; buch-covati t. j. namahavě kašlati, buch-ta;
bych-ati tolik jako bycha honiti, t. j. pozdě přicházeti.

baj-stvo t. j. mnoho bájí dohromady; baj-ka smýšlená povídka; báj-iti, povídku smyšleně vypravovati.
bej - tolik jako pán

bij-ák; bij-ec; bij-ti - tolik jako tepati.

boj tolik jako zápas, boj-isko, boj-ovati t. j. zápas prováděti; boj-ovník, kdo boj-uje.
buj-ný, tolik jako dorážívý; buj-arý; buj-eti; rozpínavě si počínati; v něm oheň buj-í; buj-něti; buj-nost; bjun = embryo.
bakъ r. přední kastel korábu; bak na Slovensku poskvorna;

bak-ati sváděti; bak-oun uherský vepř.

bek, on v bek t. j. dal se do pláče; bek-ati, bek-ávati; bek-nouti t. j. plakati; bek-yně ženy klášterní život vedoucí.
bik-a rostlina

bok, strana, podle pravého kyčle pravý bok, podle levého levý bok; bok-atěti t. j. mohutné boky nasazovati; bok-ouna u vozu.
buk - lesní strom listnatý; je zdráv jako buk.

buk-ati, sova buk-á, slon buk-á; Buk-ovec město v Německu, Bukovina země v říši Rakousko-uherské; buk-a r. český vlkodlak.
býk = skot; býk-ovec prut z býk-a;

byk-ati tolik jako hlas by, byk vydávati, hovado byk-á; byk-ohlavý;

bal, předmět ve plátno zahalený; bal-ík; bal-iti; plátnem, prostěradlem ovinouti; dítě do šátku bal-iti; bal-on; bal-oun; bal-un.

bel-hati, bel-houn t. j. ten, kdo chodí o berlách

bíl-ý = zvláštní druh barvy a světla složeného, které možno rozložiti v barvy jednoduché, duhové (červená, hnědá, žlutá, zelená, modrá, indichová, fialová).
bol = příliš citlivé dojmy způsobené buď chorobou neb úrazem; bol-eti noha bol-í; bol-est, bol-ák, bol-estiti t. j. míti bol-est.
bul-a - stočená, svinutá do válce plocha, bul-ák; bul-ka, malá boule, vypouklé místo.
byl-ina - rostlina mající lodyhu; byl-instvo.

bam zvuk zvonů velkých, odtud bam-bitka; bam-bula, člověk nehorázných způsobů; bam-bus
bim zvuk zvonů (bim-bam)

bom, zvuk způsobený silným výbuchem; odtud bom-ba, střelná věc.

bum zvuk dunivý způsobený tekutinou z duté nádoby vytékající; bum-bati, žádostivě píti; dítě bum-bá.
ban úředník v Chorvatsku; ban-án rostlina širokých listů

Ben-átky město

bin-a sb. = velký dům, divadlo.

bon-darь r. = bednář, bon-iti tolik jako lekati, děsiti, vždy něco bon-íš (strašíš)
buň-eti, zvuk bun vydávati; bun-iti zvuk bun způsobovati, buň-ka, nádoba bun-ivá
baň-atý, nádoba dutá, vypouklá baň-ka; baň na věži

bep-tati = breptavě mluviti

bop-titi, bop-niti tolik jako tekutinou naběhnouti;

bar-ák stan, chalupa; bar-an r. = beran; bar-do nsl. brdo. Jagić Arch. V. p. 553; bar-na, bouřné mračno.
ber-an, ovce; Ber-oun, město v Čechách, ber-u, bráti; ber-do r. brdo.

ber-aniti tolik jako beranem zatloukati,

bir sb. = česky daň, poplatek;

bor, les ze stromů jehličnatých, bor-ový les, o-bor-a, o-bor

bur-a sb. severní vítr; bur-áceti tolik jako hřmotiti, dělati hřmot ve střechách, ve stromech a p.; bur-covati, hřmot dělati, bur-da = rozbroj

bař-ina, místo v lukách řídkým bahnem naplněné

Beř-kovice osada v Čechách u Mělníka

biř-ič, městský sluha, biř-isko

boř-iti = rozlamovati; dum boř-iti, boř-idlo, Boř-ivoj

buř-ič, kdo lid ku vzpourám pobádá; buř-iti; bouř-iti; bůř-ivý;

bas je hluboký hlas lidský; bas-a nástroj hudební na hluboké tony, bas-ovati (bes-ný = divoký); bás-eň = p(a-j)as-eň; pa-jas-ati = bajasati = básati

bis-ati tolik jako ku předu šoupati, souvati.

bos, ten kdo má holé nohy; bos-ácký; bos-ák; bos-iti koně t. j. odejmouti podkovu; Bos-na, krajina, kde chodějí bosí; bos-onohý.

bus-y r. = nepravé, skleněné perly

baš-a, baš-e, vladař města u Turků; baš-ta, násyp, ohrada kol místa

boš-ec = uzené prase, neb připravená husa na pekáč;

buš-iti tolik jako kladivem tlouci; buš-ák, těžké kladivo, Buš-ek,

bat = jako hůl, kyj; bat-och, bat-ina t. j. ploskou rukou tep na záda

Bet-ov místo ve Štýrsku.

bit-ec tolik jako práč.

bot-a t. j. obuv na nohu; bot-ati tolik jako šlapati; bot-ky

but-lavý = spráchnivělý, shnilý na Slovensku.

byt = sídlo

bav-iti, něco poutavě dělati; mladý rád se bav-í s mladým; zá-bav-a; bav-itel; bav-idlo; u-bav-a. ssl. r. deminutio
biv-ec od časoslova bíti

buv-ati, dětinské tolik jako spáti.

baz-ar tolik jako veřejný kupecký dvůr

bez - předložka; bez tebe

bez - rostlina

biz-er tolik jako perla

boz-ati na Slovensku tolik jako líbati; boz-kati, boz-kovati

buz-y na Slovensku = vousy

baž-iti tolik jako horlivě žádati, baž-iti po cti, baž-ivý; baž-ák

bož-iti t. j. někoho za boha míti, ctíti; bož-ba

cáb-a, nádoba ku hrám v kostku; cáb-ati tolik jako dojiti

các-al tolik jako plácal; các-orka, pták, plíska, konipásek, třasořitka

cad-rna, rozcuchané vlasy

caf-al - odtržek plátna

cag-án - vysoký hubený člověk na Moravě (čahoun)

cah-el - ocas; cah-ly - jelení ocasy;

cach-ati - běhati ve vodě; cach-tati, cach-avý

cák, kravský cecek; cák-ati, cák-nouti = tekutinou stříkati

cál - kůže, v níž kovy z dola nahoru vytahují: cal-ta ploský koláč, tolik jako placka;

ceb-a = ceva

cib-eba = sušený hrozen

cib-el, roura močová

cob-ola, lahev

cub-řiti = cvičiti na Slovensku,

Cyb-ela bohyně Řeků. Cach-a, stado gęnsi, owiec; Karlowicz; cach-ati.

cec = cic; cec-ek, bradavka na žláze mlečné, cec-ati = ssáti; cec-ák; cec-avý; cec-uň, druh bodláků

cic bradavka na žláze mlečné; cic-ati; cic-várové semínko.

cuc; cuc-ati; cuc-avý; cuc-ádlo; cuc-átko, cuc-ek = žmolenec z vláken lněných.

ced-iti = skroze sítko tekutinu propouštěti.

cíd-iti, t. j. lesklým, čistým činiti; cid-ič; Cid-lina, řeka v Čechách

cif-ra, značka číselná; cif-rovati, cif-rami psáti.

cig-lovati = u provazníků špatný pramen přísti,

cud-, čistota; cud-a stč. soud zemský, cud-ař, sudí kraje; cud-ný

cif - hlas vrabcův; cif-cif! cif-ati hlas cif vydávati

cuf, kočí volá na potah cuf, když jede na zad; cuf-ati.

cig-aro - doutník;

cih-la, ze hlíny utvořený kus do zdi obyčejně pálený; cih-elna

cech, spolek řemeslníků odborníků; cech-ovati, odbornou schůzi odbývati - (tribus); při-cech-ovati = attribuere; sou-cecho-vati = contribuere; cech-tovat něco = potěžkávat, odhadovat - řezník tele.

cech-tati - draslavý zvuk vydávati; kobylka cech-tá.

cích-a, povlak peřiny.

cuch-ati = másti, v nepořádek uváděti; cuch-aná sláma; cuch-ati, tolik jako plísniti; cuch-na = žena, která nešetří.
cej-ba = strom vlákna nesoucí;

cek-nouti, hlas vydati; cek-ati; před ním nesmí ani cek-nout.

cik-án, člověk z plemena cik-ánského; cik-ati = vaječnou špičkou na druhé vejce klepnouti
cok-ati na Slovensku = vyháněti; cok-y tolik jak vary, klid se!

cuk-ati tolik jako rychle pohnouti; cuk-á bába = slepá bába

cel = předmět, ze kterého žádná část nebyla odňata; cel-iti, předmět dokonalým činiti; cel-izna, slepená zem v poli
cíl, konec ve směru předhleda; cíl-iti = mířiti na konec přímky předhledové
cul = strojený zadek při sukni; cul-ena = žvanivá osoba; cul-iti, stočiti, žmoliti, žvaniti
cam-ouch - capouch,

cem-bra - strom

cim-bál = hudební nástroj; cim-pr, cam-pr, zvuky na drnkavých strojech
com-bati na Slovensku = houpati;

cum-el, napájedlo dětské; cum-lati; dítě cum-lá.

cym-bál - hudební nástroj.

cán - podlouhlý kus kovu prutu podobný; cán-ovka; železo v cánech;

cen-a, hodnota něčeho; cen-iti - něčemu hodnotu připisovati.

cín, kov šedobílý; cín-ovati;

cun-da - špinavá osoba; cun-dati = hatiti;

cap-a, pohlavek na Slovensku; cap-ati; cap-nouti; cap-ávati tolik jako
šramotně choditi; cap-la = kdo capá, tlachá - na Mor. Bartoš.
cep = stroj, kterým bývá obilí ze hlasů vytloukáno; cep-ovati, tepati;
cep-ovka
cíp - špičatý konec tkaniny ustřihnuté, nebo o roh sešité.

cop jsou prameny vlasové na hlavě upravené; buď je cop krátký a
vlasy jsou ztočeny v kužel, nebo dlouhé a visí propletené dolů;
cop-uch, dymník, průchodné místo pro kouř.
cup-ati, nohama o podlahu tepati; cup-ot,

cup-ovati, tkanivo plátěnné rozvláčeti ve vlákna

cyp-rys, cyp-řiš - rostlina.

cár-ati (courati), šaty po zemi vláčeti; cár; cár-avě choditi; car-da,
veselý člověk
cer, strom; cer-ové dřevo

cir-át - u podpisu libovolně ozdobné, zatočené čáry.

cař, cář, ruský panovník; cář-evič; cář-ica.

ceř-iti = zuby ceniti

cas - zvuk úderem způsobený; cás-ati; cás-nouti, něčím divoce házeti,
cás-avý sápavý na Moravě; cas-ka, člověk všetečný
ces na Moravě tolik jako předložka skrze; ces-ta = široká pruha,
po které osoby šlapou, jezdí; ces-tovati.
cis strč. = totiž

cí-sař - panovník.

ciš-eti - rákosí větrem klácené ciší.

cet, přípověď nebo-li obsílka; cet-iti, cet-viti, poháněti před soud; cet-a,
plíšek všeliké barvy, zlaté cet-y; Cet-yň, město v Černé Hoře
cit, tělesný stav; cit-y veselé, cit-y bolestné; cit-y smutné; radostné
a t. d.

cav-yk = hádka; cav-ykati = hulákati

cev-a, trubka tenká v těle; cev-ami probíhá krev

civ-ka u přeslice; civ-ka na nítě

cov-atý - bařinatý

cuv-ati nebo cou-vati, cou-fati, nazpátek s vozem jeti; cuv!

cez-ák - veliký hrnec na mléko; cez = skroze; cez-átko

ciz-eti, ciz-ím se stávati; ciz-ák

cuz-ý = cizý

čab-er = rostlina

čab-oun = neohrabaný člověk

čab-raka = přikrývka na koně, tureckého prý původa.

čeb-oty = obuj na nohy, čeb-otár r. švec, čeb-otarьitь r.

čib-uk = troubel k dýmce; čib-a! tak volají na Moravě čubku; čib-izъ r. čejka

čob-ola = láhev na Slovensku.

čub - č. chochol; čub-a, čub-y, velký plášť, velký kožich;

čub-čiti = po polích honiti (o psech);

čac-kost, čistota, šlechetnost; čac-ky = pěkně, švarně; čac-ký = udatný;

čic - citoslovka, výstražný hlas na kočku = jdi pryč!

čuc - citoslovka; čuc! macku! volají na kočky

čač - hračka dětská titěrná: koupiti dítkám čač-ku;

čeč-ka = čočka, na vypouklo broušené sklo; r. čeč-evica;

čoč-ka = sklo broušené na vypouklo (při brejlích);

čuč-eti - skryt býti; čuč-ky = skrytě; čuč-elo = strašidlo;

čad - č. čmoud, dým; čad-idlo; čad-iti;

čad-a r. stará dětinská žena; čad-o stsl., r., dítě;

čed-en = kámen, čed-ič = hornina; čed-iti = čaditi;

čud - na Moravě div; čud-ák r. podivín, cud-esnitь r. býti podivný; čud-o r. zázrak;

čud-iti = čad-iti; čud-ivý; Čud-ové národ při Baltském moři;

čaf = hlas vrabčí;

čef = hlas vrabčí; čef! čef! křičí vrabec;

čag-an - na Moravě nos;

čah-ati = sahati na Slovensku; čah-oun = vysoký člověk;

čeh-y = volání na koně, aby šel v levo;

čih - čižba na ptáky; číh-ati, na ptáka líčiti; čih-oun, kdo na ptáka číhá;

čoh-ati - dlouhé kroky dělati na Moravě;

čuh-a - hrubý selský plášť na Slovensku; čuh-ajda - nepočestná osoba; čuh-ák - kdo zevluje; čuh'-ouněti - čekati, čuměti; čuhati = dívati nepozorovaně.

čach- lý r. - vyschlý hubený člověk; čach-nutь; čach-ol - povlaka; čach-otka - souchotiny;

čach-rovat - pokoutně něco prodat; čach-er;

čech - jméno osoby z národa českého;

čich - smysel, kterým přijímány bývají tvorem předměty plynné; vzdušné. čich-ýr r. mladé víno;

čoch-niti = za vlasy třepati;

čuch-ati = ve vzduchu výpary čichem určovati; čuch-ta = špinavá osoba; Čuch-onec = osoba z národa Čuchonského;
čaj = přednější výstup něčeho; čaj = rostlina čínská; čaj-ovna; čaj-atь r. domnívati;
čej-ka - pták; čej-ka - dlouhá loďka; Čej-na - jméno osoby;

čij-iti = číti = dojmy smyslné chápati;

čuj-iti = čouti = čuti = dojmy smyslné chápati; zrakem čouti = viděti; sluchem čouti = slyšeti atd.; čuj-ba; čuj-ný polsky
čák-a = naděje; čak-an = hůl s kladívkem; čak-ati = očekávati;

ček-an r. = kozácký oblek; ček-anitь r. = ciselovati;

ček-ati = trvati na místě, na kterém má dodán býti předmět žádaný

čok - v hornictví veliký prostor na rudu;

čug-un r. lité železo;

čal-oun - tkanina; čal-ouniti = čalounem pokrývati;

čal-itь r. = loďku přivazovati na břehu; čal-ko r. = kůň zasivělý; čal r. = lano; čal-ma = turban;
čel-o = plochá část lebky nad očima; čel-iti; čel-ověk r.

čil-ost = působivá bdělost; čil-ý;

čol-ek = živočich vodní;

čul-an r. = vedlejší komora; čul-oj = kdo něco tuší; čul-ok = punčocha;
čam-ara = kabát polského střihu;

čem-a = choroba přijičná; čem-er = uherská nemoc; čem-ega = březová voda na Slovensku
čim-elice ves v již. Čechách;

čom - kus, který vyčnívá;

čum-ěti = vyčnívati; čum-idlo;

čan-a = veliká ženská u Příbrami;

čen-ichati = horlivě čmuchati; pes čenichá; čen-ich = rypák ježový, psí;
čin - dílo, skutek; u-čin-iti; čin-ky; činъ r. stupeň.

čon-galy = dlouhé nohy na Slovensku;

čun-a = svině; čun-če = podsvinče;

čun-dati - čubynati, u dětí = plácati rukama;

čáp = pták, čáp-ati = dlouhé kroky dělati; čáp-atý = nohatý

čap-rak r. = jízdecká pokrývka sedla;

čep - kuželovitá zátka neb kuželovitý konec přístroje; čep-ec;

čip-era = vtipný a přičinlivý;

čop-orný r. = strojený;

čup-run r. = pačesy; čup-rina = vlasy na hlavě, ze předa; čup-ěti = jako Turek seděti;
čar-a r. = koflík;

čar-ovati = kouzla dělati; čar-oděj;

čer-dák r. = obilnice, sýpka;

čer-ný = pojem barvy nejtmavější, opak bílé; čer-nědь r. = černá barva; čer-katь = čárkovati; čer-ta r. = čára;
čir-ok = druh divokých kachen; čir-eň r. = vřed

čor-en, čer-ný; Čor-nopyski jm. osoby.

čurь r. citoslovka = stůj; čur-a r. = hrubý kámen piskový; štěrk; čur-ban = peň, pařez; čur-ati; Čur-a, jm. osoby.

čas = poměr nynějška ku minulinám a budoucninám; odtud čas minulý a budoucí.

čes-ati = odškubávati něco z něčeho; ku příkl. hrušku se stroma rukou, lupy ze vlasů hřebenem, pazdero ze lněných vláken; čes-ba

čis-titi = nahodilých přídavků něco zbavovati;

čat - druh pavouků; čat-a na Slovensku = četa; čat-ovati = bojovati

čet-ba; odtud čet-ti t. j. čísti, čítati, klásti jeden předmět ke druhému anebo jednu část ke druhé, což značí tolik jako skládati, spojovati; čest = zasloužená vážnosť u lidí.

čít-atel, od slova čísti

čot sb. = kulatý kopec

čut-ora, troubel u dýmky na Slovensku; čutь r. příslovka = české sotva, málem; čut-ura sb. dřevěná flaška.

čav-ka = kavka, na Slovensku;

čev-reliti sb. = na někoho obtížně, dotěrně pohlížeti; čev-čet sb = bodlák; čev-čezan sb. = dříšťal

čiv-a, v těle živočišném vlákno spojující ústroj středový (mozek, mícha) s ústrojem obvodovým (nerv)

čov-a sb. tyčka mající otypku sena na konci; čov-ek = člověk

čuv-ikati, sova na věži čuv-iká; čuv-ík = sýček

čuv-stvo r. strsl., sb. = smysel; čuv-stvóvat; čuv-ati sb. = střežiti; čuv-ač = stražák, strahovák; čuv-en = znamenit

čaz-ben sb. = pohostinský; čaz-bina = hostina; za-čaz-en

očez = přes; skroze na Slovensku

čiz- sb. = číž; čiz-ma sb. = bota

čoz

čiž-, pták; číž-iti, na ptáky léčiti; čiž-ba; čiž-bař; čiž-ný = schytralý

čiž-ma, uherská polobotka; čiž-mař

čuž-bina r. = cizina; čúž-dý = cizí

dab-ar sb. = bober

deb-elý r. = tlustý, otylý; deb-e sb. = dřevěná válcovitá nádoba na med; deb-elko = tlusté břicho; deb-lo sb. = kmen stromový.
dib-ati po prstech choditi, na Slovensku; dib-avý = piplavý; dib-ati sb. = kolísati
dob-a - část časová; dob-iti = formovati; dob-ro, skutek odměřený; ob-dob-a; ná-dob-a;
dub-, listnatý strom; dub-en, měsíc; dub-ina; dub-iti = tříslem kůži vydělávati
dub-asiti r. = kyjem, holí bíti; dub-as = druh oděva.

dyb-a r. = přezmen; státi na dyby = vzpínati se

dác-ný v Krkonoších kdo rád dává

dec-em lat. des-et; dec-imeter; dec-emvir; dec-ember -

duc-nouti = hlavou naraziti; duc-ati; duc-avý

dyc-ky = vždycky = vž-dyc-ky

dač-kati = mač-kati; dáč-a r. platba; Dač-ický, jméno osoby.

deč-ko sb. = chlapec; deč-ica = děti

dočь r. = dcera;

duč-eti, na Slovensku = dřepěti; duč-ka = zvláštní pohyb při tělocviku.
dad-ati = spáti v dětském životě; dad-nouti

ded sb. = děd; ded-ák sb. = hloupý člověk

Did u starých Slovanů bůh lásky; Dido - u Vergilia, královna

dud-y = nástroj hudební; dud-ati, foukati na dudy; dud-ák; dud-ek, pták

Duf-ek, jméno osoby; Duf - kovka, osada v Čechách.

deg-otъ r. = dehet;

dig-nuti sb. = zdvihnouti

dug-a r. strsl. = oblouk

deh-et, smůla zemská, smůla přepalovaná; deh-tárna; deh-titi = dehtem natírati

doh-an, tabák na Slovensku;

duh-a, oblouk; duh = zdar ve vzrůstu; jde mu k duhu; duh-ati = tabák kouřiti;

dach sb. = dech;

dech, vzduch plicemi z těla vypuzený;

dech = duch; doch-lý r. = vzdechlý; doch-nutь r. = dýchati

doch = otypka slámy; již je střecha dochem pokryta

duch, domnělá bytost bezehmotná; v duchu počítat; duch řeči.

dých-ati, vzduch plicemi z těla vyháněti; dych-těti

daj - tolik jako zkyt; po-daj; za-daj; vý-daj; pro-daj

dej tolik jako daj; pro-dej; vý-dej. Dej-movat = dej mně, když někdo chce něco ode mne - na Mor. Bartoš.

Dij-e, řeka na Moravě

doj-iti, mléko ze žlázy mlečné dobývati; doj-ba; doj-ení;

duj-ec, nafukovač skleněných nádob

dyj-e, patro ve stodole.

dak, hlas lákající tetřívka; dak-atь r. = potakovati

dekъ r. = paluba u korábu, lodě;

dik-obraz, živočich; dik-ý = divoký

dokъ r. = loděnice

duk-át, mince zlatá

dýk-a, vražedný nástroj; dyk-sa = roura železná u dýmadla; dyk-yta = tkanina

dal-eko, poloha místa odlehlého.

del-ьfinъ r. plískavice, ryba.

dil-ka sb. = dlouhý ohňostrojový stroj

dol-bešъ r. = čepová díra; dol-bitь = dlabat; dol-gý = dlouhý

dul-itь = pískat; dul-o = ústa řeky; dul-ac sb. = trubka u dud

dyl-darъ r. = dlouhoň

dám-a = paní; dam-ba r. hráz

dem-bel sb. = lenoch

dim sb. dým č., r. p.

dom-a adv. r., dom-ovoj r.

dum-a r. = rada říšská, sněm; dum-ati = rozmýšleti

dym-ka; dym-nitь = podkuřovat

dan-nik r. strsl. = poplatek; daň = dávka

den = doba světla, slunečná; den-ga r. = peníz; den-ežný = peněžitý; den-uti sb. = ložiti

din-arъ r. denár, mince římská asi 3 kr.

don-nikъ = denník

dun-ovení r. = foukání

dyn-dati tolik jako houpati, teteliti; dyn-da = houpačka; dyň = pepo

daň = poplatek

deň r. = světlá doba sluneční

duň-iti, dutá nádoba tepaná duň-í,

dyň-pepo

dap-iti = neočekávaně přijíti; kde jsi se tu vydapil?

dep-o; r. = sklad; dep-tati

dip-lar sb. = dudák

dop-pic = dobětice, ves v Čechách

dup-ati, nohou o podlahu udeřiti; dup-iti sb. = loupati; dup-kati = skákati =

dyp-tan pol. třemdava - rostlina

dar-mojed; dar; dar-ovati

der-gatь r. = vydírati; děr-evo = dřevo; der-žava; o-dr-a p. spalničky ze: o-dьr, der (řecké: δέρμα, δορα, stažená kůže) Jagić. Arch. XXVIII. p. 485.

dir-ák sb. = rostlina (paliurus aculeatus)

dor-oga r. = dráha

dur-a r. = dur-nice; dur! sb. = stůj!

dař-iti; po-dař-ený;

deř-, u-deř-iti; u-deř-ený

duř něco nacpaného, nafouklého; duř-enina, Vulst; duř-iti

dás-eň, maso kul zubů

des-na r. = dáseň; des-tь r. = kniha papíru

dis-ati sb. = dýchati

dos-ka r. = deska

dus-iti = dech potlačovati

daš-, Daš-ek, jméno osoby

deš-ť, vodních kapek z oblaku hustý pád; deš-evý; deš-evětt r. = laciněti

doš-ek, slaměná otýpka na střeše

duš-e = vniterné zosobněné dějstvo živé bytostí ústrojné; duš-ovati;

dyš-lo r. = oj; dyš-atь r. = dýchat

dat-el, pták

det-e sb. = dítě

dit-a r. = dítě

dot - hlas živočišný; dot-ace; dot-ovati;

dut-íkъ = dutá věc; dut-liti = statně popíjeti

dav-a sb. = žaloba; dav = tisk; dav-iti sb. = tisknouti

dev-er sb. = svatební mládenec;

div-itь r. = divit

dov-de sb. = až sem.

duv-anъ r. = dělení

daz-ula = hmyz

diz-alo sb. = násoska; diz-ga sb. = konec u sukna;

doz-a, doz-e = dávka;

duz-ivý = duhovatý

daž-d sb. = dešť;

dež-a r. = díž, bečka na chléb;

díž = nádoba na těsto chlebové; diž-va sb. = nádoba na mléko, dojník

dož-dъ r. = dešť; dož-dlivý = deštivý

duž-iti, duž-nost tolik jako prospívati na těle; duž-ka = oblouček

dьž-dь strb. = dešť

dyž = když, užívá se v Krkonoších, na Moravě

fab-or, stuha na okrasu; fab-rika = továrna.

feb-ruarie sb. = měsíc únor

fíb-a sb. = makarony; fib-ra r. = vlákno

fac-ka, úder do tváře; fac-kovati;

fic-ko, lehkomyslný člověk

fuc-ovati, vodu v hornictví sváděti

fač, obínadlo; fač-ovati = ovinovati

fič-eti, zvuk fič dělati; silný proud vzdušný ve stromech, střechách; fič-í.

fuč, sílný proud vzdušný fuč-í; fukot; fuč tolik jako pryč

fed-rovati, rychle běžeti, pomáhati

fid-lovačka, slavnost fidlovačky; fid-lovati

fud-ro v hornictví, dolová ulička.

faf-ul - chomáč;

fef-el, stužka na přilbici; fef-lovati = zdobiti

fif-ka, šňupka; fif-liti = líčiti

fof-rovati; fof-rovka; fof-anъ r. = tupohlavec, hlupec

fuf-na = osoba huhňavá; fuf-nák; fuf-ňavý

fyf-ara, píštala, flétna na Moravě; fyf-ajka r. = kamizolka

fag sb. = druh mořských ryb (pago); fag-ot = hudební nástroj; fag-otista; fag-an

fig-l = šíbalství, šelmovský kousek; fig-a r. = fík; fig-larъ = kejklíř

fog-t = fojt, rychtář

fug-a, v hudbě rychlý postup

Fah-un, jméno osobní; fah-ad, šelma kočkovitá (cynailurus guttatus)

fách = vléčka

foch = přihrádka

fuch-s, kůň barvy červenohnědé, ryzka, ryzák

faj-da sb. = užitek, prospěch; faj-disati sb. = těžiti

fej-far = píšťala

fij-oka sb. = šuplátko u stola

foj-t = rychtář

fuj - citoslovka = hanba; fuj-ák, metelice sněhová; fujac pol. = wiać. fuj-awa = zawierucha śnieźna. pol.

fák-ati, špiniti; fak-an, jméno dítěte nezvedeného

fek sb. = petrklíč;

fík, strom i plody

fok-oš, švihačka valašská

fuk-ati, mnoho jísti; fuk-ot, zvuk fuk vydávati; fuk-ač; fuk = hop! skok! pol.; fuk-ać = silně dmuchać - pol.

fal-iti sb. = chybiti; fal-inga sb. = chyba, nedostaték; fal-eš

fel-a sb. = druh

fil-ar sb. = druh obuvi ženské; fil-e = plsť, slepená srsť; fil-cový fil sb. = slon

fol-k volnost. Ten má fol-k

ful-ati sb. = plaziti

fam-ilie = rodina

fim-ol = silný železný kůl, klín, kterým se kamení láme

fum-ati sb. = kouřiti

fan-fára = slavnostný výtrubek hudebný.

fen-ik sb.; fen-a = samice psů

fin-ík sb. = datel; fin-titi = strojiti; fin-tivý

fon-arъ r. = svítilna, lucerna

fun-iti, hlučně dýchati nosem; fun-át sb. = libra

faň-ák sb. = kobliha

feň-a = keř bezový

fiň-dika sb. = výhonek

fun-ěti, hrubě nosem dýchati.

far-a, sídlo faráře; láry fár-y, planá řeč

fer-mež, pokost; fer-mežiti;

fir-ma = název živnosti

for-ma = tvar

fur-a, vůz nákladový

foř-t, lesní strážec

fas-ka = nádoba na máslo, máselnice; fas-ol; fas-odat = bráti, přijímati

fes, turecká čepice temně červená

fis v hudbě ton užívaný

fos-for = kostík; fos-forový

fus-ilovati = střelou z ručnice usmrtiti

fys-ika, nauka přírodovědná.

faš-ina, hať.

feš-ný = úhledný, úpravný

fiš-a r. = hrací známka; fiš-pan = kostice z ryby

foš-na, hrubé silné prkno; foš-nový

fuš-ovat, v něčem pracovat nedovoleným způsobem; fuš-er

fat-a r. = závoj; fat-iti = lísati, lichotiti se

fet-išь r. = modla

fit-ilь r. = doutnák

fot-ografie = podobizna

futъ r. = stopa, míra délková; fut-irovat = vážiti, všimati si čeho

fuj-ák = veliký víter. Fuň-ák = rypák prasečí.

fav-orka = milostnice, milice

faz-anъ r. = bažant; fazъ = měna planety; faz-a = hrana u oken; faz-ol

fez = turecká čapka temně červená

faž-ol = fisole

gab-ati, gab-nouti na Moravě = hmatati (nestydatě); gab-rovati = těžce jíti; gab-a hromada.

geb-ule na Slovácku = kebule

gib-elь r. = ztráta; gib-ký = hybký; gib-nutь r. = hynouti

gob-oi r. = hoboj = stroj hudební

gub-ka r. = hubka; gub-a r. = ret, pysk; gub-a r. = zátoka; gub-an = piskatý

gac-aně sb. = brodění; gac-ati = broditi

gec-nouti = kecnouti

gic-a sb. = v děcké řeči prase; gic-ati = nohama mleti

guc-ati sb. = polykati

gač-i pl. gatě r. = podvlékačky

gič-ka r. = lehká lodice

guč-a, chumel

gad-atь r. = hádati; gad-atelь; gad-iti = špiniti

gid-ra r. = hydra;

god-ina r. = čas; God-unъ = osobné jméno; god-iti = meškati; godъ = rok

gud-iti r. = housti

gag-ara r. = potápka; gag-ka r. = kajka; gag-ati, kachna gag-á; gag-or = husí krk; gag-ot;

geg-avac sb. = slepý žebrák; geg-ati = lenivě choditi; geg-nouti = heknouti

gig-an sb. = druh velkých kohoutů.

gog-ol r. = pták vodní

gug-nivý r. = koktavý

gyg-ati = hykati

gaj, sb. = háj; gaj-ba sb. = klec na ptáky; gaj-dovati = dudati; gaj-dat = třepati.

gej r. = hej citoslovka.

goj r. citoslovka = hej; goj sb. = výchova, výživa; goj-an = vychovaný; goj-iti = živiti

guj-a sb. = had, dešťovka;

gak sb. = volavka; gak-a sb. = krahot, křehot ptačí; gak-nuti = krahati

gik-atь r. = útočně křičet; gikъ r. = lodní dehet

guk-atь r. = houkati

gal-ka r. = kavka; gal-um; gal-oša; gal-ob

gel-eta = džka; Gel-onové, národ skythský mezi Donem a Volhou

gilь r. = pták, lejsek

gol-itь r. = holiti; gal-enъ r. = holeň, hnát; gol-ova = hlava; golubecъ = sivá, světlemodrá barva; golь = holina, nahota, chudoba

gul-evoj r. = prázdný čas; gul-y = procházka

gam-batý na Slovácku = pyskatý; gam-izati sb. = plaziti

gem = pelikán pták; gem-oroj r. = zlatá žíla

gom-oritь r. = být nespokojený; gom-la na Slovácku = boule; srbsky zavázaná hlava; gom-ol sb. = cibule;

gum-no = humno; gum-ati sb. = holtavě žráti

gan-iti sb. = toužiti, bažiti; gan-ač sb. = dráp orla, hák u lodě; gan na Slovácku, chuchel z mouky, knedlík; gan-za, obchodní spolek

gen-uti sb. = ránu zasadit

gin-utь r. = hynouti

gon-ьba r. = houba

gun-ija r. = cancory, caparty; gun-ar na Slovácku, houser;

gap-le = nástroj k vytahování rudy, jímž koně pohybují

gip-kati sb. = teteliti; gip-kost = ohebnost

gar-katь r. = křehotati; gar-punъ r. = harpuna; gar-dlo, na Slovácku, hrdlo, šije u sklepa.

ger-ga sb. = druh husího pochodu; ger-a = druh mořských ryb; Geruše

gir-ka r. = druh pšenice; gir-la r. = ústa řeky

gor-a r. = hora; gor-banъ r. = hořbač, hořbatec; gor-al pol. nie wezmą mię lachy, vezmą mię gór-ale. Karłowicz.

gur-ьba r. = dav, tlupa

gas-ilníkъ r. = hasidlo; gas-itь r. = hasiti

gos-podarъ r. = pán

gus-akъ r. = houser; gus-ly = housle

gat-itь r. hatiti

get-man r. = hejtman

git-ara r. = kytara

got-ovitь r. = hotoviti; got-ový = hotový

gut-oritь r. = klábositi

gasь - plyn. Gaz-diti, gaz-ďovat = hospodařiti.

ges-lo = heslo

gos-ba sb. = hostina

gus-no r. = zadek, huza;

gaž-eně sb. = brodění;

gužъ r. = tlustý provaz, houžev;

hab-ati p. = hrabivě jímati, rafati; rafnout;

heb-d p. = chebď

hob-lovati; hob-lík; Hob-oltov = město v Uhrách

hub-a; hub-iti;

hac - mn. p. hačky = malá košilka, nohavice do lázně; hac-ka = hlína; hac-ník;
hyb-ati, předmět z místa jednoho do místa druhého vpraviti - hyb; hýbadlo - hýblo -
hyc-liti = psy chytati; hyc-el = chytač psů

huc-kati = na Slovensku štváti psa;

hač-ati = seděti;

heč-a = žena ráda se smějící; heč-na = přeslice, na které přadlena sedí; heče peče = plody šípové;
huč-eti; kukot;

hýč-kati = konejšiti;

had = zeměplaz;

hed-váb = vlákno z bource;

hod = čas;

hud-ba; hud-lovati;

hyd = znetvoření, ohyda, ohyzda; z-hyd = Geschmeiß - vši, blechy - na Mor.
haf-ati, pes hafá; haf-an;

hef-tovati = stehovati;

huf-nal p. = podkovník

hah-a = citoslovka překvapu;

heh-e = citoslovka; heh-otati = chechtati;

hoh-o = citoslovka podivu; hoh-otati;

hyh-y = citoslovka smíchu podrážděného;

hach = choulostivec, slaboch; hach-lovati len;

hoch = chlapec;

huch = citoslovka;

haj = citoslovka na husy; háj = skupina stromů, les; háj-iti;

hej = citoslovka; hej, děti, od vody! hej-hati = křičeti hej!

hoj = lék; hoj-nost = množstvo; hoj-iti = léčiti;

huj = citoslovka, obyčejně voláno na dobytek; huj-ovati;

hyj-e! hlas kočího na koně;

hak p. = zahnutý konec železné tyče; za-hák-ovati.

hek-ati = naříkati; Hek-uba; Hek-la, sopka v Islandu; hek = vzdech, výdech; Hek, jm. osoby.

hok-yň = prodavačka smíšených potravin; hok-ynovati;

huk = hlas hluboký, zvuk; huk-ati;

hyk-ati = hý-kavý

hal-as p. = povyk;

hal-iti; hal-ena;

hel-e! citoslovka vyzývavá, snad od časoslova neznámého hel-iti; hel-m, snad: hal-ma, hel-ma;

hol, -a, -o = bez obleka, beze srsti, bez vlasů, bez přídavku; hol-iti; hol-ič; hol-ka; hůl; snad od toho polské hulán;

hul-ákati = mnoho křičeti;

hýl = pták; hýl-e = vozík v hornictví;

han-ba = neslušný poměr cti; han-iti;

hen = citoslovka hrůzy.

hon = pobídka

hun-atina = něco huňatého; Hun-čok místo na Moravě; hun-drati = bublati; Hun-ové, statný divoký národ z Asie;
hyn-outi = zkázu bráti;

ham-ati = v dětské řeči potravu přijímati; ham-ižný;

hem = na Slovensku okazovač; hem-zeti, hem-zati = sem tam pobíhati;
hom-ole, hom-olka; kuželovité těleso tupým hrotem v temeni zakončené; hom-olatý;
hum-no = místo za stodolou;

hym-na = chvalozpěv

hap-ati = v dětské řeči padnouti;

hep = citoslovka posměšná;

hop-covati = skákati; hop = skok;

hup - skok; hup-ky; hup-kati = skákati;

hyp - úder těžký; hýp-nouti koho = udeřiti nehorázně; hyp-ni ho! hyp nohu = zdvihni nohu! na koně voláno!
har-ač p. = daň turecká; har-dý p. Har-ovit = Svantovit; har-dy = har-ny, pol., kdo v sobě chová živost, pěknost, odvahu atd. Karlowicz.
her-na = místo, kde bývají hry prováděny; her-ec; hráč —

hor-a, do výšky nakumulené množstvo zemin; hora vysoká; hor-azditi = opravovati;
húr-a = vysoká půda; hur-dy! hlas na krocana; hur-kati = houkati;

hýr-a = veselý člověk; z-hýr-alec; hýr-ati, toulavě a hlučně utráceti;

hař-, o-hař, lovecký pes

heř-mánek, rostlina

hoř-eti = trávenu býti kyslíkem

hůř = druhý stupeň od zlý

hýř iti, toulavě a přehnaně veselu býti;

has-iti; (has-nouti); hořbu něčím přerušovati, zastavovati.

hes-lo, tajné slovo ve vojsku, aby jeden druhého poznal.

hos-a citoslovka veselosti; hos-poda; hos-t

hus-a, pták; hus-tý; Hus-topeč, město na Moravě

hys-op, isop, rostlina; Hys-kov, místo v Čechách;

Haš-ek, jméno osoby

Heš, jméno osoby

Hoš-ek, jméno osoby

huš-, výkřik na plachou zvěř;

hat, hlas kočího na potah, aby šel na pravo;

het! polsky citoslovka = hle!; het-ka pol. = starý, lubený kůň

hot, hlas kočího na potah, aby šel v pravo

hut-nost = hustota; hut ný

hýt-a = loktuša, šátek na hlavu

hať-mať příslovka tolik jako zmotaně

heť! citoslovka zloradosti; heť to jsem Tě napálil.

huť-a pol. = huť, vystavená pec na tavbu kovů

háv, oděv (armatura); hav-ířský; hav-íř; hav-iti;

hev, přísl. = sem, na toto místo; hev-erovati; hev-er

hov-ěti; hov-ada; hov-or; po-hov-ka;

hyv-a = jiva, strom

ház-eti = metati; haz-uka; haz-uchy = štíblata, ponožky bez šlapadla

hez-ký = pěkný

hoz-ný = marnotratný

huz-o, nejzadnější konec trupa nad ptačí řítí

hyz-iti = hyz-diti; hyz-na; hyz-d = ošklivost.

hož-í pol. = svěží;

huž-viti na Slovensku = houžviti

hyž-le, stroj, kterým česána koudel

chab-anina pol. = maso špatné; chab-lý; o-chab-lý

cheb-d pol. = cheb-s; Cheb, město v Čechách

chob-otъ r. chobot, zátoka, záhyb

chyb-a; chyb-iti - úchylka od cíle.

chac-i sb. = poutník

choc, choc-aj na Slovensku = třeba; Choce-ň město v Čechách

chuć pol. = chuť

chyc-en, pták do sitě

chad-um sb. = obojudec; chad-ima = hlupák

chod-ataj r., chod-itь; chod-akъ;

chud-o r. = nehoda, zlo; chud-ý; chud-oba

choč-iti, krotiti

chuč-ati sb. = vzdychati, naříkati

chyč-eti, těžko oddychovati

chuď-as = chudý člověk

cheg-ele sb. = housle

cheh = tichý smích

chach, hlas kukačky, podoben smíchu; chacha!

chech-tati = hlučně smáti

chych-tati, tichý smích dělati;

choch-ol pol. = štětka ze svázaných per; choch-latý

chuch-tati = dýchati, foukati namahavě; Chuch-el; cucek v mouce, chlebě; chuch = dech; chuch-tunъ r.

chaj-lo r. = hordlo; chaj-datь r. = haněti; chaj-da = chatrč; chaj-ati sb .= pečovati

choj-a pol. = jehličný strom

chuj-a sb. = sykot; chuj-ati sb. = syčeti

chyj-ena sb. = hyjena, zvíře dravé

chak sb. = žold; chák sb. = dech

chik-atь r. = smáti se skrytě

chuk-a sb. = povyk

chal-da r. = župan; chal-akъ r.; chal-ujь = sluha

Chel-no, město v Prusku; chel-e sb. = dost

chil-a sb. = křivda

chol-omot = vír; chol-ava = holost, bez obleku, beze srsti, bez vlasů

chul-a r. = hana; chul-itь r. = haněti;

chýl-iti = s pravé cesty odstupovati; chyl-ý r. = slabý

cham pol. = sedlák; cham-ovník r. = kadlec; chám-y = stroje na koně

chem-lati, tříti, o sviních;

chim-ba sb. = lest, podvod

chom-áč; chom-ut; chom-elice

chum sb. = chlum;

chan sb. = hospoda; chan, titul tatarských neb mongolských knížat; chan-dra r. = rozmrzelost;

chen-dek sb. = příkop, strouha

Chin-a, kůra ze stromu; Chin-a, říše

chun-dák u Vendů = čert; chun-del

chaň-kati = chlácholiti

chap-atь r. = jimati; cháp-y = jestřáb, kránich

chep-ství = nestydatosť

chip-nutь r. = náhle padnouti.

chop-iti = rychle zasáhnouti; chop-ač pol.;

chup-nutь r. = klopýtnouti; chup-ek = kůpka

chyp-lati = chvíti se zimou

char sb. = konírna; char-čiti sb. = upotřebiti; char-čliv sb. = marnotratný; char-kati;

cher-gela sb. = hřebinec; chir sb. = bezestarostnost

chor pol. = kruchta;

chor-oba, poškozené, poraněné ústroje

chur-ati = chorým býti; chur-avý stol. chvor; Jagič II. 703.

chýr = pověst, na Slovensku;

choř-eti = churavěti

chuř-e = churavě

chýř-ečiti = honositi; chýř-iti = hlásati;

Chýn-ov, místo v Čechách; chejna, velký osamocený dvůr.

chas-a, mladý lid; chas-aba sb. = majitel rodiny; chas-na sb. = prospěch

ches-a sb. = účet

chos-en na Slovensku, osoh = užitek.

chus-ta pol. = lněný šátek

chys-ta = kytka z hedvábí; chys-tati

chaš-a sb. = lež; chaš-ati = lháti, vylhávati;

chýš, malý domek;

chat sb. = arabský kůň; chat-a = chalupa

chit sb. = střela

choť-ěti sb. = chtíti;

chut-ný; chut-nati

chyt tolik jako jem, dosah; chyt-ati;

choť = manžel

chuť jeden ze pěti lidských smyslů, kterým odhadována jedlost potravy

chov - ochrana i výživa;

chův-a = opatrovatelka dětí;

Chyv-a - jméno města;

chaz-na sb. = pokladna;

choz, u lovců postup zvěře; choz-jajinъ r. = pán;

chůz-e - kroky po delší dobu vykonávané;

chož-alý, chož-atý r. = opatrovník nemocných

chyž-ina r. = chaloupka; chýž-kař.

jab-eda r. = úskok, pleticha;

jeb-avý; jeb-ati = řezati, česati

Job, jméno osoby.

jub-ka = oděv ženský;

jac-ek = hyacint

jic-en, dučej pro prostup potravy z úst do žaludka

jač-eti tolik jako ječeti; jač-men = ječmen

ječ-árna, křiklavý dům; ječ-na, pták ledňáček; ječ-men; ječ-eti

Jič-ín - město v Čechách i na Moravě;

jadъ r. = jed;

jed - prudké žíradlo;

jíd-ati; po-jíd-ati; jíd-elna

jod-la pol. = jedle, strom;

jud olь r. = dolina

jadь r. = jídlo; jadьba = jídlo

Jag-ič sb. = jméno osoby; jag-oda pol. = jahoda

Jeg-lava, město v Kuronsku.

jig-ati = hykati

jugъ r. = jih

jah-oda; jah-la

jeh-la, nástroj z tenkého drátu s ostrým hrotem; jeh-lice

jih, ze severní strany pohled na rovníkovou; jih-nouti = rozcházeti;
Jih lava město na Moravě

Joh-ana = jméno ženské;

juh staré, nyní jih; juh-iňa na Slovensku = dolina

jach-ta r. = druh lodi; jach-atь = kráčet;

jech-atь r. = kráčet

jích-a, šťáva; jich-ovatý

joch; dřevěné svazovadlo; joch-ař = vůl ve jhu táhnoucí.

juch, citoslovka veselosti; juch-ta = kůže vyluhovaná

jaj-co r. = vejce; jaj-e pol. = vejce; jaj-kati = jaj křičeti

jej-da = ano sesílené

juj-ub = plody a keř.

jak-o příslovka; jakъ r. = vůl tatarský

jek = křik; jek-ot; jek-tati

jík-ati = hykati; jik-avec = druh pěnkavek

juk-ati, hráti si na skovávačku; juk-y pol. = sedla

jal-ovec - rostlina; jal-ovice; jal-ový;

jel-eň pol. = jelen

jíl, zvětralý živec; jil-m = strom; jíl-ec = rukojeť u šavle

jol-a = pták

jul-a r. = vortochy; jul-ep = sladký nápoj

jam-a = díra; jamъ r. = stan poštovský; jam-ati; jam-ba.

jem-ba; jem-ný; jem-ka; jem-ati, jím-ati, jem-ec.

jím-ka, jáma na vápno; jim-ati t. j. přibírati; jim-ač; jim-adlo;

Jum-lík, jméno osoby;

Jan; jan-tar; jan-ovec pol. = rostlina; Jan-ák, jméno osoby.

jen-o pol. = jedno

jin-ady; jin-udy; jin-ačiti;

Jon-ák, jméno osoby;

jun = mladý, statný muž; jun-da = žert

Jap-an, národ asijský; Jap-onsko; jap-ati = obratně chytati; ne-jap-ný = neohrabaný, nepřipravený;
jep-ice, hmyz

jip-atka, pták čapatý; jip-ka; jip-le = oděv ženský

jup-ka, jup-a = krátký ženský kabát

jar-o, počas, který přichází po zimě; jarem-ný r. = jař-mový; jar-mo = jařmo
Jer-icho město v Palestýně; jer-ež = jelec; jer jméno písmena ruského (ъ)
jir-ovec = kaštan; jir-cha

jor-ba = ryba kaprovitá; jor-ma = ryba pulcovitá.

Jura, hory ve Švýcarsku; jur-áš = střecha u klobouku na Moravě; jur-ta r. = plstěný stan kočovníků
jař-mo; jař = osev; jař-miti

jeř-ík; jméno písmena ruského (ь); jeř-áb = stroj, pták

Jiř-ice, pták; jiř-inka = rostlina; Jiř-í

juř-ičky = jiřičky.

jas-ly r. = jesle; Jas-y, hl. město v Multansku; jas-tva = jídlo;
jas-trebъ r. = jestřáb; jas-kra pol. = jiskra
jes-eň pol. = jeseň

jis-tota; jis-tý

Jos-efov, město v Čechách

ius-ticiar, soudní úředník

jaš-terica r. = ješterka; jaš-iti = plašiti

ješ-itný tolik jako marnivý

jiš-ka = pražená mouka na másle;

Još-ek, jméno osoby; još-ina, rostlina

jat-aganъ r. = dýka turecká; jat-i = jíti; jat-ka = prc porážku
dobytka místo;
jet-el; jet-elový; jet-er, bratr manželův

jit-ro, doba po noci; jit-rocel, rostlina

jot-ovati = jotou měkčiti

jut-ro pol. = jitro

jať-ba = chápavost

jut-itь r. = přijímati

jav-ka r. = ohláška; jav pol. = jev; jav-or, strom

jev, děj do smyslů padající; jev-isko, místo dějů; jev-iti; jev-itel

jiv-a = hýva strom

Jov-iš, bůh

juv-elir = klenotník

jazъ strsl., zájmeno prvé osoby; jaz-yk; jaz-va = rozpuklina;

jez-da r. = jízda; jez-ioro pol. = jezero

jiz-va; Jiz-era, řeka

Joz-a = Josef

Juz-a, jméno osoby

jaž-a sb. = odvádivá stoka

jež-iti; jež-ek, živočich; jež-enec, rostlina; jež-dík, ryba bodavá;

jíž-eti = rozpouštěnu býti

jož. r. ježek

juž-íkъ = příbuzný

kab-ela, taška; kab-el = lano; kab-ákъ r. = hospoda; kab-anъ r. = divoký kanec

keb-ule = chebule; keb-a sb. = kapesní nožík; keb-ati = číhati

kib-itka r. = druh povozů;

kob-elь r. = pes; kob-ka = síňka malá; kob-enitь r. = pitvořiti

kub-lati = párati se, něco z dlouha dělati; kub-okъ r. = číše; kub-arъ r. = šamreha dutá

kyb-el = kbel, košík; kyb-lík = nádoba k čerpání z dolů;

kác-ati = stříkati; kác-eti; kac-éř;

kec-ati = tlachati; kec-al; kec-ela sb. = zástěra

kic-oš sb. = zdobílek; kic-ošiti = dělati pěkným

koc-ka sb. = kostka; koc-kati = kostkovati; koc-ovati = žvatlati

kuc-kati = pokašlávat; kuc-el = chuchel; kuc-moch

kyc-kati = rozhazovati; kyc-ka = třapec; kyc-an = uherské prase

kač-atka r. = kolébka; kač-a sb. = had; kač-kovati = špatně šíti šaty

keč-kovati = za kečku rváti, krákati; keč-ka = kštice

kič-iti sb. = pyšniti, kič-ica sb. = rostlina; kič-ma sb. = hřbet

koč-kovati, škrabati drápy; koč-ovati = jeti; koč-ovný;

kuč-ák sb. = pes; kuč-era = kadeř; kuč-adan sb. písek

kyč-el, úd těla;

kad-ka = kadečka; kad-ýk? r. = Adamovo jablko (ohryzek na krku)

ked-le na Slovensku = vedle; ked-ar sb. = ceder;

kid sb. = mošt vinný; kid-isati sb. = ruku násilně vložiti;

kod-ulka = hmyz; kod-orošič sb. = drozd

kud-la = nůž; kud-an = opice; kud-iti = kovati

kyd-ati = házeti, metati; kyd-ač; Bes-kyd-y (Běs-kyd-y) = hory

kad-ilo r. = kadidlo; kad-itь r. = kaditi;

keď na Slovensku = kdy

kaf-la r. = kachel

kef-a sb. = kartáč; kef-ati = kartáčovati

kif-la sb. = rohlík:; kif-lice = koláč

kof-a sb. = bečva; kof-ejna r. = kavárna

kuf-er, ze franc. coffre m.

kog-otъ r. = dráp; kogъt

kug-a sb. = mor; kug-ara = pták brkoslav; kug-lati = kouleti; kug-lař = lump
kah-an = svítidlo; kah-lovovati = kositi; kah-uda = břečka z brusinek.
keh-dy zastaralé = kdy, když, někdy

koh-out, pták; koh-ekati = plakati; koh-át = pařez;

kuh-ýk = kulich; kuh-ýkati = hejkati;

kýh-ati = krákati; kyh-anka = brusinka

kách příslovka = náhle; kach = choroba u koňů; kách-ati

kich-ati sb. = kýchati

koch na Slovensku = komín; koch-ati = kojiti, těšiti;

kuch-ati = útroby vybírati; kuch-ař; kuch-ta

kých-ati; kých-avka, choroba; kých-ání ;

kaj-atь r. = káti; kaj-da = kazajka; kaj-dati

kej-da = píšťala dudácká; kej-da = tlustá ženská, machna; kej-še = hrst obilí žatého
kij-ák sb. = kyj; kij-ametь sb. = bouře;

koj-iti; koj-ná; koj-idlo; koj-mitь r. = lemovati; koj-ma = obruba

kuj-ný, tažnost kovu; kuj-onovati = týrati

kyj; Kyj-ev město v Rusku;

kak-ovoj r. = který; kakъ r. = jak; kak-ylo sb. = kdo zdlouhavě mluví.
keh-a sb. = vodní ořech, kotvice splývavá;

kik-a sb. = cop z vlasů; kik-otati = chechtati

kok-eš = kohout; kok-otice = rostlina

kuk-ačka, pták; kuk-ati; kuk-a sb. = hák; kuk-ulav sb. = shrbený;

kyk-atý = komolý, tupý; kyk-a = kyčka, kyj

kal-basa r. = klobása; kalъ r. = trus, lejno;

kel-ja r. = buňka (cela);

kil-a r. = kýla, průtrž vnitřní cévy;

kol-dovatь r. = čarovat; kol-dunъ r. = čaroděj;

kul-ákъ r. = pěst;

kýl-a = průtrž vnitřní cévy

kam-bala = platejz; kam, příslovka místa

kem-le = lodyha bramborová; Kem-pen, město v Poznaňsku;

kim-ák sb. = štěnice;

kom-olý r. = bezrohý; komъ r. = háma (hmota); kom-oliti;

kum-a r. = kmotra; kum-írъ r. = modla; kum-ysъ = vykysalé mléko kobyly;
kym-lavý = ochromělý; kym-ovati = vyřezávati, drážditi;

kan-ava r. = přítok, stoka; kan-unъ r. = večér před svátkem;

ken-da = plácačka; ken-dati = plácati; ken-ovar sb. = cinobr

kin-uti sb. = spakovati;

kon-ati; kon-ec;

ku-na, živočich;

kyn-outi, = přikyvovati

kyn-outi = kypěti (o chlebě když kysá)

kaň-ka, odpadlá tekutina

keň-ac sb. = osel;

kiň-ba sb. = trýzeň;

koňь r. = kůň;

kůn-ě = doupě;

kap-atь r. = kapati; kap-lunъ r. = kapoun; kap-kanъ r. = železa, past na vlky;

kep-ka = člověk nestoudný; kep-eň = plášť; kep-ec sb. = pidimuž

kip-a r. = balík, uzel; kip-enь r. = vroucí voda

kop-otъ r. = saze, kopt;

kup-a = hromada; kup-ec; kup-oritь r. = zacpati lahev;

kyp-a= roztok; kyp-ěti; kyp-le = podlouhlá houska;

kar-a r. = trest; kar-da r. = štětka;

ker-atec = rostlina brslinovitá; ker sb. = slídivý pes; ker-atý = třísnatý

kir-karъ r. = motyka, rýč;

kor-a r. = kůra; kor-ga r. = vrána; kor-ak sb. krok; kor-aknuti = kročiti.

kur = slepice; kůr-ka (chleba)

kýr = harpuna, hrot s háky;

keř, rostlina, z jejíhož kořene vyrůstá více nízkých kmenů, prutů.

koř-iti; koř-ba; koř-en

kuř-e; kuř-ba kouřiti

kas-atь r. = kasati; kas-ka r. = přilbice; kas-a = pokladna; kas-árny.

kes-a sb. = pytlík; kes-era sb. = ryba; kes-izub sb. = veselý usměvač; kes-iti = zuby ceniti

kis-iti sb. = okysličovati; kis-tь r. = kytka plodů

kos-a; kos-iti; kos, pták; Kos-trouch = jméno osoby;

kus, část něčeho; kus-ati = kous-ati.

kys-elina; kys-ati;

kaš-e; kaš-evarъ r. = kuchař; kaš-el;

keš-ena na Slovensku = kešeň, kapsa;

kiš-ka r. = střevo;

koš, nádoba pletená na suché zboží;

kuš-e = luk; kuš-níř na Slov. = kožešník

kyš-e = kyselina; kyš-ka = sražené, kyselé mléko

kat - osoba, která provinilcův život zkracuje; kat-ovati; kat-atь r. = kotáleti; kat-okъ = válec;

ket-uš sb. = druh tance

kit-ajka r. = tkanina; kitъ r. = velryba

kot sb. = mládě; kot-va; kot-viti; kot-iti;

kut-iti, v tichu robiti; kut-na = svrchní šat kněží;

kyt = lepivá látka; kyt-ka; kýt-a;

koť-uha, koť-užník na Slov. = pes;

kuť-o na Slov. = pes

kav-ersitь r. = úklady strojit; kav-ersy r. = pletichy, lest; kav-ka;

kev-kati sb. o psech;

kiv-i = pták;

kov-ati; kov-ař; kov-adlo; Kovádi (Κουάδοι), národ znám asi 10 r. po Kr. Šemb.
kuv-ar sb. = kuchař; kuv-ikati = křičeti; kuv-ik na Slov. = sýc;

kyv-ati; kyv-adlo; kyv-ba;

kaz-iti = dávati podnět ku zmaru; kaz = porušené místo (v tkanivu, plechu)
káz-ati = někomu za povinnost něco ukládati; kaz-atel; kaz-alo sb. = rejstřík; kaz-na = trest;
kez-meš sb. = brada;

kiz-ilъ r. = dřín, dřínka;

koz-a, zvíře;

kuz-eň na Moravě = kovárna; kuz-neč, kuz-ník = kovář; kůz-le; kuz-morka sb. = mrkev
kyz = nerost; kyz-ák = horník

kaž-dý; kaž-a sb. = co pověděno bylo (kaž-ivo); kaž-iput sb. = ukazováček o prstu
kéž, příslovka žádosti;

kož-ich; kož-ešina;

kuž-an sb. = nakažený, nešťastný; kuž-ník = chorobec na ránu morovou; kuž-ňák sb. = durman (datura stramonium)
kýž-iti = přáti si; kyž-ba = přejba; kýž-ený = vítaný

lab-asъ r. = obilnice; lab-uť;

leb-eda; leb-edъ r. = labuť; leb; leb-ka;

lib-o příslovka; lib-iti t. j. v něčem uspokojenost míti; chovati;

lobъ r. = čelo; lob-atý = čelatý; lob-zatь r. = líbati

lubъ r. = lýko lípové;

lac-kanъ r. = výložek; lac-ino; lac-iný;

léc-eti = nalíknouti na ptáky, zvěř; lec-jaks; lec-ati sb. = plašiti

líc-e = tvář, obličej, t. zv. přední strana obličeje; lic-oměrný = přetvářivý
loc-ika, druh rostlin čekankovitých; loc-manъ r. = průvodec

luc-a sb. = bláznivá; luc-erna;

lyc-eum, ústav školní;

lač-uga r. = špatná chalupa

leč, spojka rozlučovací;

leč-iti = uzdravovati; leč-ník sb. = lékař

líč-iti; líč-ení; lič-ina r. = larva, maska; lič-ný r. = osobný

loč-kati = bručeti, zvuk vydávati;

luč-ba; luč-a sb. = slunečný prysk;

lyč-ák = provaz z lýka; lyč-enec = lýčený provaz

ladъ r. = soulad; lad-unka r. = tobolka na patrony;

led = zmražená, ztuhlá voda;

lid, zástup z většího počtu člověčských osob; lid-ina r. = kra ledová;

lod-yga r. = kotník, hlezno;

lud-ný = lidný; lud-ovet sb. = hloupost; lud-o = bláznivě;

lyd-ický (kámen) = zkušebný;

lad'-ouch = starý, ošumělý klobouk;

loď, přístroj ku plavbě po vodě; loď-ička;

laf-a r. = zisk; laf-eta = rozvařené švestky;

lif-rovati = dodávati; lifъ r. = život na oděvu (la taille)

lag-una = močál, prohlubina; lag-odan sb. = snášenlivý;

leg-alo sb. = ložisko, lehadlo; leg-ati = ležeti;

lig-an sb. = kalamář; lig-otati = blýskati

log sb. = ležba; log-or sb. = ležisko

lug-ar sb. = lesní hlídač; Lug-oš, město v Banátě;

lah-ev; lah-oda; lah-oditi = lichotiti;

leh-ati; leh-ký;

lih = tekutina vyráběná ze semen a bramborů

loh = keř; loh-niti = hltavě píti; loh-aza = ječná kroupa

luh = louka, trávník;

lach-na = svíně; Lach-ov = ves; lach = gąszcz, zarosły leszczyną; lach-y = wielkie, ciemne, gęste lasy; lach = mieszkaniec rownin polskich; na lachách. Karlowicz.
lech-tati = kůži neslušně drážditi; lech = velmož; lech a lich-a = szerski zagon pol. Karlowicz.
lich-va; lich-vář; lich-ovati = oddělovati, odlišovati

loch-anь r. = káď; loch = důl, dutina, jeskyně; łoch-motě r. = caparty
laj r. = štěkot; laj-dati = toulati;

lej-ka r. = konev; lej-sek = pták;

lij-a sb. = liška; lij-ati sb. = obíhati jako liška; lij-o = lichý;

loj sb. = lůj; loj-davý = krhavý; lojiti = lojem natírati;

lůj = tuk ze skota;

lakъ r. = pokost; lak-omý; lak-omec;

lek-alo r. = model; lek-ati; lek-avý; léka-ř; lék;

líkъ r. = chór; lík-ovatь r. = veseliti;

lok-et, míra; lok-atь r. = lok-ati

luk-a r. = ohyb; luk-avitь r. = lestně jednati; lukъ r. = oblouk

lýk-o; lýk-ováti

lalъ r. = almandýn; lal-otati = žvatlati;

lel-jejatь r. = lahoditi; lel-ek; lel-kář;

lil-ie; lil-kovati = třeštiti;

lol-a sb. = loula, ničema; lol-ati sb. = toulati prázdně

lul-a sb. = troubel od dýmky; lul-ík = rulík;

lam-ač; lám-ati;

lem = obruba; lem-ech = ucho u rádla;

lim-anъ r. = zátoka; lim-ák = ryba;

lom — místo, kde dobýván kámen; lom-ař;

lum-ek — hmyz; lum-ík — hlodavec;

lym-pa — prkénko, kterým slad rovnají a vyhrnují;

lan-o = provaz; lan-ýž, houba; lan-dyšъ r. = konvalinka;

len-ta r. = stuha; len — rostlina;

lin-outi = pozvolna prouditi;

lín-ati = peří, chlupy pouštěti;

lon-a = vodní vlna (na Moravě); lon-ac sb. = hrnec;

lun-a = prysk měsíčného světla; měsíc.

Lyn-ch = jméno osoby;

lap-a r. tlapa; lap-ač; lap-ati; lap-uchъ r. = lopuch

lep — ustrojený klej k lapání ptáků; lep-iti;

lip-a — strom; Lip-any;

lop-ata — nástroj; lop-ár na Slovensku vál, košík;

lup = kořist; lup-ič; lup-iti = v tenkých deskách odnímati; odtud lup-en; lup-ati - šlehati.

lar-va - škraboška; lár-y-fáry, třesky plesky; lar-ъ = bedna; lar-es-ъ = skříň

ler-mo = znamení k bitvě s nepřítelem; ler-movati; ler-ovka sb. - druh brouků.
lir - rostlina; lir-a - mince;

lor - mince; lor-ovati = pláty z černa na bílo vyvařovati;

lur-č - hra, náčiní ke hře kostkami a kameny; lur-čovati;

lyr-a - nástroj hudební; lyr-ika;

las-it-ь r. = dělati skvárnu; lasice - šelma kunovitá; las-kati;

les- skupina stromů; les-ní; les-a r. = lano, provaz;

les-ť - vodba do bludů, klamů, nejistot;

lis - stroj, tlačidlo; lis-ovati; lís-a; lis-t;

los - ssavec; los-a - kůň; los - úděl něčeho;

lus-ka; lus-ek;

lys-ka- lyšina, plocha bílá; lys-ka vodní pták;

laš-kovati;

leš-ení; leš-at-ь r. = ploska kamenná; leš-ь r. = pražma

liš-iti = oddělovati; liš-ta;

loš-ad-ь r. = kůň

luš-tina, kůžka, šupina kolem semena, obal.

lyš-aj - motýl; lyš-těti - blýskati;

lat-a - hroznu podobná skupina plodů, ku př. ovsa, travin; lát-a = záplata; láteřiti;
let - pohyb rychlý ve vzduchu ptáka, vystřelené kule; let-o - roční doba.

lít-i - tekutinu z nádoby vypouštěti; lit-ejný r. = litecký;

lit-ovati = pociťovati dojem nezdarů; lít-ost;

lot-os - rostlina; lot - váha;

lut - na Moravě lýko; lut-av sb. = bezvkusný; lut-ati sb. - nepořádně něco dělati;
lýt-ko, zadní strana berce, přední holeň.

lať - dřevěná tyč; lať-ovati;

luť stsl. - lítost, zlost;

lav-a = na Moravě lávka; láv-ati = láti;

lev - šelma kočkovitá; lev-ý; lev-ná cena; lev-iti = cenu snižovati;

lív-a = druh houby; lív-anec; Liv-adia - krajina; lív-ati = častěji z nádoby tekutinu pouštěti;
lov; lov-ba;

laz-itь r. = lézti; zvolna pohybovati; laz-ebník;

léz-ti = zvolna tělem pohybovati; lez-enka - rostlina;

líz-ati, jazykem stírati; líz-avka - choroba;

loz-a = na Slovensku sazenice vinná; loz-anъ r. - úder prutem;

luz-a - smíšený chudý lid; luz-ati = haněti; luz-ga r. = šev moučného pytle;
Laž-any = ves; laž-ь r. = nádavek; Laž-ičky = ves; laž-an sb. = falešný, laž-liv sb. = lhavý;
lež-eti = místo zaujaté hájiti, spočívati; lež-ák; lež-atь r.; lež-ba;

liž-ina = tyčka ve strojích;

lož-ь r. = lež = úchylný projev myšlenky, úmyslný, od slova lháti;

lož-iti ve slově po-lož-iti; lož-isko;

luž-a r. = louž; Luž-any - vesnice; luž-ina sb. = háj;

lyž-a r. = desky dřevěné ke kluzbě po sněhu (dsky);

mab-a = rostlina; mab - vila u básníků anglických;

meb-el-ь r. nářadí domácí;

mob - chátra, mob-a sb = prosba; mob-iti sb. = prositi o práci;

mac-ati - omakávati; mac-atý = tlustý, mac-iti sb. = koťata roditi; mac-ek - kocour;

mec-ati - metati; mec - úder;

míc-iti = šaty dráti; mic-na;

moc - síla a prostředky potřebné; moc-ovati - namáhati;

muc-a - hloupá neobratná žena; muc-atý - tupý, mucaté rohy; muc sb. - když někdo uvázne v řeči; muc-a - zajíkavý; muc-ík pol. pes s ustřiž. ušima i ocasem.

mýc-eti = házeti; mýc-eti - stromy poráželi; myc-í houba;

máč-eti; máč-ka - rostlina;

meč - ostrá sečná zbraň; meč-ovka - rostlina; meč-ule - hmyz;

meč-eti - hlas me-e-e vydávati, koza mečí;

meč-iti sb. = lisovati;

míč, dutá kaučuková kule;

moč - tekutina vyměšěná; močiti;

muč-iti bolesti a rány bolestné způsobovati; muč-idlo; muč-írna.

myč-ka - osoba, která myje podlahu;

mad-lo = jimadlo;

med = tekutina hustá včelami připravená; med-ovina; med - věd;

med - liti r. = prodlévati, meškati;

Mid-as, král maloasijský

mod-a = způsob nositi oděv;

mod-la = socha boha pohanského; mod-liti; mod-litebna;

mod-rý pondělek; mod-ré nebe; mod-rá barva; mod-řiti; mod-řina;

mud-o sb. = moudě, šourek; mud-recъ r.; mud-řiti r. = moudrým činiti

mýd-lo; myd-liti; myd-lář

maď-al = rostlina; Maď-ar; maď-erovati = po maďarsku mluviti;

muď-ák; muď-atec = kdo má velký šourek; muď-atka;

mef-itický = dusivý; mef-isto = zlý duch, čert;

muf-lík = pes; muf-tia sb. = mufty; muf-ta r. = rukávník;

mag-acinъ r. = sklad; mag-nat = velmož;

mag-la sb. = meluha (mlha);

meg-dan sb. = zápasisko;

mig-ъ r. = kmit; mig-atь = mihati;

mog-ti = mohu (moci);

Mug-dan, jméno osoby; Mug-iloni (*Μουγίλονες*), Mohylňané, známí asi 10 r. po Kr. asi tak zváni proto, že měli silný hlas; vizme latinu: mugio-ire bučeti; statný národ. Šemb.

Myg-donové = národ;

mah- ve slově ná-mah-a; mah-aleb = strom; máh-ati = nabírati moci; Mah-ulík jm. osoby.
Meh-a, jméno osoby; meh-nouti = něčím pohnouti; meh-oliti = drobně pršeti
míh-ati = rychle pohybovati; mih-ule = ryba

moh-ti = schopným býti (moci); moh-yla;

muh-ar = rostlina; muh-a = stav osoby, uvědomělé hrozeb a schopností svých i cizých. muh-atý; muh-áč; viz mug-a; Muh-amed.
mách-ati = pohybovati; mách-ačka; mách; mach-lati = zadrmoliti;

mech = rostlina tajnosnubná; mech-ynka = rostlina

mích-ati; mích-ačka = různé předměty vedružně ukládati; mich-olača sb. = podzimní ovoce; mích-a = dřeň v dutině pateřné;
moch = na Slov. mech; moch-na husí = rostlina; Moch-ov, ves;

much-a = moucha, létavý hmyz; much-lati = plésti;

maj-kati na Slov. = pochlebovati; máj = jméno měsíce; maj-itel;

mej-knouti = praštiti; mej-dancia sb. = zápasník; mej-dan sb. = zápasné místo
míj-eti = jíti mimo; míj-ení;

moj-asin sb. = druh vyrážky na kůži; moj-iti sb. = mě přiřknouti; moj-sky = dle mého způsoba
muj-ezin sb. = vyvolávač k modlitbám u Turků;

myj- ve slovese myj-u;

mak-atь r. = močiti, namočiti; mak-uša r. = vrch hlavy, temeno; makъ = rostlina
mak-ati, ze dvou stran prstama proti sobě tlačiti; mak-ání

mak-lati sb. = kůži stahovati; mak-len sb. = rostlina;

mek-ati = hlas mek vydávati; mek-avý;

mík = ryba; mík-ati na Slov. = házeti sebou; mik-ati sb. = česati len;

mok = tekutina; mok-řina; mok-řiti;

muk-a = bolest; muk-ař = kat, mučitel; muk-ati = nemluviti;

muk-a r. = mouka;

myk-ati = něčím hýbnouti, praštiti; myk-atь r. = česati len;

mal-ina = rostlina; mal-ý = drobný, mal-ba;

mel-a = chumelenice; mel-ec na Slov. = mleč; mel-usga r. = potěr, malé rybky;

mil-ý = příjemný; mil-ovati; mil-jetь r. = milým učiněnu býti;

mol = noční motýl; mol-ovák = ponrava; mol-va r. = pověst; mol-vitь = mluviti; mol-itь r. prositi; mol-oděcъ r. = mladík

mul = mezek; mul-a na Slov. = bahna;

mýl-iti = klamati; mýl-ení; myl-itь r. = mydlit

mam-a = žláza mléčná, matka; mam-ka r. = kojná;

mam = stav oblouzněný, zjinačený zevnějším dojmem; mám-iti;

mem-la sb. = plíseň;

mim-o, předložka;

mim-rati = piplavě něco dělati; mim-ra;

mom-a sb. = děva; mom-ák sb. = jinoch; mom-kovati sb. = býti jinochem;

mum-lati = zvuk mum vydávati; Mum-lava, potok v Krkonoších;

man-cati = mačkati;

man-uti sb. = manouti, opustiti;

man-iti = pokyvovati; po-man-ъ bulg. almužna ze po-men - Mikl.

men-ší; men-šitel; menšina;

men - ve ssl. po-men-ъ mentio = z-mín-ka; ve slově: zapo-men-outi; opo-men-outi; vzpo-men-outi; po-mn-iti; po-men-a = significatio.
mín-iti; mín-ění; mín-itba.

min-outi; min-ulý, do zada zacházeti.

mon-eta r. = peníze; mon-a sb. = hloupá hlava (mouňa)

mun-a = opice; mun-dur.

myn-kati se = mýti se; (v dětské řeči)

maň-as = tělo komolé, bez hlavy, hlupec; maň-kavý = lepkavý;

méň-e příslovka

míň příslovka místo méně;

moň-ík, jméno osoby;

muň-kati = fňukati; muň-ka = hmyz

map-a = výkres krajiny, země;

mop-s = odrůda psů;

mup-lík, mup-slík = odrůda psů;

mar-ný; már-ati r. = mazati; mar-twy pol. mrtvý; mar-twicz pol. mrtviti. már-y, nosidla.
mer-hule na Mor. = meruňka; mer-eža r. = síť rybářská; mer-ešitь = míhati;
mer-zitь r. = nechuť působit; mer-zký = ohavný; mer-ha;

mír-a = jednotka, dle níž bývá určována hodnota předmětů stejnorodých; mír = svornost, klid, pokoj;

mor = zhoubná choroba; mor-itь r. = zkázu vpravovat;

mor-ozitь r. = uraziti; mor-ozъ r. = mráz; mor-ogъ r. = podvod;

mor-očitь = nabírati někoho, za blázna míti;

mur-ava r. = poleva; mur-ava r. = pažit, trávník; mur-za r. = kníže tatarský;

myr-ta = rostlina;

mař-iti, něčeho souvislost rušiti, ničiti násilou.

miř-iti = směr ve přímkách určovati.

moř-iti = souvislosti zbavovati povlovně, zdlouhavě.

Muř-enín; muř-í noha; Muř-ínov ves v Brněnsku;

mas-o = částě měkké těla živočišného; mas-titi;

Mes-ec - mineral;

mís-a; mís-iti = předměty různé vedružně skládati;

mos-az; mos-t;

mus-eti = nucený poměr prodělávati;

mus-litь r. = slintati;

mys-liti; mys-el; Mys-lov místo na Pelhřimovsku;

maš-ina; Maš-ek jméno osoby; Maš-ov ves; maš-ák sb. = prach; maš-iti sb. - mekati

meš-aja sb. - pekař; meš-kati - prodlívati;

miš-kovati - vyklestiti; míš-ek;

moš-na; moš-t - ovocná šťáva; moš-ením r. šibal, podvodník; moš-eničatь r. šiditi.

muš-ák, muší samec.

myš, hlodavec

mat-ka, roditelka dětí.

met-ati- házeti; met-adlo; met-la;

mít-i; mit-o sb. mzda; Mit-ov ves u Blovic;

mot-ati - pohybovati; mot-yka - nástroj; mot-ýl.

mut-itь r. kaliti; mut-ь r. kalné místo;

mýt-o; myt-aritь - šiditi; myt-ъ r. odměk, průjem dobytka

mat-ь r. 1. matka 2. devětsil (rostlina).

mut-ь r. - kalné místo ve vodě; mut-it-ь; mut-lati;

myt-ь r. pelichání ptáků;

mav-es sb. modrá tkanina; mav-otati - na Slov. pohybovati;

miv-a sb. ovoce; mív-ati;

mov-itý - majetný;

muv-a sb. mucha;

mýv-al - medvěd;

maz; maz-ati; maz-liti;

mez - hranice mezi dvěma stranama; mez-era - místo prázdné mezi dvěma stranama; mez-i;

miz-eti - zmenšovánu býti až na malé zbytky; miz-inec r. - malík; míz-a

moz-ol - stlačené místo těla; moz-glý r. prožluklý;

muz-ika; muz-a sb. - kráva dojená;

myz-a r. panský letní dvůr; myz-gatь r. sem tam běhati; myz-ník r. nájemec dvora;
Maž-ice ves u Veselí;

mež-a r. - mezník; mež-dy - r. mezi; mež-evatь r. měřiti pole;

miž-ati sb. - scát, močit; miž-diti - jizviti; Ďábel miž-dí lidi;

mož-da sb. snad; mož-dýř; mož-diti sb. lisovati;

muž - člověk schopný; muž-atь r.;

mýž-dě - druh hrušek;

nab-ín, na-bdín, bdín, obec v Čechách; Nab-a, přítok Dunaje.

neb-e - místo hvězdné nad hlavami, v němž uloženy hvězdy.

nob-l - peníz; nob-le franc. urozený, našinský z lat. nobilis, nos.

Nub-ie - země;

nace; Nác-ek jméno osoby;

nec-ky, prohloubené ve dřevě nosítko na chleb, na malé děti.

nic - pojem, kde předměty scházejí; nic-atý; nic-ota;

noc - doba stínová od večera do rána; noc-ovati;

nuc-en; nuc-enost;

nič-iti; nič-ba; nič-ema.

nočь r. = noc; noč-ty r. opálka;

Nuč-ice jméno místa;

nad - předložka;

Ned-vězí - jméno místa;

nud-a; nud-iti; - obtížným dělati;

Nýd-ek - ves u Hranice;

naf-ta - smůla zemská; naf-a sb. břichová strana lišky;

nag-oj r. nahý; nag-ota r. nahota;

Neg-er - černoch;

nog-a r. a stsl. noha; nog-otky r. měsíček nehtový; nog-ot - nehet;

nug-ao sb. kout;

nah-ý; nah-ota;

neh-et;

Nih-lov - hlubina lesní

noh-a; noh-avice; noh-sled;

nach - barva červená; nach-ovec -

nech-ati - nevšímati;

nich-ati sb. kolísati;

naj v sb. předpona ku tvorbě nejvyššího stupně;

nej v češtině předpona pro tvorbu nejvyššího stupně;

noj sb. pštros;

nuj-an sb. smutný; nuj-nost sb. zádumčivost;

Nak-lo ves u Litovle;

Nek-eš - Mikuláš; Nek-lan; nek-ati sb. zapírati;

nik-nuti sb. klíčiti, vznikati; nik-ač - hmyz; nik sb. příveř očí;

nok-at sb. nehet; nok-il sb. kořen nehtový;

nuk-nouti - pobídnouti; sb. nuk-ati;

nyk-olinka - rostlina;

nal-i - citoslovka rychle, honem; zastr.

Nil - řeka; níl-ek - pavouk;

nol-a - nula, nicka;

nul-a; nul-ь r., značka číselná pro pojem nicoty.

Nam-nice ves u Březnice;

nem sb. němý; nem-eti sb. oněměti;

ním- - člověk němý; nim-ra - kdo drobně pracuje; nim-rati; Nim-rod vnuk Chámův;

Nom-ad - kočující pastýř;

Num-a - jméno osoby; num-ero - číslo;

nym-fa - víla rusalka;

nan-dové - ptáci běžci; nan-ka r. = nankyn, tkanivo;

nen-a sb. matka; Nen-kovice ves u Kyjova; nen-čkom;

nin-kati sb. dítě uspávati

non-a sb. malá noha;

nyn-čko; nyní, přísl. časová.

Nap-ajky - víly (Napaeae arum, **Ναπαῖος νάπη** stráň)

Nep-tun - bůh; Nep + tunus, nebes + tůň = nebetuň = neptun = = Neptunus; oko vidí ve studánce vodaté oblohu nebeskou tak hluboko, jak je na nebi vysoká.

níp-ati - nimrati

nop-ál - rostlina; nop-ovati - ze sukna smeti vybírati;

nup-a - rostlina; Nup-aky ves u Říčan

Nyp-lovna - místo;

Nar - řeka v Italii; nar-y r. lehací lavice; nar-d - rostlina; Nar-va, město v Rusku; nar-wá = narost, porost trawy pol. Karlowicz; nar-owy = zbytki.

Ner-o - jméno osoby;

Nir-eč - jméno místa;

nor ve slově po-nor; nor-ac sb. potápěč; nor-iti sb. - nořiti; nora r. jáma

nur-ati; nurá = hledá, co neschoval; nur-ek - obojúdec;

Nyr-sko - město; nyr-a stsl. jeskyň, hlubina;

noř-ec; noř-iti;

Nýř-any - město;

Nas-avrky; jméno místa; Nas-o jméno osoby;

nes-ti; Nes-men - jméno obce

nos - úd těla; nos-atý; nos-idla; nos-iti;

Nis-a - řeka; nís-těj - část pece vysoké;

Nus-le - jméno místa.

nys-ík - ruda dírkovatá;

náš ve slově s-náš-eti, do-náš-eti; naš-ina; naš-inec;

neš-ť - příslovka povolnosti;

niš-titi - ničiti, mařiti;

noš ve slově jídlo-noš; noš-ivo sb. moda; noš-a r. břemeno;

Nuš-l - jméno osoby; nůš-e; nůš-ař

nyš-pule místo mišpule;

nat-cha - na Slov. rýma; nát-ka - zelina; nát-kovice - růže, choroba;

net-eř, dcera ze sestry

nit-ka - vlákno; nit-ěný;

not-a - známka v hudbě pro výšku tonu; not-ný výprask;

nut-iti; nut-ný; nut-ro - nitro;

nýt-kovati - nýty dělati; Nyt-ra město v Uhrách;

nať, listy a stvol rostlin hlíznatých, řepná, bramborová, petruželná.

neť - jméno osoby v rodině = net-eř

nit-ь r. tenké vlákno;

not-iti - zpívati;

Nut-ice - jméno osady

náv-a u starých Slovanů potomný život; nav - loď; Nav-a, přítok Rýna. Šemb.

Nev-ada - stát v sev. Americe; New-York;

niv-a - orané pole; niv-ník - chrysanthema, rostlina; Niv-nice;

nov-ý, co jest nyní dohotoveno; nov-ina;

nyv-ý; nyv-ný;

ňaz-ir - židovský asketa;

Nez-ly - jméno osady;

niz-itь r. nížiti; niz-ba; niz-ъ r. spodek;

niz-atь r. navlékati na niť;

noz-dra; nos-díra, nos-děra, nos-dra, nozdra; chybně vykládá Gb., Hl.; neboť zde tvořena složenina jako slovem: noc-leh.

nuz-eti; nuz-ný - kdo nemá tolik co potřebuje; Nuz-ov - vesnice;

naž-iti - nahým činiti; naž-ba; naž-ka = plod nepukavý;

než - spojka časová;

níž - nížina; niž-ný r. dolní;

nož-ь r. nůž; nož-ny - pochvy na koně;

nuž-da r. - třeba; nuž-datь r. potřebovati;

Pab-eš - Pavel jméno osoby;

pub-likovatь r. ohlašovati;

pac - úder na ruku; Pac-ov jméno místa, Pacák jméno osoby; pac-ati

pec - místo, kde je pečeno; pec-ivál; pecen chleba

píc-e - potrava; píc-ovati - potravu opatřovati; pic v říkadle: jednou pic, podruhé nic;

puc-ka - míč z chlupů; puc-ovati - čistiti;

pad-ati - ze shora dolů klesati;

Ped-a - Petr; ped-el - sluha;

pid-lati - pižlati; pid-lo - nápoj;

pod - předložka; pod-lý - špatný; pod-lost;

pud - životní stav jařivý, dráždivý; pud-iti; pud - váha ruská; pud-la pol. skrzynia we mlynie - Karlowicz.

Pyd-na - město v Makedonii;

pad-ь r. hluboké údolí;

píď - míra rozevřené ruky;

paf při střelbě z ručnice, hlas volajících lidí: pif, paf!

pif-ka - podrážděnost;

puf - zvuk střelou způsobený; puf-ar - bouchačka;

pač - páka; pač-idlo; pač-ina; páč-iti;

peč-árky - sušené švestky; péč-e - způsob, chránivě s předmětem zacházeti; peč-eť;

pič, pič-a - jídlo z bramborů a mouky; píč-iti - zpěčovati; Pič-ín - ves;

poč - ve slově O-poč-no; Opočno město v Čechách, proto tak nazvané poněvadž jsou tam skály opukovaté; o-puk-a = opoka;

puč-ina - vysoké jezero; puč-eti - bobřeti;

pýč-i = pykati; pyč-ko = špaček ke hraní; pyč-te! = litujte!

Pag-asa = město staré v Thessalii;

peg-áč - nenakynutý koláč; Peg-ae - město v Megaridě; peg-a sb. = píha;

pig-va r. = kdoule;

pug-ala r. = strašidlo; pug-atь r. = strašiti; pug-ačь r. výr; pug-a pol. owca chuda - Karlowicz.
Pyg-maiové = báječný národ trpaslíků; pyg-lovati = žehliti

pah-nozt na Moravě, paz-neht; zašlo mi za paz-nozty.

peh-liti = přehrabovati;

píh-a = skvárna ve pleti; pih-ovatý;

poh-an, prý z lat. paganus; než ale zní slovo toto čistě slovansky, jakoby bylo odvozeno ze slova: po-hana, že byli haněni.
puh-ý = pouhý; puh-ot = hlas kulíška

pách-ati; pach-atь r. = orati; pach-arь r. = oráč;

pech-ovati = těžkou práci konati; pech-nuti sb. udělati dech, výdech.

pich = bod; pích-ati;

poch - Poch-obrady = osada; Poch-lovice = ves; poch-avosť, na Slovensku, jakoby bylo sloveso: poch-ati, t. j. po unavách oddechovati bušivě.
puch = zápach; o-puch-atь r. = opuchnouti;

pych-tětь r. = pych-titi; pych = krádež polní a lesní;

paj ve slově na-páj-eti; paj-ka r. = spájka; paj r. = díl, podíl;

pej-chovati = do louhu namáčeti; pej-záš r. = krajevid;

pij-avka; pij-an; pij-arsь = prso, žláza mléčná pols. = pij-arš.

poj ve slově ná-poj; s-poj-ovati; Poj-man = jméno osoby;

puj-čiti; puj-čka;

pyj - úd samčí;

pak - příslovka časová; pák-a = stroj ku práci.

pek-ař; pek-árna; pek-lo;

pík-a = zbraň končitá; pik-et = polní stráž; pik-atь r. = pikati o ptácích; pik-nigъ r. = zábava společenská;
pok-a r. spojka = pokud; o-pok-a p. = skála, opuka.

puk-ati = trhlinu bráti; puk ve slově roz-puk; Puk-šice - ves;

pyk-ati = za trest něco snášeti;

pál-iti; pal-ec; pal-ma;

pel = prášek květný; pel-ný p. = plný; pel-ena r. = ubrus; pel-ikán;

pil-ný; pil-nost; pil-a; pil-ovati;

pol-e; pol-ný r. = plný; Pol-ná - město; pol-ba r. = špalda; pol-deňь = poledne; pol-dníkъ r. = svačina; pol-dníčatь r. svačiti.
půl-iti; půl-ka = jedna ze dvou stejných částí; Pul-kava - jméno města.
pyl - drobný prášek u motýlů; pyl-atь r. = pláti; pyl-itь r. = prášiti; pyl-ъ r. = plamen;
pam-pa = veliká travnatá rovina; pam-peliška;

pem-za = kámen dutinkovatý;

pim-ent - rostlina; pim-elit - nerost;

pom-pař = pumpař; pom-áda;

pum = zvuk způsobený nárazem hlubokým; pum-povati; pum-a;

pan = čestný muž; pan-ovati:; pan-ovník;

pen-íz; pen-vý = pevný; pen-jatь r. = chybu vytýkati;

pin-kati - hráti u dětí (čamrdami); pin-atь r. = kopati nohou;

pon ve slově o-pon-a; Pon-ec = jméno osoby;

pun-covati; pun-č; pun-da = mlsná huba; pun-tík;

pyn-ada = pták vodní

paň-ác; paň-a r. = paní;

peň = kmen stromu; peň-ka r. konopě;

Piň-ovice - vesnice; Piň-ovany;

poň-ava r. = spodní sukně;

puň-ák - úder; puň-iti = udeřiti;

pap-ati = jísti u dětí; pap-a;

pep-ich - rostlina; Pep-ka - jméno osoby;

pip-lati; Pip-ice - ves u Žel. Brodu;

pop r. = pop, farář;

pup-ek; pup-alka; pup-írъ r. = pupen; pup-eněti;

pyp-lati = nedostatečně zhotovovati;

pár-a = výstup malých bublin z tekutin; pař-iti; výpar;

pár-ati = z jednoho kusu tkaniva utvořiti dva; roz-parek;

per-o = stroj pružný; pero ptačí, písařské, hodinek; per-ný;

pír - sb. = hostina; pir-ovatь r. = hodovati; pir-okъ r. = paštika;

por-a r. = čas, doba časová; pora = dírka potová; por-chatь - r. = sem tam poletovati;

pur-ně = pyšně; pur ve slově z-pur-ný; pur-pur;

pyr-natý = pýr mající; pýr-o = pero; pyr-ej r. = pýř; pyr-atь r. = šťouchati;

pař-iti = zahřívati až pára vystupuje

peř-ina; peř-eti;

puř-inec = rostlina; púř-iti = bouřiti

pýř-ení; pýř-enice = rostlina; pýř-enka = vlas plovoucí po vodě;

pás-ti; pas-tva; pas-ačka; pas-ák

pes = šelma psovitá;

pis-atь r. = psáti; pis-mo;

pos-titi, potravu a životné potřeby pro tělo nepřijímati.

pus-titi; pus-tý; pus-ta; pus-tota = prázdnota;

pys-k; pys-kati; pys-katý;

paš-na r. = orná půda; paš-a (turecký);

paš-ovati = zboží nedovoleným způsobem převážeti, dovážeti;

Peš-ina = jméno osoby; peš-ak sb. pěš-ák; peš sb. deržadlo u necek.

piš-těti na píš-taly; píš-ťala; piš-ťba;

Poš-ík = jméno osoby; poš-ka = koule sněhová; poš-a sb. závoj.

puš-ka; puš-ka r. = dělo; puš-iti r. = kožešinou obšívati

pyš-ka r. = druh kyprého pečiva; pyš-ný; pyš-atь r. = silně dýchati;

pat-a; pat-lati = piplati se;

pát-ý; pat-erý; pat-ro; pát-rati;

pet-la r. = petlice; pet-a na Slov. = pata

pit-ka; pít-i; pit-omec; pit-atь r. = živiti;

pot = z těla vycházející vláha; pot-iti;

put-na; put-ovati = cestu vykonávat; putъ r. = cesta; put-y r. = provaz;

pyt-atь r. = mučiti; pyt-ka r. = mučba; pyt-ati = vyptávati se;

pyt-lačiti = s pytlem choditi, zvěř krásti; pyt-el; pyt-lák

pať-hati = kulhati; pať-ha

Piť-ha = jméno osoby

Poť-ín = obec v hejtmanství Teplé;

puť-ka = slepice; puť-ka = hlupák;

pav-ovati = z hor těžiti; pav-ovač;

pev-gъ r. = sosna; pev-en; pev-niti;

piv-ina = čuch po pivě; piv-ati; piv-a;

pov-i sb. = u soumarů řemen ocasový;

puv-a = výr u Opavy; puv-ati sb. foukati.

paz = vřez, žlábek; paz-itь r. = žlábkovati; paz-nektь r. = pazneht;

Pez-ínek = město v Uhrách;

piz-da; piz-diti; piz-ma sb. = nepřátelství mstivé;

poz-dě = příslovka času; poz-diti = zadnějším dělati; Poz-děchov.

puz ve slově za-puz-ovati;

Pyz-dry město ve Varšavsku

paž-ba; paž-bář; paž-iti;

pěž-ina r. = skvárna na bílé seresti;

piž-lati; Piž-dan = jméno lesa v Roznotíně u Ledče; piž-ma r. = vratič obecná; píž-mo;

pož-ňaka sb. = opozděné ovoce;

puž sb. = šnek; puž-a sb. = tichá cesta; puž-ati sb. = šplhati;

pyž-lati = nožem špatně řezati; pyž-itь = zatýkat; pyž-ikъ r. = čejka. pyž-ъ r. = přibitka, kluky, kterými kule ve střelné zbrani jsou přibíjeny;

rab-a r. = otrokyně; rab-ovati = loupiti; rab = otrok

reb-ro r. = žebro; reb-enokъ r = dítě; Reb-ec = jméno osoby;

rib-ez; rib-ati sb. = řezati;

rob-ký r. = bázlivý; rob-ětь r. = bázlivým býti, lekati se; rob-iti = konati;

rub-itь = rub-atь r. = rubati = sekati; rub-elь = mince;

ryb-a; ryb-ník; ryb-ný;

rac-ek = pták; rac-kovati = mřežovati;

rec-kati sb. = vyřezávati; rec-kav = vyřezáván;

Ric-inový = skočcový; ric-inus = skočec;

roc-ení = vzpoura;

ruc-el b. = držadlo kosy;

ryc-í = statečný, čerstvý; ryc-ářь = rytíř;

ráč-iti, t. j. blahosklonně chtíti

reč-ení r. = výraz

Roč-ek = jméno bytosti jeden rok staré;

ruč-ka; ruč-iti; Ruč-ej = potok; ruč-ník

rýč; ryč-á ъ r. = páka, sochor

rad-iti = poučné slovo skytati; rad-a; rad-ovati;

red-iti sb. = len připravovati; red-ina sb. = živý plot; red-a = řada red = řád; red-ar = strážník;

ríd-a sb. = lalok na krku skotu; rid-ati sb. = naříkati

rod = množstvo stejnorodých bytostí; (rod opic a p.); rod-iti; rod-ba;

rud-a; rud-ý;

ryd-atь r. = vzlýkati; ryd-vanь r. = starobylý povoz; ryd-lo;

raf-áti = kousati;

rif = hřbet, jesep

ruf-iák = práč;

Rag-usa = Dubrovník

reg-ula sb.= řád; reg-a sb. = kručba; reg-etati = kručeti;

rig-a r.= stodola, sušírna; rig-ol = stoka;

rog-ъ r. = roh; rog-ula r. = křivý strom; rog-atý r. = rohatý;

rug-a r. = roční důchod od farníků; rug-atь r. = nadávati, tupiti; Rug-ové, národ slovanský. Šemb.

ryg-atь r. = říkati; ryg-ač = roubík;-

rah-no = tyč; rah-oliti;

reh-ek = pták

roh - vyrůstek na hlavách přežvykavců; roh-ovka; roh-atý

ruh-ač - rouhač, ruh-ati = haněti, snižovati na cti;

ryh-a - strouha; ryh-ati = strouhu dělati;

rach-adlo - stroj polní, vynalezen od brateře Veverků v Pardubicích; rach-ati = zvuk rach vydávati; rach-ačka; Rach-ačky = jméno místa;

rech-niti - zpurně státi proti komu;

rich-ta; rich-tář;

roch-la r. = lenoch; roch-ati = praskati;

ruch-lý r. = kyprý; ruch-latь r. movité věci domácí; ruch = hlučná pohyblivost; ruch-adlo; ruch-nutь r. = rozpadati;

rych-lilь r. = kyprým činiti; rych-lý;

raj = místo blaženosti; raj-ka - pták; Raj-hrad - místo na Moravě

rej - veselý pohyb; rej-nok elektrický;

roj - skupina drobných živočichů: včel, mravenců, komárů; roj-iti;

ruj = rostlina; Ruj-ana, ostrov v baltickém moři.

ryj-ec; Ryj-ice = ves u Č. Lípy;

rak - korýš; rak-ovina = nemoc; rák-os; Rak-ousy; rak-ita r. = mlíčník (rostlina)

rek = statný muž;

rik-ati sb. řváti;

rok-ъ r. = osud; rok - doba 365 dnů; rok-ovati = ve sněmu náhled svůj řečí vykládati proti odpůrcům = sněmovati;

rok-otatь r. = rozlehati; rok-otъ r. = hlahol, zvuk;

ruk-a = úd těla; ruk-áv; ruk-ovati = pohybovati; rukujou na vojnu ruk-ojatь r. = rukověť;

ryk-atь r. = ryknouti; ryk = hluk, řevot;

ral-o r. = rádlo; ral sb. = míra pole;

rel-i r. = kolíbadlo;

rol-ъ r. = úkol; rol-iti, rol-ovati = stáčeti;

rul-ь r. = hlavní veslo; rul-evoj = veslový; rul-a = hornina; rul-ík = rostlina;
ryl-o r. = rypák; ryl-ec = nástroj;

ram-eno; ram-iti = jehly do země zatloukati; ram-pa; ram-lík;

rem-enь r. = řemen; rem-eslo r.;

Rim-berk - místo v Čechách

rom-ъ r. = rum, zvětralá země; rom-pa = pípa;

rom-oniti = mírně hlučeti, na Slov. drobně pršeti;

rum-ěnec = červená barva;

rým; rým-a = choroba; Rym-ava, řeka v Uhrách.

ran-iti - zdravé tělo rušiti úderem; rán-a; ran-dati = potloukati;

ren sb. = křen; ren-ika sb. = řeřicha;

Rin-holec = ves u Nov. Strašecí; rin-tati sb. těžko pracovati; rin-uti sb. = násilně něčím pohnouti;
ron-iti; ron ve slově vý-ron; ron-iti, ze sebe i se sebe házeti; ron = proud, tok; snad i řeka Rhon ve Francii.
run-o r. = rouno; run-y r. = písmo

ryn-okъ r. = rynek; Rýn = řeka; Ryn-arec - vesnice u Pelhřimova;
rap - důlek po neštovicích; rap-atý;

rep = račí ocas; rep-a sb. = řípa; rep-tati = nespokojeně odmlouvati;

rip-ida r. = vějíř; rip-na = žebro v klenbě;

rop-tatь r. = reptati; rop-otъ r. = repot; rop-ucha;

rup-iti sb. = neočekávaně přicházeti; rup-ati: sníh pod nohama rupe;

ryp-ák, osoba dělající vrypy a rýhy; ústroj tlustokožců, jímž rýpáno;

rar-oh = pták;

ror-ejs - pták; ror-a sb. = kýchavka;

růr = paprsek tkalcovský; rur-ka = malá roura;

rýr-ati = špatně hospodařiti;

ras-a sb. = svrchní oblek mnichů; ras-ovati č. = odírati;

res-a sb. = třáseň; res-iti sb. = zdobiti;

ris-ati sb. = kresliti;

ros-a = krůpěje vodní na trávě; ros-iti;

Rus - člen národa; rus-ák = sivý zajíc; rus-lo r. = koryto řeky; rusý; rus-jeť sb. = rusým činěnu býti.

rys - šelma; rys-katь r. skákati; rys-akъ r. = kůň; rys-ь r, = klus;

rat-ajъ r. = voják; rat-ovatь = válčiti; rat-uša r. = radnice; rat-ь r. vojsko.

ret = úd těla; ústa lidská složena jsou ze dvou retů; ret-ivý r. = smělý;

rit sb. = roura; rit-a sb. = rozškubaná košile; rit-ati = vyhazovati (o koni).

rot-ъ r. = ústa; rot-a r. = setnina; rot-iti = bouřiti;

rut-a r. = routa, rostlina;

ryt-vina r. = výmol;

rav-no r. = rovné; rav-natь = rovnati;

rév-a; rev-ъ r. = ryk; rev-jetь r. = řváti; odtud rev-unъ = křikloun;

riv-ati sb. = rychle pohnouti;

rov-no = rovně; rov-ina = hladký povrch;

ruv-ati = rváti na Slov.; ruv-anica = rvanice na Slov.;

ryv ve slově roz-ryv;

raz-iti = pronikati z jedné strany na druhou, skroziti; raz-ba; raz-ebný; ráz-nost;

rez - usazenina na kovech, na rostlinách;

roz = ráz; roz-ga r. = rozha;

riz-a r. = mešní roucho; riz-ki r. = roucha křestná:

Ruz-yně = ves u Prahy;

ryz-ec = houba; ryz-ák - kůň; ryz-í - čistý;

raž-í r. = tělnatý

rez = žito; rež-ný = pouhý, nemíchaný;

riž sb. = rýže

rož-a r. = ošklеba; rož-enъ r. = kůl; rož-ь r. = žito;

ruž-ьe r. = ručnice; ruž-ьejníkъ = puškař.

ryž-ikъ r. = ryzec; ryž-etь r. = ryšavěti;

řáb-ek = kohoutek u sudu;

řeb-řík; řeb-ík;

říb-lice = hřbelec;

Řec-ko; řec-ký;

říc-enina = zřícenina, rozvalina;

řeč; řeč-niti; řeč-ník;

říč-ka; řič-ný;

řad-a = předměty v čáře sestavené, složené; řad-iti;

řed-idlo; řed-iti; řed-kev;

říd-iti; říd-ký; říd-ič;

řum-iti, rjumitь r. plakati; řum-ka r. kalíšek.

řig-ati = říhati

řeh-ati; řeh-ek = pták; řeh-niti;

říh-ati = říhavý; řih-oň

řach-tati = řehtati;

řech-tati = strojem zvuk řechtavý působit; řech-tačka; řech-tati = nemírně se smát; o-řech;

řej-chtati = řehtati;

říj-en = jméno měsíce; říj-eti;

řek-a = voda tekoucí údolím; Řek; řek-nouti;

řík-adlo; řík-ání; řik-ati;

řam-pak = statný muž;

řem-en; řem-enář; řem-diti = hlučně tlouci; řem-eslo;

řim-baba = rostlina; řim-sa;

Řen-ďov = ves u Uhl. Janovic;

řin-outi = kuchnouti; řin-ák = turbina; řin-četi;

řun-diti na Ostravsku = rozprávěti;

řap-ek; řap-ík = list rostlinný;

řep-a; Řep-čice = ves

říp-a; Říp-ov = ves;

Řeř-ab = rostlina; řeř-ati = křičeti; řeř-átko = červík; řeř-icha = rostlina;

řas-a = chloupky na víčkách očních; řas-ati = řasy, záhyby na šatech dělati; řas-ík = lučebný živel (jod);

řis-a = řasa; řís-kati = láti; Řis-uty = ves u Teplic;

řaš-apatky = koroptve;

řeš-iti = ze skořápky, z obalu vybrati; řeš-etka = rostlina; řeš-eto;

říš = říš-e; říš-ice = říčice;

Řet-eč = ves; řet-ěz; řet-kev;

řít-iti; řit-ina;

říť; otvor řiť-ní;

řav-a = pranice; řav-iti = lomoz činiti;

řev; Řev-nice = městys;

řev-niti = horliti, s někým závoditi;

řiv-náč; Řiv-čice = ves;

řez-ati; řez-ač; řez-anka; řez-ba; řez-ník;

říz = řez; říz-a = oblek; říz-ení;

řež = pračka; řež-ba; řež-ucha = řeřicha;

sab-la r. = šavle; Sab-ěnice = ves u Mostu;

seb ve slově seb-ou, seb-e; seb-ova = rostlina;

sib-irka r. = dlouhý kabát; Sib-íř; Sib-řín = ves;

sob ve slově o-sob-a; sob = zvíře; sob-ec; sob-ol;

Sub-otice = město v Uhrách, ves u Zásmuk;

Syb-lík = jméno osoby;

sac-ák sb. = trojnožka; sac-ia sb. = hodinář;

sec-ati sb. = sekati; sec-kati sb. = sekati;

sic-e = spojka případnosti;

soc-a zečja sb. = šťovík;

suc-uk sb. = uzenka;

sýc = kulíšek; Sýc-ov = ves ve Slezsku;

sač-iti = sak vrhati; sáč-ek; Sač-any = ves;

seč (trávy); seč-ba;

sič-ák sb. = potula;

soč-iti = někoho zlehčovati;

Suč-ava = město v Bukovině; suč-ati;

sýč-ek; syč-eti;

sad = zahrada štěpným stromovstvem vysázená; sad-ba; sad-iti;

sed-lo; sed-ba; sed-nouti; sed-ěti; sed-itel; o-sed-itel = possessor; o-sed-atý; o-sed-nosť = possessio.
síd-lo; síd-liti = přebývati;

sod-ík = lučebný živel; sod-a = sůl; sod-ovka;

sud = nádoba o dvou dnech; sud-a = dvě jednotky; sud-ice; sud-ba = soud;
Syd-on = jméno osoby; — místa.

saf-ián = hebká kůže; saf-lor = rostlina; saf-ír = kámen;

Sef-ka = Josefina; sef-te sb. = pervý prodej kupce, co otevřel obchod;
sof-a = lehátko; Sof-ia = město v Bulharsku; sof-ra sb. = jídelný stůl;
suf-renka = rostlina;

ság-o = rostlina;

Seg-edín = město v Uhrách;

sig-ъ r. = mořský pstruh; sig-ara r. = cigára, doutník;

Sug-dol = Suchdol (Suché doly)

sáh = míra délková; sah-ati; při-sah-ati; při-sah-a; sah-ara;

seh-u, sěh-u = sahám;

sih-lina = mladý jedlový les; síh = sáh; síh = ryba kaprovitá; sih-nouti = sahnouti; Sih-otice - ves;
o-soh strsl. = prospěch, užitek; Soh-oř = ves; sog-asile sb. charpa.

Suh-ava = jméno osoby; suh-ák = živočich;

syh-a na Slov. = sáh; Syh-a = jméno osoby; sýh-nouti = dosáhnouti;
sach-nouti = vláhy zbaviti; nech prádlo o-sách-nout!

sech-nouti = načisto vláhy pozbývati

Sich-a = vlastní jméno; Sich-rov = vesnice u Trutnova;

soch-a; soch-atý;

such-ý = bezvlahý;

sych ve slově vy-sych-ati;

Saj-an = jméno osoby; saj-dák = toul; saj-ha = klampa; saj-ga r. = antilopa;
sej = setba; sej-ba; Sej-a = bohyně setby;

sij-ba = sejba; sij-e = sejba; sij-ak sb. = cirsium arvense = rostlina; sij-atь r. = svítiti;
soj-ák - pták; soj-ka;

suj - stsl. = lichý, prázdný; suj-ný; suj-ačka = pták; suj-dačka = torba;
sak-nouti = sáchnouti; Sak-y = ves u Slaného; sak-la = chalupa horanů kavkazských;
sek-nouti; sek-ot; sek, rána zasazená ostrou hranou, sek-yrou.

sik-a = malý mečík; sik-ačka = hračka pro děti; sik-ati = sekati;

sok - protivník, osoba opáčných zájmů; sok-ol - pták;

suk = ve dřevě zaschlá haluz smolná; suk-a r. = fena; suk-no;

syk = zvuk větrem ve skulině způsobený; syk-ati; syk-avka (s, z, š).

Sál-a = řeka; sal-amata r. = kaše; sal-itь r. = lojem natírati;

sel-o r. = vesnice; sel-ský;

síl-a - schopnost něčím pohnouti; sil-ný; ve slově vy-sil-ati;

sol-odъ r. = slad; col-ovejъ r. = slavík; sol-oma r. = sláma;

sul-itь r. slibovati; Sul-ava hora u Radotína;

Syl-ov = dvůr u Nepomuka;

sam-ec; sam-o-zvanec;

sem-eno; sem = příslovka místná; sem-ga r. = losos; sem-ejstvo r. = rodina;

sim-aba = rostlina; sim-an = ryba kaprovitá;

som-ъ r. = sum, sumec;

sum - sum-ec = ryba; sum-a r. = kapsa; sum-erky r. = soumrak;

sym-bol = znak;

san-ъ r. = důstojnost; san-ovný r. = důstojný;

sen = obrazy ve spánku nahodilé; sen-o = suchá tráva;

sin-ěti - sin-ati = temně modrým činěnu býti; Sin-a = jméno osoby;

son-ъ r. = sen; son-ja r. = ospalec;

sun-dukъ r. = skříň; sun-outi; sun-ba; po-sun

syn = zplozenec otcův;

saň = veliký ještěr;

seň sb. = mlýnský stroj;

sin-ь r. = modrá barva; siň-iti = modrým činiti

sap-okъ r. = bota; sap-užnikъ = švec; sap-ъ r. = ozhřivka, nemoc;

sep ve slově ná-sep;

sip-ati; sip-ot;

sop-ka; sop-titi; sop-el = ozher;

sup - pták dravý; sup-iti;

syp-ati; syp-ь r. = osutina na těle; syp-ký;

sar-ajь r. = stodola; sar-do = srdce;

ser-dce r. = sardo; ser-eda r. = středa; ser-na r. = kamzík;

sir-ota r. = sirotek;

sor-ъ r. = trus; sor-očka r. = košile; pso-sor = rostlina;

sur-ový = předmět tak jak ho příroda poskytuje beze změny; sur-okъ r. = svišť;

syr-ový = nevařený; sýr = pokrm;

Sas-ko; Sas-ov = vesnice u Jičína; sas-anka = rostlina;

ses-ek = rostlina;

sis-ka = pták dropovitý; Sís-ek = město; sis-ati sb. = cucati;

sos-na = strom; sos-atь r. = ssáti;

sus-alь r. = pozlátko; sus-likъ r. = sysel;

sys-el; sys-kъ r. = nález; sys-kivatь = hledati;

seš-a sb. = sestra;

siš-če sb. = kojenec;

soš-ka r. = podpora;

suš ve slově o-suš-iti; Suš-ice;

syš-tíkъ r. = vyzvědač;

siř ve slově o-siř-elý;

suř-ík = nerost;

syř-idlo; syř-iti; Syř-ínek = jméno osoby;

sat sb. = plástev medová; sat-ba;

set-ba; set-nina;

sít-o; sít-níkъ r. = chléb z přesívané mouky;

sot-ъ r. = plást medu; sot-va; sot-iti na Slov. = namáhavě strkati;

sut-ki r. = den i noc; sut-ulý r. = zkřivený;

syt - sytý; syt-iti; syt-a r. = medová voda:

Sať-iny = samota u města Kouřimi;

seť-ь = stsl. = síť;

síť = řídké tkanivo; siť-ař;

soť na Ostravsku = síti;

suť = drobné semeno z trávy a obilí, zuna;

sav-anъ r. = rubáš; sav-raska r. = hnědý kůň

sev ve slově o-sev;

siv = světle modrý, barva holubí; siv-ák; siv-é nebe.

sov-a - pták; sov-atь r. = souvati; sov-okъ r. = lopata;

suv-a; suv-ati = souvati; pod-suv-a suggestio.

syv-orotka r. = syrovátka;

sáz-eti; saz-ba; saz-e;

sez-ení; sez-ek = hmyz motýlovitý;

síz-a = ryba břichoplýtevná; siz-í r. = tmavomodrý; siz-ětь = tmavomodrým učiniti
suz-ený = souzený; suz-i zastr. = soudím; suz-ba = sudba;

saž-iti = horkem plápolati; saž-eň zastr. = sáh; saž-a r. = saze; saž-alka = sádka na ryby; saž-atь r = sázeti;
sež-iník = tráva rákosovitá;

suž-iti = soužiti; suž-itel; suž-dení r. = souzení;

šab-ala = věznice; Šab-ac = město v Srbsku

šeb-etati = šepotati; Šeb-ek = jméno osoby; Šeb-ík;

šib-ati sb. = metlami mrskati; šib sb. = keř; šib-a sb. = metla; šib-ák = cep; šib-al;
šob-oliti = třiti, roztírati; Šob = jméno osoby; šob-otati = zvučeti;

šub-ati = čubati, šibati; šub-a = kožich;

šac-ovati = kapsy probírati; šac-ování; šac-ovník;

šic citoslovka - volá se na kočku; šic-í (stroj).

šoc-ovice = čočka; šoc-a = flinta, puška;

šuc-ovati = kamínky do jamky házet;

šač-ina sb. = ručička;

šič-ka;

šoč-ka = rostlina;

Šad-ek = město ve Varšavsku;

šed-ý; šed-ivý;

šid-it; šid-ba; šid-bař;

šud-iti = šiditi; šúd = roztrhaný střevíc;

šaf-ář; šaf-ařiti; šaf-ranъ r. = šafrán; Šaf-ařík = jméno osoby;

šef-ъ r. = náčelník; Šef-cová = jméno osoby; Šef-le;

šif-ra = tajné písmo; šif = loď;

šof-el v obec. mluvě = mizera; Šof-man = jméno osoby;

šuf-eň = jícha; šu-fle; šuf-lík;

šag- ъr. = kroh; šag-atь r. = kráčeti;

šeg-a sb. = píla; šeg-an sb. = úsměškem obdařený; šeg-ačina = úsměšek;

Šig-išov = město v Sedmihradech;

šog-ol sb. = hustá tekutina; šog-or = švakr;

šug-aj r. = kazajka ženská; Šug-ar = jméno osoby; šug-a sb. = svrab; šug-ati sb. = svrabem nakaziti;

šah = perský vládec; šah-nouti = sahnouti; šah-á citoslovka;

šoh-ákati = křičeti, plašiti; šoh-aj;

šuh-aj; šuh-ajčiti = bujarým býti;

šach = hra; šach-ta = důl kamenouhelný; Šach-ov, Šach-y = místo; šách-a = šiška;

šech-ina hebrejsky = pobyt;

šich-a = rostlina; Šich-ov = místo; šich-tar = díž;

šoch-ati = škrabati; šoch-tár = díž;

šuch-ati = čuchati; šuch-avě = zdlouhavě; šuch-avý; šuch-tavě;

šaj-ka r. = zběř, rota, banda; šaj-dati = pajdati;

šej-ka r. = krk u houslí; šej-davý = šmaťhavý; Šej-nov = osada;

šij-e; šij-eti = šíti; na-šij-ek; šij-a sb. = krk;

Šoj-ar = jméno osoby;. šoj-a sb. = sýc, kulich; šoj-ka;

šuj-ca r. = levice; šuj-ný = levý;

šak-on = látka; šak-a sb. = otevřená ruka; šak-al; šak-ati sb. = dlaněma bíti;

šek-el = stříbrný peníz židovský; šek = poukázka;

šik-atь r. = syčeti, sykati; šik-ovati; šik-ovatel; šik-ovně;

šok-oláda;

šuk-ati = sem tam běhati; Šuk-ačka = místo; šuk-nuti = ránu zasaditi; šuk-ač = hledač;

šal-itь r. = dováděti; šal-a sb. = žert; šal-ostъ = svévole; šal-ba;

šel-esť = šum; šel-omъ r. = přilbice; šel-ma;

šil-nikъ r. = šibal; šilь-ničatь = šiditi; šíl-ený; šíl-iti;

šil-o r. = šidlo; šil-obrazný = šidlovitý; šil-ati sb. = posílati;

šol-a sb. = šálek; šol-ichati = tříti, hladiti; šol-ek = dolek, placka;

šul-iti = podvézti; šul-ec; šul-ka = čubka, fena;

šam-šitь r. = nezřetelně mluvit; šamar sb. = pohlavek; šam-anъ r. = čarovník;
šem-otati = balamutiti; šem-ík = chytrák, bílý kůň (Horymírův); o-šem-etný; šem-etiti;
šim-ěti = šuměti; šim-a sb. = žlábká lišta; Šim-anov = místo; šim-la

šom-rati = mumlati, bručeti; šom-olatec = rostlina

šum = hluboký větrem způsobený zvuk; Šum-ava; šum-ěti;

šan sb. = lišta; šan-dálъ r. = svícen; šan-tati sb. = kulhati;

šan-uti sb. = šeptati, šišlati;

šen-a sb. = šen-ák sb. = ves; šen-ica sb. = pšenice; Šen-ov;

šen-uti sb. = odchylovati, uhýbati;

šin-outi = z místa do dálky posonouti; šin-okъ r. = hospoda;

šin-ovati = šínama pokládati, koleje železné dělati;

Šon-ovský = jméno osoby; Šon-ov = místo;

šun-y = šaty; šun-kář;

šaň-ecъ r. = hradba, okop;

šiň-elъ r. = plášt;

šap-ka r. = čepice; šap-a sb. = tlapa; šap-at sb. = šepot; šap-tati = šeptati; Šap-lava = ves;
šep-ot; šep-tati; šep-lavý; šep-a sb. = kulhavec; šep-ati sb. = kulhati; šep-eliti;
šip = střela, hrot; šíp-ek = planá růže; šip-ětь r. = syčeti;

šop-a = kolna; šop-ra sb. = kolna; šop-iti = dlaněma tlouci;

šup-ati = dál posunouti; dáti někoho na šup; šup-ař; šup-lák sb. = hlupec; šup-ovati;

šarъ r. = koule; šar-itь r. = šmatati;

šer-pa; šer-stь r. = vlna; srst, šer-ý;

šir-ý; šir-oký;

šor-níkъ r. = sedlář; šor-y = pochvy; šor-ec = sukně ženská;

šur-ynъ r. = svat, bratr ženin; šur-a na Slov. = husa;

šař-ina = rákosina;

šeř-iti; šeř = polotma;

šiř-iti; šiř t. j. daleký a široký;

šuř-eti na Mor. = šilhati;

šas-tь r. = náhle, hlučně; šas-tatь r. = hlučně kráčeti; šas-nutý = udeřený;

šes v Krkon. = šest; šest = číslovka; šes-titi = na 6 dílů rozděliti;

šis-tý = šestý; Šis-ov;

šos = křídlo kabátu do zada visaté, visuté; Šos-teny = obec; šos-ák;

šus = kus masa; šus-t = šiplavý zvuk vydávati; šus-těti;

šaš-ek; šaš-eň = měkýš; šaš-ina = rákos; šaš-ka = přetvářka;

šeš-ulka = dvě chlopně tvořicí lusk;

šiš-ka = lesních stromů nosič semen; šiš-lati; šiš-lavý; šiš-mák = špinavý člověk, mazal; šiš-vor;

šoš-ový (plot) = tyčkový; Šoš-ovice = ves;

šuš-ukatь r. = šeptati; šuš-kati = šeptati; šuš-lati = šiš-lati;

šat = oblek; šat-iti; šat-unъ r. = pobuda;

šet-eliti = bebtati; šet-ina na Slov. = jehličí;

šet-iti = blázniti; šet = stařec;

šit-ina = otep; Šit-boř, Šit-bořice;

šot = podomní obchodník; Šot = obyvatel Skotska; šot-ek = stařeček; šat-iti = šiditi;
šut-a = otep mědlovaného lnu; šut-ъ r. = šašek; šut-itь r. = šaškovati;
šav-ka r. = pes ovčácký; šav-katь r. = bruntati mezi zubama; šav-le;

šev = řada stehů krejčovských; šev-ronъ r. = tkanice; šev-etitь r. = něčím třásti; šev-lati = šeptati;
šiv-orodъ r. = límec; Šiv-a = bůh u Indů;

šovъ r. = šev; šov-ka = lopatka;

šuv-eřiti = bortiti (na Mor.);

šiz-ka; šiz-ení; šiz-ený;

tab-ák; tab-ín = tkanina hedbávná; Tab-ík = jméno osoby; tab-unъ r. = stádo koní;
Teb-a = jméno osoby;

tib-ritь r. = šiditi, vyluzovati; Tib-ur = město v Latiu; Tib-er = řeka;
tob-olka = měšec, vak, taška; Tob-íš = jméno osoby;

tul-iti sb. = v paměti chovati;

Tyb-al = jméno osoby;

tac-kati se na Slov. = potáceti se; Tac-ík = jméno osoby;

tec-ivo sb. = výdělek; tec-ikuza = domácí správec;

tic-a sb. = pták; tic-ati sb. = dotýkati;

toc-il sb. = brousek; toc-iliti sb. = brousiti; toc-kati na Slov. = potáceti; Toc-ov = ves u Doupova;
tuc sb citoslovka nárazu; tuc muc; tuc-ák sb. = žebrák; tuc-ati sb. = ťukati vejcema;
tyc-nouti = dub-nouti; Tyc = jméno osoby;

tač-ka = plína obínava (obníček); tač-atь r. = šíti na obníček;

teč-ka = místo skvarnaté; teč-kovati; teč-na; teč-a r. = tok;

tič sb. = mladý pták;

toč-iti; toč-ba (rotatio); toč-idlo;

tuč = tuk; tuč-eti = tučněti; tuč-an sb. = tlustý;

tyč = dlouhý silný prut; tyč-eti;

tad-y = přislovečné určení místa; tad-ovati - tad-uju = jsem zde (adsum)
ted-aruč sb. = pohodlně; ted-a = spojka;

Tod-ice = ves; tod-ě = hle, ovšem;

tud-likati = na foukací nástroj hráti; tud-umrak sb. = noční motýl;

Tyd-lačka = jméno osoby; tyd-lidum = citoslovka;

taďe = tady;

teď = příslovka času; teď-ko;

toď-ka = todě na Moravě;

týď-novka = práce týdenní;

taf-ata na Slov. = soukenná látka; taf-ta r. = tykyta; taf-ija r. = čepička tatarská;
tef-roid = nerost; tef-erič sb. = venkovská krajina; tef-tiš sb. = zkoušející komisse;

tif-tík sb. = modré bavlněné vlákno; tif-le = buchtička;

tof-ár na Mor. = porcelánové zboží; tof = kámen vápenatý;

tuf-el r. = pantofel; Tuf-ek = jméno osoby; tuf-ar, hrnčíř.

týf = choroba horečnatá;

tag-anъ r. = trojnožka;

teg-oba sb. = obtíž; teg-lo sb. = soumar; teg-ota sb. = tíha;

tig-leь r. = tyglík;

tog-da r. = tehdá; tog-oviš sb. = nepřiměřeno;

tug-o r. = tuze; tug-oj r. = tuhý; tug-a sb. = tíseň; tug-ovati sb. = smutněti;

tyg-r = šelma; tyg-lík;

tah-ati; tah-adlo;

teh-da = příslovka času;

tíh-a; tih-nouti, ke středu země padati;

toh-ajka = pták (albatros); toh-anec = jídlo;

tuh-a = zemský měkký uhel; tuh-nouti; tuh-ý; tuh-ost;

týh-odník = dělník na týden najatý;

Tach-ov = město v Čechách;

tech-arica sb. = koláč velikonoční;

tich-o = klidně, bez hlasu; tich-nouti;

Toch-áček = jméno osoby; Tochovice = ves;

tuch-a = něco zdánlivě čouti; tuch-nouti = lučebný rozklad výparem jeviti; z-tuch-lý chléb; z-tuch-lé prádlo;
Tych-oraz = ves;

taj = ukrytého něco; taj-iti; taj-ba; taj-ný; taj-emství;

tej-ceti = běhati, potulovati; Tej-kal = jméno osoby; tej-nořiti = zpívati;
tij-ati sb. = tučněti;

toj-ešť = rostlina; toj-aga sb. = kyj;

tuj = pták pštrosovitý; Tuj-sala = jméno osoby;

tak-ati = přisvědčovati; tak-é = spojka;

tek-utina; tek-utý; tek-nouti;

tik-ati (hodiny tikají); tik-ъ r. = dvojitá lněná tkanina; zkaná nit;

tok (říčné vody); tetřev tok-á;

tuk = usazenina v těle živočišném; tuk-ový;

tyk-ev = rostlina; tyk-atь r. = vraziti; tyk-ati = říkati někomu ty;

tal-ka r. = motovidlo; tal-áceti = zdlouhavě kráčeti;

tal-ov = tekutá hniloba z chorobného místa tekoucí; tal-ovatěti; tal-ovatý;
tel-jega r. = selský vůz; tel-itь r. = tele vydávati;

til-a sb. = keř (čilimník); til-bák sb. = zátka; til-ut sb. = hřbet nože;

tol-ice = rostlina; tol-katь r. = štouchati

tol-kovatь r. = vysvětlovat; tol-kъ r. = smysel; tol-očitь r. = šlapati;

tul-ačiti = toulati; tul-ák; tul-iti = k někomu chýliti; tul = toul;

tyl-ъ r. = záda; tyl-ec = vaz za krkem; týl-o, týl = část zadní hlavy;

tam = příslovka místa; tam-ati = místo hledati dotekem; tam-ga r. = známka kolková;
tém-ě = vrch hlavy; tem-no = polosvětlo, polostín; tem-iti = temnotu dělati; tem-něti = temným činěnu býti;
tim-ian = mateřidouška; tim-navý = drobet tmavý;

tom-itь r. = trápiti; tom-ъ r. = tenkost; Tom-ek = jméno osoby;

tum-anitь r. = zatmívati; tum-anъ r. = meluha; tum-ba r. = podstava; Tum-a jméno osoby; tъm-a ssl.
Tym = jméno osoby; Tym-ákov = místo; tym-eniti = zježiti;

tan-ec = pochod proudivý v kole, neb v řadách; tan-ovati = tancovati;
tan-outi = na mysel přicházeti;

ten-eto r. = síť na zvěř; ten-čiti; ten-ký; ten-a sb. = kůžička; tentočkovat; ten-točky; ten-ýr = světový plyn mezi hvězdami.
tín na Mor. = stín; tin-a r. = kal, bahno; tin-iti = stíniti;

tin-ati = sekati; tin-ač;

ton sb. = kles do hloubky; ton-outi = pod vodu klesati;

ton-tiь r. = tenčiti, tenkým dělati; ton-ký r. = tenký;

tun-dra r. = bahnitá rovina; tun-ecъ r. = ryba; tun-ojadecъ r. = darmojed;
týn = ohrada; tyn-iti = hraditi; tyn-outi = tonouti; Týn jm. osoby.

taň-a sb. = místo, kde bývají ryby sušeny; taň-ar sb. = rybář;

teň-unký = tenounký, tenký;

tiň sb. = živba mezi dvěma lísama; tiň-ati sb. = doutnati; tiň-iti = lísu živiti;
toň sb. = zápach; toň-a sb. = smrad; toň-ati = smraditi;

tuň sb. = sumec; tuň-ga sb. = druh čepců; tuň-ati = očmuchávati; tuň-ák;
tyň = tenčejší; tyň-ák = ohrada;

tap-ati = nejistě ohmatávati; táp-ání; tap-un sb. = zátka;

tep = úder; tep-ati = udeřiti; tep-eřiti = strčiti (na Slov.);

típ-ati = hlas vydávati; típ-avý = váhavý; tip-avost;

top ve slově vý-top; top-iti;

tup = ujma ostrých hran a rohů; tup-iti = ostrotu odnímati; tup-a = rostlina; tupost = nedostatek ostroty strojové i myslebné;
typ - řec. slovo znamená sochu; Typ-et = jméno osoby;

typ-ati = vískati;

tar-atoritь r. = tlachati;

tar-ašitь r. = vyvalovati oči;

Tar-tar = peklo; tar-upěti = snášeti útrapy (trpěti); trápiti = tar-apiti; tar-upa = passio, **πάθος**;
tar-asiti = břehy z kamene pevného stavěti; tar-as; tar-asidlo;

ter-zatь r. = rozdírati;

ter-etь r. = tříti; ter-ka r. = třelec; ter-nъ r. = tar-una (trnka);

ter-pětь r. = tarupěti;

tír-ati = tírávati, tříti;

tor na Mor. = utřená cesta, stopa; tor-ec = nerost; tor-itь r. = cetu raziti; tor-ny r. = ušlapaný;
tor-opitь r. = tropiti si z někoho smích, úšklebky;

tur = ssavec; tur-itь r. = pobízeti;

týr-ati; tyr-an = poškozovatel na zdraví, na těle;

tas-iti = z pochvy vytáhnouti meč;

tes = plocha uměle dělaná širočinou, brusem a p.; tes-ati;

tis = strom drobných jehlic; tís-niti = zužovati, svírati;

tis-knouti = na plochu tlačiti; tis-ky = tiskové stroje;

tos-ka r. = tesknota, stav tělesný jakési hrůzy; tos-kovatь r. = cítiti tesknotu;

tus-klý r. = zatemnělý; tus-knutь r. = pozbývati lesku;

tys-jača r. = tisíc; týs-ati = nahlédnouti;

tařice = rostlina;

teř-ich = břicho; teř-ichatec = rostlina;

toř-ík = nerost; toř-enka = rostlina;

tuř-ín = bílá řepa, dumlík; tuř-ice = druh trávy;

týř-eti = tleti; týř-ení;

taš-ka = dutá nádoba na suché předměty; taš-ka = deska z hlíny na střechu;

Teš = jméno osoby; teš-iti sb. = těšiti; teš-titi sb. = lisovati;

tiš-iti; tiš-ina;

toš-něti na Slov. = toužiti; Toš-ov = ves;

tuš-iti; tuš-ba;

tat-ь r. = zloděj; tat-ьba r. = krádež;

tet-a; tet-ka; tet-iva;

tit-a sb. = jméno staré srbské písmeny; tit sb. = tučný; tit-kati sb: = ošetřovati; tit-oriti sb. = ošetřovati;
tot-en = rostlina; tot-iž = spojka;

tut-lati = nejasně projevovati; tut-laný; tut-lavost;

tyt-an = rostlina; tyt-lati = cpáti; tyt-lík = tečka, čárka ve psaní, tyt-rati = bručeti;
ťat-iček; ťat = právě tak, přísl.;

teť-ička; teť-iva r. = tětiva;

titь-kos r. = cecík;

toť-kaj na Mor. = zde;

tuť-a = pes; tuť-e = zvíře ploskonohé (nepus); tuť-ka = slepice;

tav-iti = rozpouštěti; tav-ba - tav-olník; tav-ro r. = vypálené znamení na dobytku; tav-a sb. pánev.
tev-ati sb. = směti; tev-erný = dvorný;

tiv-uška sb. = rybička, mřen;

tov-ar; tov-iti; tov-ba; tov-ebný; tov-árna; tov-aryš;

tuv-íkati = houkati o sýčkovi; Tuv-ora = jméno osoby;

taz ve slově do-taz; táz-ati; taz-atel;

tez-ka r. = jmenovec; tez-ga r. = pracovní stůl;

toz-luke sb. = kamaše;

tuz-itь r. = tlouci pěstí; tuz-lo sb. = slaná voda;

tyz-ana = kroupa;

taž-adlo; taž-ba;

tež-a sb. = těžká práce; tež-ák sb. rolník;

tíž-e, jednou vlastnosť, po druhé stav hámy (hmoty), že klesá zdánlivě samoděčna ku středu zemskému.

tož-niti = týmž činiti; tož-nost;

tuž-ba (tuž-ebný), přejba i snaha dosáhnouti něco.

tyž-mluv; tyž-ovati;

tib-ati sb. = línati; tib-uška sb. = mříně;

ťob-ka = slepice;

ťac = rána, úder;

tic-a sb. pták; tic-ati = pohnouti;

tič-e sb. mládě ptačí;

ťaf-ati = štěkati; ťaf-ati;

ťuf-jakъ r. = žíněnka;

ťag-a - tah; ťag-osťь r. tíže;

těh - úd; těh-elna = cihelna; těh-nouti = taženu býti;

tíh-nouti = táhnouti; tíh-a, tlak na podlahu konaný předmětem.

ťuh-ýk = pták; ťuh-ela = hlupák;

těch ve slově ú-těch-a;

tich-o; tich-y; tich-nouti;

ťuch-mati = sem tam pobíhati; ťuch-ma = ťuch-na;

těk-ati = s místa na místo pobíhati; těk = proud.

tik-ati; kuře tiká; hodiny;

ťok-ati = tok-ati.

ťuk-ъ r. = uzel, balík;

ťuk-atь r. = zlehka, mírně klepati;

těl-o; těl-natý;

týl-ko; Til-ovice - ves;

ťul-ь r. = tkanina; ťul-enь r. = tuleň; ťul-pa = hlupák;

Těm-ice - ves u Kamenice n. L.

ťim-onъ r. = kmín;

ťum-ťululum;

ťan-ytь r. = táhnouti;

těn-ь r. = stín; ten-itь r. = stínovati;

ťin-a r. = kal = bahno;

ťap-atь r. = odejmouti; ťap-ati = nejistě choditi;

těp-ati = štípati; Těp-eře - ves;

tip-ka = komár pisklavý; tip-ati = křik kuřat; tip-ec;

ťop-ka = pták; ťop-ati; ťop- zobák;

ťup-ák = hlupák; ťup-ati = na drobno sekati;

ťar-chavý = těhotný; ťar-ati = potřebu svou konati, ťar-lati = váhati;

těr- ve slově po-těr; těr-cha; u-těr-ka;

tír ve slově po-tír-ati;

ťur-ьma r. = věž; ťur-emnikъ r. = vězeň;

těř-iti = běžeti; těř-iny = piliny;

těs-no; těs-niti = dva předměty jeden k druhému tlačiti; těs-to;

tis = strom; tis-ový; tis-jačъ r. = tisíc;

ťus-íc = tisíc;

těš-iti = rozčílenou, znepokojenou, zarmoucenou osobu chlácholiti.

tiš-e; ve slově tiš-iti;

tět-iva; tět-hati = obtížně kráčeti;

tit-erný = titěrný;

ťut-junъ r. = tabák v listech;

ťať-a r. = tatínek; ťať-aný = pěkný; Ťať-ána = jméno osoby;

tět-ině = dítě tety;

ťuť-hati = kulhati; ťuť-ha = kulhavec; ťuť-mák = potměšilý člověk;

ťav-katь r. = štěkati;

ťiv-uk = luffa - rostl.;

tež-ba;

ťaž-ba r. = pře; ťaž-elь = těžko;

těž-iti; těž-ký;

tiž - tíž-iti;

vab ve slově pů-vab; váb-iti;

veb-a = stoučka plátna;

vib-orgova = rostlina;

vob-ec = vůbec místo slova: obec; Vob-iš - jméno osoby;

vůb-ec = obecně:

vác = víc; Vac-ata = jméno osoby; Vac-echna, Vac-ek = jména osoby; Vac-ikov; vác, Vac-ík; Vac-ek = asi Augustus, množitel; Vác-lav; vec-eti = praviti = vec-ati; vec-ám, -áš, -á; vec-á = vec-e; vec-áme vec-áte, vec-ají; vec-ati = hojně, bohatě mluviti, hovořiti; víc-eziti = vítěziti; víc-e druhý stupeň od mnoho;
Voc-elka, Voc-el = jména osob;

vuc-arati sb. = vléci; vuc-ibatina sb. = ničema; vuc-inati sb. = plížiti;
váč-e = něco nabubřeného; vač-kář = kdo pytle dělá;

več-er; več-eřadlo; več-eřiti;

víč-ko (oční); vič-eti = kvičeti; vič-ák = míchanina ovsa a viky;

Voč-echov, místo;

vuč-eti = hučeti;

vyč-eti = kňučeti;

vad-a; vad-iti = nedostatek vytýkati;

vad-nouti = vláhu ztráceti;

ved ve slově po-ved-en; ve slově: vedьnja, z něhož název řeky: Wiedeň = Vídeň, pak i města: Wiedeň pol., Vídeň-; též vědro, vědro, ὑδρια = džbán, ssl.: вѣдро. Jagić, Arch., p. 293 XVII.
vid = dojem zrakový; vid-eti = dojmy zrakové sbírati, čouti zrakem. za-vid-a = invidia = závisť; na-vid-a = Besuch - Mikl.:

vod ve slově ná-vod; vod-iti;

vůd-covati;

Vůď-ura = jméno osoby;

Vuf-ka = jméno osoby;

vag sb. = páka; vag-nuti sb. = vážiti;

veg-etovati = živořiti

vig-aň sb. = kovárna; Vig-ov sb. = žíně;

vog-a sb. = mořská tráva;

vug-a sb. = pták; vug-ast sb. = popelavá barva; vug-nuti = vlažiti;

vah-adlo; vah-oměr;

vih-y, křik na koně, aby táhli;

voh-a = rostlina; Voh-dan = slov. bůh;

vaj-ko sb. = vejce;

vej-ce = plody ptačí; vej-čitý;

vij-adlo = po-vij-an; vij-ovati = víti;

voj = tyč na přední straně vozu; voj = voj-sko; voj-ovati; voj-na;

vak = měšec; vak-ovati = do vaku skládati; Vak-ov;

vek-a = houska; vek-nuti sb. = blekati; vek-ovati sb. = život protloukati;

vik-a = vik-ev; vík-o = při nádobách dutých; Vik-aň = ves; vik-ýř;

Vok-áč = jméno osoby; Vok-ovice = ves; vok-oun; Vok-un

vuk sb. = vlk; vuk-odlak sb. = vlkodlak;

vyk-ati = někomu vy říkati;

val = hráz; Val = místo; val-iti; val-ba;

vel-iký = znamenitých rozměrů; vel-eti = rozkazy dávati; vel-ba;

víl-a; vil-a = pohanské bohyně; vil-niti = rozkošně žíti;

vol-iti; vol-ba; vol-ič;

vol-ati; vol-ač;

vůl = domácí skot;

vam-kati = vykati; vam-pula = dřevo;

vem-eno = žláza mléčná; vem-eniti;

vim-natý = vemenatý; Vim-ar;

vom-an = rostlina; Vom-ice = ves;

van-a = nádoba na vodu; van-koš sb. = podložka pod hlavu; vandrovati, ze slova Vendové, Veneti; van-outi = větrem pláti; van-utí;

ven = příslovka místa; ven-ek; ven-hák = vytahovadlo;

vin-a; vin-iti;

von-ěti, t. j. páry vydávati a čichem sbírati;

Vaň-ek = jméno osoby; vaň-kovati = vzdorovati;

voň-avka; voň-avý;

vůň-e, pocit výparem v čichadle způsobený.

vap-an = vápno; váp-enatý;

vep = nářek; vep-ř;

Vip-ava = místo; Vip-ler = jméno osoby;

var = pohyb vody ohněm zahřáté;

var-ovati = někoho z cesty na stranu volati; var-ati = uhnouti;

ver-ati sb. = schovati; ver-eník sb. = zasnoubený, ženich;

vír = točivý proud vzdušný, neb vodní;

vor = svázaná dřeva po vodě plovoucí; vor-vaň = velryba;

vur-una sb. = pec; vur-uncia sb. = pekař;

vun-a sb. = vlna; vun-ara sb. = továrna na vlnu;

výr = dravec sovovitý; výr-ati = lelkovati;

vař-iti; vař-ečka;

veř-eje; veř-ejně = na místech všem lidem přístupných; veř-ejný;

víř-iti; víř-idlo = točitý stroj;

voř-ina = dřevo vor pohromadě držící;

Vas-etice = ves;

ves = obec venkovská; ves-eliti; ves-elý; ves-elost; ves-na;

ves-lovati; ves-lo;

vis-utý; vis-eti; vis-elec;

vos-a = hmyz; vos-k;

Vus-ín = jméno osoby;

vys-oko, vys-ota; vys-oký;

váš-eň; váš-nivý; Vaš-ek - jméno osoby; Vaš-ák jméno osoby; váš - zájmeno;
veš - hmyz;

viš-eň; viš-ňa r.;

voš-tina - plásten bez medu; voš-ъ r. = veš; voš-titi = voskovati;

vuš-ak sb. = isop, rostlina; vuš-kija sb. = koňský moč;

výš-ina; výš-ka; výš-e;

vat-ra sb. - oheň; vat-šiti = věštiti; vat-rok - průplav;

vet-a = konec; vet-la r. = bílá vrba; vet-oška r. = vetchá tkanina;

vít-ati; Vít-ek - jméno osoby; Vit-ov - ves;

vot-ъ r. = hle; vot-še r. = marně; Vot-ice = jméno místa

vut-ec - kdo vodí na poutě; vut-ka = druh síti; vut-ač sb. = dudek;

Vať-etice - ves u Sušice;

Viť-eněves - osada;

Vot-řín = ves;

vyť-ь r. = část, podíl.

vaz = zadní část šíje; váz-nouti; váz-ati; vaz-da r. = vždy; vaz-nakъ r. = celý den;
vez-ti; vez-ba;

viz-gъ r. = vzdech; viz-elka - rostlina; viz-žatь = vzdychať;

voz-*k* r. = vůz = stroj ku přesmekům; voz-iti; voz-ba;

vůz; Vuz-nice = údolí u N. Huti;

vyz-a = ryba;

váž-iti; važ-ba; važ-ný;

vež-a sb. = brána; vež-bati sb. = cvičiti; vež-ba sb. = praktika;

víž-ka = malá věž; viž-le = pes křepelák; viž-liti - lelkovati;

Vož-ice = město; vož-dь r. = vůdec, voditel;

vyž-le = psí mládě;

záb-sti = mráz na končetinách cítiti; záb-a - stav, kterým pociťován chlad; Záb-a - jméno osoby.

Zeb-ín = dvůr; zeb-ra = druh rodu koňů; zeb-ati sb. = vyrážeti;

zib = rašelina, borky; zib-ati sb. = kolíbati;

zob = ptačí potrava; zob-ati = zob-ákem potravu sbírati;

zub = kostěnný hrot v ustech vyrostlý; zub-atý; zub-iti;

zyb-atь = kolébat; zyb-ka r. = kolébka; zyb-ъ r. = rozhoupané moře; zyb-ák = zahybák, kudla - na Mor. Bartoš.

zac-el = datel;

zoc-ný = vzácný na Slovensku;

zuc - sb. zvuk včely; zuc-nuti sb. = zučeti;

zič-ka = litera z; zič-kový;

zuč-eti = zvučeti; zuč-ice = osiris, rostlina;

zád-a; zad-ní;

zed-ník; zed-nina; zed-ničiti = zedníkem býti;

zíd-ka = malá zeď;

zod-čí r. = stavitel;

zud-a = nadávka; zud-ъ r. = choroba svrabivá; zud-etь r. svraběti;

zaď-ina;

zeď = stěna z cihel neb z kamene;

ziď-ina sb. = silná zeď;

zoď-ь r. = zeď;

zef-ír = proud vzdušný;

zif-t sb. = šťáva v troubeli dýmky;

zeg-siti = střečkovati;

zog-oň = vole u ptáka (na Slov.);

záh-a = čas, doba ranní; záh-y;

zih = jméno hada;

zach = veliký žrout; Zách-a - jméno osoby;

Zech-a - jméno osoby; Zech-ov = ves u Votic;

zich-ati = zívati; Zich, Zich-a = jméno osoby;

Zoch - jméno osoby;

zuch-nouti = udeřiti; zuch-vavý; zuch-ta, úder pěstí; zuch-tati, zuch-tovati.

Zych = jméno osoby;

zaj-ácъ r. = zajíc;

zej-k = vrub, vroubek na zobáku;

zij-ák sb. = opice; zij-ati sb. = ústa otevřená míti;

Zoj-a = bohyně Živa

zuj sb. = hukot; zuj-ák sb. = chrobák;

zek-a sb. = plíseň jablečná;

Zik-a = jméno osoby;

zok = sok;

zuk-ati = škubati; Zuk-al - jméno osoby;

Zýk-a = jméno osoby; zyk-ъ r. = ostrý zvuk;

zal-pъ r. = výstřel;

zel-ina; zel-ený;

zil-oš = kývoš (pherusa). zil-i sb. = talíře;

zol-a r. = popel; zol-iti = v louhu močiti;

zol-ovka = zelva, sestra mužova;

zol-otь = zlato; zol-olitь r. = zlatiti;

zul sb. = pramen vlasů; zul-um sb. = násila; zul-umčár sb. = tyran;

Zyl-vár - jméno osoby;

Zam-a = město v Numidii;

zem - tělo hvězdy, na které žijeme; zem-ský;

zim-a = doba chladných měsíců; zim-nice; o-zim.

zom ve slově O-zom = jméno osoby;

zum-ěti; včela zum-í; Zum-an jméno osoby;

zym-osa = kysání; zym = kys;

zan-ice = rostlina (diervilla); Zan-a = jméno osoby.

zen-ice = jablko oka;

zon-tikъ r. = deštník; zon = zvuk zvonový; zon-ba; zon-iti;

zun-a = zadina obilní;

zyn-knouti = uhoditi;

Zap - jméno osoby;

zep-sti sb. = zábsti;

zip-unъ r. = selská halena;

Zop-ovy - vesnice;

zup-ati = šupati, jísti; zup - čast sb. = zubatý;

zar-jevo r. = zářivo; zar-itь = drážditi; zár-a = záře na Slov.;

zer-kalo r. = zrcadlo; zer-no r. = jádro; zer-zoun;

zír-ati, zrak upravovati na čujbu smyselnou.

zor = hled; ob-zor; ná-zor;

zur-četi, působiti mírné, rychlé v řadě sledující údery, slabým pramínkem vody opakované v potoku, kde hojně větších a menších kamenů.

zář-iti; zář; Zář-ecký = jméno osoby

zeř-ivý = zuřivý;

zoř = ranní červánky; zoř-iti = červánky tvořiti

zuř-itý; zuř-iti = hluk a tluk dělati;

zas = příslovka složená, označující čas i způsob vratby;

zisk; zís-kati;

zet = litera z;

zit ve slově Zít-ek = jméno osoby;

zev = propast, otvor; zev-el; zev-iti; zev-lovati; zev ve slově ná-zev;

zív-ati;

zov = ohláška, aby někdo přišel; zváti; zov-u;

zyv ve slově nazývati;

záz-e = zadněji;

zez-hule = žežulka; Zez-ice = ves;

ziz = žízeň; ziz-lati = špatně mluviti;

zuz-el p. = struska, láva; zuz-a = játra ptačí; zuz-ák = opekanec;

záž - zaději;

zež-ule; zež-ulka = kukačka;

zìž-ditelъ r. stvořitel, viz zod-čí; zíď-ka; zed-ník.

žáb-a = obojživelník;

žeb-ro; žeb-rati;

žib-ro = řídké síto;

žob-rati = žebrati;

žub-orit = šustiti;

žac-ati sb. = bodnouti; Žac-léř - město;

žic-a sb. = vlákno; žic-nuti sb. = ránu prutem zasaditi; žic-nout = udeřiti; žic-nu tě - na Mor. Bartoš.

žáč-ek; zač-ka;

žeč-ka na Hané lžička;

žič-ar sb. = dráteník;

žoč-ek = malý pytel;

žuč-ka r. = psík;

žád-ný; žád-ati;

žed-livý = žíz-nivý; žed-něti sb. = žízniti;

Žid = jméno národa; žid-itь r. = činiti tekutým; žid-ký;

žod-ný = žádný;

žud-eti sb. = přáti; žud-ňa = přejba;

žaf = hlas ptačí;

Žof-ie jméno osoby; Žof-ín = jméno ostrova;

žag-or sb. = šumot hlasů; žag-riti sb. = žehati;

žeg-a sb. = žeha slunečná

žig sb. = vypálený znak; žig-avice sb. = rána na šlapadle; žigati = bodati;

žog-an = nadávka na Slovensku;

žug sb. = šváb kuchyňský;

žah-a = příznak choroby žaludečné;

žeh-ati; žeh; ú-žeh;

žih-adlo; žih-ati = připalovati;

žuh = uhel; žuh-lati = hubovati

žách-ora, žách-orka = nadávka malým holkám.

žech-tár = škopek

žich-a = životní síla; Žich = jméno osoby;

žoch-tár = žechtár = škopek.

žuch-va p. = čelisť;

žaj-dlík = žejdlík;

žej-brovačka = stojací řešeto;

žij-ati = zívati;

žuj-a sb. = drozd;

žák; žák-yně;

žek-ač = numella, zastr.

Žik-ov = dvůr u Rokycan;

žok = velký pytel.

žuk-ъ r. = brouk;

žal-o r. = žihadlo; žal-itь r. = žihadlem bodnouti;

žal-ovatь r. = býti někomu přízniv; žal-oba = stížnost ve právech;

žel-eti = litovati; žel;

žil-a = ceva krevní; žil-natý = cevnatý;

žol-tý = žlutý;

žul-a = hornina; žul-iti = smáti

žam-or sb. = šelest; žam-oriti sb. = šelestiti; žam-iti = násilou koho překonati; žama = Gewalt; Žampach; žam-ba = Vergewaltitigung.

žem-čukъ r. = perla

žim-olostь r. = zimoléz;

žom-ъ r. = lis;

žum-lati = žvýkati; žum-pa;

žan-ovec = rostlina;

žen-a; žen-iti;

žin-čice; žín-ě;

žon-kyla = narcis;

žun-a = žluna; Žun-kov = ves u Selce;

žap-ati sb. = ostýchati; žap-a sb. ostych;

Žep-y = místo;

Žip, Žip-ek = jméno osoby; Žip-ota = ves;

Žop-y = ves u Holešova na Mor.

žup-a = obvod působnosti (soudní, farní, sokolská, hasičská);

žár - oheň působivý; žár-itь r. = pect;

žer-nov = mlýnský kámen; žer-tvovatь = obětovat; žer-tva;

žir-ъ r. = tuk; žir-jetь r. = týti, tučněti; Žir-ovnice;

žor-avina = žerovina;

žur-itь r. = hubovati, zuřiti; žur-ba;

žur-čatь r. = šuměti;

žas = překvap, způsobený neočekávaným javem; žas-ati; žas-nouti;

žes-tec = nerost;

žus-tar sb. = rychlý;

žeš-ky sb. = horký; žeš-čeně sb. = rozhořčenost;

žiš-ka sb. = žahavý uhel; žiš-kati; Žiš-ov = ves;

žuš-ka r. = šváb;

žat-va = žeň; Žat-ec - město;

žet- litera ž; žet-elac sb. = sekáč;

žit-o; žit-elь r. = obyvatel;

žut sb. = žlutý; žut-ilo sb. = žlutivo; žut-iti sb. = žlutiti;

žav-ka sb. = kůže; žav-ota = živý hoch;

žev-atь r. = žvýkati;

živ-iti; živ-ot = projev činnosti ustrojenecké, vniterné i zevné;

žov-a = nadávka na Slov.;

žuv-ati = žvýkati; žuv-avý;

žez-lo = žehadlo, žehazlo, žezlo původně asi rozpálená tyč ku přenosu ohně;
žiz-něný r. = životopisný; žíz-niti = cítiti potřebu nápojů;

žaž-datь r. = žízniti; žaž-da r. = žízeň;

žež-ulka = kukačka;

žiž-a r. = jícha = tekutina mlékovitá; Žiž-ov = ves;

žuž-elica r. = okuje;

3. deska. čpi-eti (čpěti = čpíti) - (čip-eti), (štíp-ati).

dni-iti = dní-ti = světlou dobu působiti;

dli-iti = dlí-ti = po nějakou dobu v témže stavu vyčkati;

hřa-ati = hři-iti = něčemu teplo přiváděti;

hna-ati = hnáti = konati = ku předu pobízeti;

hni-iti = hníti = hen-iti = ničiti ohněm;

bři-iti = bříti = bradu holiti;

klu-ati = klouti; klu-ju;

kry-iti = krý-ti = něčemu povlak plochový dáti;

lpe-iti = lpě-ti = lpí-ti ze slova lepiti (lep-iti);

pla-ati = pláti; plám (pal-ati);

plu-iti = plouti (pul-eti);

ple-iti = plé-ti = plí-ti = škodnou trávu vybírati; odtud pleva;

slu-iti = slouti = jméno míti;

sma-ati = smi-eti = rozchvěj tělesný tváří změněnou a hlasem projevovati; smích;

smi-iti = smíti = směti = cítit a míti volnost konebnou;

spa-ati = spa-iti = spáti = stav klidných smyslů zastávati;

spi-eti = spě-ti = rychle konati;

sta-ati ze stoj-ati = státi;

sta-nou-ti = pohyb přerušiti.

tka-ati = tká-ti = tkanivo zhotovovati;

tli-iti = tle-iti = tlíti = zkázu, poruchu bráti;

tři-iti = tří-ti = drsný předmět po ploše vláčiti;

vzi-iti = vzí-ti = předmět uchopiti.

zni-iti = zníti (zín-iti, zon-iti).

zři-iti = zří-ti (zír, zor);

zra-ati = zrá-ti - stupeň dokonalosti přibírati.

bdi-eti = bděti;

cti-iti = ctí-ti (cet-iti);

dba-ati = dbá-ti;

dra-ati = drá-ti (der-a-ti);

vři-iti = vříti;

čni-eti = ční-ti, čně-ti;

4. deska. biad-ać p. = bědovati;

bial-avý p. = bělavý;

bied-a p. = bída;

bieg p. = běh; bieg-un;

bier-a p. = běrka, štych v kartách;

bies p. = běs; bies-iada = beseda;

bieź-eć p. = běžeti;

biod-ro p. = bedro;

bior-o p. = psací stůl;

cial-ko p. = jahůdka; cial-o p. = tělo;

cian-ka = trichocefal;

ciap-ać p. = něco hať mať dělati;

ciar-ki p. = hrůza;

cias-cistý p. = těstnatý;

cias-nina p. = užina mořská;

ciek-nąć p. = téci;

ciec-zenie p. = tok;

ciel-ak p. = býček;

ciem-ię p. = týmě, vrch hlavy; ciem-ernik p. = čemeřice;

cieň p. = stín; cien-ki = štíhlý;

ciep-lavý p. = vlažný; ciep-lo = teplo;

cier-lica p. = mědlice na len;

cies-ać p. = tesati;

ciet-rzev p. = tetřev;

cioc-ia p. = tetka;

ciol-ak p. = býk;

cios p. = rána;

ciot-eczny = tetin, tetiččin;

ciul-ać p. = pracně sbírati;

ciup-a p. = věznice;

ciur-a p. = záškodník vojenský;

diab-el p. = ďábel;

gaik p. = hájek;

giel-da p. = kupecká beseda, bursa;

giem-za p. = kamzík;

gier-mek p. = zbrojnoš;

gies-t p. = posunek;

giez p. = moucha (ovad);

kiec-a p. = plátěná halena;

kied-y p. = kdy;

kiel p. = kel, zub;

kiep p. = padouch;

kier-da p. = kanec;

kies-a p. = měšec;

mial-czyzna p. = mělčina;

mian-o p. = jméno;

miar-a p. = míra;

mias-to p. = město;

miaz-ga p. = blána;

miech p. = pytel, měch;

miec-elica p. = metelice;

miec-z p. = meč;

mied-nica p. = měděnice;

miej-sce p. = místo;

miel-carz p. = sladovník;

mien-ać p. = měniti;

mier-nictvo p. = měřictvo;

mies-ć p. = metati;

miet-elnik p. = provazolezec;

miev-ać p. = mívati;

miod p. = med;

miot p. = met;

pian-a p. = pěna;

pias-ta p. = píst u vozu; pias-tovać = pěstovať;

piec p. = pec; piec-uch = pecivál;

piech-ota p. = chůze;

pieg-a p. = píha;

piek-arczyk p. = pekařský tovaryš;

piel-acz p. = pleč;

pień p. = peň;

piep-rz p. = pepř;

pierś p. = piarso;

pies p. = pes;

piet-rasznik p. = bolehlav;

pion p. = olovnice;

piol-un p. = pelun;

pior-eczko p. = pérečko;

pios-eneczka p. = písnička;

pius-ka p. = kněžská čepička;

siać p. = sítina;

siad-ać p. = sedati;

siak p. = tak; siak-ać = prstama smrkati;

sian-o p. = seno;

siar-a p. = mlezivo;

siat-czany = sítkovatý;

siec-zba p. = sečba;

sied-lić p. = osazovati;

siej-ba p. = sejba;

siek p. = sek (sekerou);

siel-ava p. = uklej, bělice;

siem-ię p. = semeno;

sień p. = síň;

siep-ać p. = škubati, sápati;

sier-ák p. = hrubý oděv;

sies-trzan p. = trám průvlačný;

siod-emka p. = sednička;

siol-o p. = ves;

sios-tra p. = sestra;

toin-a p. = psí mor, rostlina;

viad-ro p. = vědro;

vian-ek p. = věnec;

viar-a p. = víra;

viat-r p. = věter;

viec p. = sněm;

viech-a p. = vích;

viez-zko p. = víčko;

vied-ma p. = věštkyň;

viej-acz p. = věječ;

viek p. = věk;

viel-bić p. = velebiti;

vień-covy p. = věncový;

viep-rz p. = vepř;

vier-cić p. = vortati;

vieś p. = ves;

viet-ki p. = slabý, ohebný;

viev p. = větrovan;

vieź-a p. = věž;

viol-inista p. = houslista;

viór p. = hoblina;

vios-na p. = vesna;

viot-chość p. = vetchost;

ziaj-ać p. = dýchati;

ziar-nko p. = zrno;

ziel-e p. = zelina;

ziem-bla p. = podvor;

ziev-ać p. = zívati;

ziol-a p. = rostlina;

ziom-ek p. = krajan;

zion-ąć p. = otevřenýma ústama vzduch lapati;

Cies-zyn p. = Těšín, město ve Slezsku;

Gien-eva p. = Ženeva, město voe Švýcarsku;

Lyon, město ve Francii;

Niem-cy = Německo;

Niem-en, řeka;

Sied-mogrod = Sedmihradsko;

Sier-akov p. = Sěrakov;

Vied-eń p. = Vídeň;

Viel-eń = Vělun;

Bien-iasz p. = Benedikt, Beneš;

Bier-nat p. = Bernard;

Hier-onim p. = Jeroným;

baad-ati = bád-ati;

baaj = báj;

baach-ora = bách-ora = tlachy;

Baal = Bál

baaň = báň;

baar-ka = bárka, loďka;

baas-eň = báseň;

baav-ati = báti;

bieh = běh;

biel = běl;

bies = běs; bies-eti = běsiti;

biež-eti = běž-eti;

bied-a = bíd-a;

biel-ý = bílý;

boub-el = bublina;

bouc-ati = tepati;

boud-a = malá stavba; boud-iti;

bouch = zvuk při výstřelech; bouch-ati;

bouk = bukač, pták;

boul-e = vypouklé místo; boul-iti,

Bouň-ov = místo;

bour-a = zadní hedváb;

bouř-ka; bouř-iti;

Bous-ov = místo;

Bouš-ice = místo; Bouš-ovice;

caak-ati = cák-ati;

caap = cáp, ploska nohy,

caar-y = cáry, rozedrané tkanivo; caar-ati = cár-ati;

ciid-iti = cíd-iti;

ciil-iti = cíl-iti;

ciin = cín;

ciip = cíp;

ciit-iti = cít-iti;

ciiv-ka = cívka;

coud-iti = čistiti;

coul = míra;

couf = stoupati na zad;

cour = vláčka v zadní straně;

čaak-a = čák-a;

čaan-a = čán-a;

čaap = čáp;

čaar-y = čár-y;

čaas-ť = čás-ť;

čaat-i = čát-i = čaj-ati;

čiič-a = číč-a;

čiih-ati = číh-ati;

čiip-čiti = číp-čiti;

čiis-lo = čís-lo;

čiit-ati = čít-ati;

čiiž = číž;

čiiš = číš;

čoud = pára a kouř;

čouh-a = vyčnívka;

daač = dáč = davač;

daal = dál;

daam-a = dám-a;

daar-ek = dár-ek;

daas-eň = dás-eň;

daav-iti = dáv-iti;

diec-ko = děcko;

died = děd;

dieh-el = děh-el;

diej = děj;

diek = děk = dík; diek-a = bezděčně. Štítný.

diel-o = dělo;

dier-a = děr-a;

dies = děs;

diet-el = dět-el;

diev-a = děv-a;

diil-o = díl-o;

diit-ě = dít-ě;

diiv-ati = dív-ati;

diiž = díž;

doub-rava;

douh-a;

douch-a;

doup-a = jáma;

douš-ka;

dout-načka = spráchnivělé ve tmě světélkující dřevo;

douv-ati;

douž-ka;

dyych-ati = dých-ati;

dyyl-iti = dýl-iti; deel-iti = dél-iti;

dyym-ati = dým-ati;

dyyn-ko = dýn-ko;

faač = fáč, obvaz;

faar-y = fár-y (fár-y, lár-y);

fial-a;

fiik = fík;

fouk = stroje dmýchavé;

fouň-a = nafouklý člověk;

fous = vlas na bradě vyrostlý;

gaal = gál = černý hrách;

haač-ek = háč-ek;

haad-ati = hád-ati;

haaj = háj;

haak = hák;

haal-ečka = hál-ečka;

haar-ati = hár-ati;

haav = háv;

haaz-eti = ház-eti;

houb-a = rostlina;

houc-ati =

houd-ek;

houf;

houch-ati;

houk-ati;

houl-iti;

houň-ě;

houp = opice

hour-a = houpačka;

hous-er;

houž = houžev;

hyyč-kati = hýč-kati;

hyyl = hýl, hejl;

hyyr-ati = hýr-ati, hejřiti;

hyyk-al = hýk-al;

chaap-y = cháp-y, stroj;

chaas-ka = chás-ka

chaaz-eti = cház-eti;

chouk-ati = do rukou foukati;

choul-iti = svíjeti;

chout-ka = na něco žádost míti;

chuov-a = chův-a;

chyyl-iti = chýl-iti;

chyyr = chýr = zpráva, pověst;

chyyn-iti sb. = chýn-iti = šáliti, šiditi;

jaad-ro = jád-ro;

jaam-a = jám-a;

jaas-ati = jás-ati;

jaat-ra =ját-ra;

jiic-èn = jíc-en;

jiich-a = jích-a;

jiim-ati = jím-ati;

jiis-ti = jís-ti; jied-ieti = jiad-iti = jáď-ti = jáz-ti = jíz-ti; jáď-ba: jáď; jáz-tva;

kaac-eti = kác-eti;

kaaď = káď;

kaal-eti = kál-eti;

kaan-ě = kán-ě;

kaap-ě = káp-ě;

kaar-ati = kár-ati;

kaav-a = káv-a;

kaaz-ati = káz-ati;

koub-a;

koud-el;

kouk-ati;

koul-e;

koum-ati = zdlouhavě jednati;

koun-iti = čas prodlužovati;

koup-ati = ve vodě broditi a umývati;

kouř-iti;

kous-ati;

kout = prostor mezi dvěma stranama;

kouz-elný;

kyyl-a = kýl-a = protržená stěna v těle;

kyyt-a = kýt-a;

kyyv-ati = kýv-ati;

kyyž-iti = kýž-iti (optare.)

laac-e = láce;

laač-ka = láč-ka;

laah-ev = láh-ev;

laaj-e = láj-e;

laak-ati = lák-ati;

laam-ati = lámati;

laas-ka = lás-ka;

laat-ati = lát-ati = záplatu přišívati;

laav-a = láv-a;

laaz-eň = láz-eň;

leeč-ba = léč-ba;

leek-ař = lék-ař;

leet-ati = lét-ati = lít-ati;

liib-iti = líb-iti;

liic-e = líc-e;

liič-iti = líč-iti;

liih = líh;

liich-otiti = lích-otiti;

liim-ec = lím-ec;

liin = lín, ryba;

liip-a = líp-a;

liis-a = lís-a = pletená ze prutů stěna;

liit-ati = lít-ati;

liiv-anec = lív-anec;

liiz-ati = líz-ati;

loub = klenuté místo, pod nímž možno choditi;

louč = smolné dřevo;

loud-ati;

louh = roztok žíravin ve vodě;

louk-a = trávník;

loul-a = přihlouplý člověk;

loun-ek;

loup-ati;

lous-kati;

lout-na = nástroj hudební;

louž = mokré místo;

luoj = lůj;

luon-o = lůn-o;

luož-ko = lůž-ko;

lyyk-o = lýk-o;

lyyt-ko = lýt-ko;

maač-eti = máč-eti;

maach-ati = mách-ati;

maaj = máj;

maak = mák;

maal-o = mál-o;

maam-iti = mám-iti;

maar-y = má-ry = nosítka pro těla zemřelých;

maas-lo = más-lo;

maat-ati = mát-ati = strašiti;

maaz = máz = nádoba dutá;

miech = měch;

miek-čiti = měk-čiti;

miel-čina = měl-čina;

mien-a = měn-a;

mieř-iti = měř-iti;

mies-idlo = měs-idlo;

mieš-ec = měš-ec;

miet-a = mět-a, staré písmeno;

mież-da = měž-da = míza;

miič = míč;

miež-da = měž-da = míza;

miih-ati = míh-ati;

miich-ati = mích-ati;

miij-eti = míj-eti;

miin-iti = mín-iti;

miir-a = mír-a;

miis-to = mís-to;

moud-rý = rozumem nadaný;

mouch-a = hmyz;

moul-a = nezdvořilý člověk;

mouk-a;

mouň-a = zamazaný člověk;

mour = v milíři uhlířském zbylé kusy uhlí a spálena zem;

mout-ev = tlouk;

muor-a = můr-a;

myyd-lo = mýd-lo;

myyl-iti = mýl-iti = mimo cíl vésti;

myyt-iti = mýt-iti;

myyv-ati = mýv-ati = práti;

nuož = nůž;

nyyt = nýt;

paac = pác = mořidlo;

paač = páč = tyčka železná;

paad = pád = kles se shora dolů;

paach-ati = pách-ati;

paaj-eti = páj-eti;

paak-a = pák-a;

paal-a = pál-a = ohnivý plápol;

paan = pán;

paar-a = pár-a; paar = pár = dva kusy;

paař-iti = pář-iti;

paas = pás;

paat-ek = pát-ek;

paav = páv;

paaž-e = páž-e = šlechtický hoch;

piech-ota = pěch-ota;

piek-ně = pěk-ně;

pien-a = pěn-a;

pier-a = pěr-a;

peer-o = pér-o = pružná tyč;

pies-toun = pěs-toun; pias-toun;

piet-ka = pět-ka;

piev = pěv = jakost hlasu a hudby;

piis-ař = pís-ař;

piiš-těl = píš-těl;

pouh-o;

pouch;

pouk;

poup-ě, poup-átko;

pour; pouř-iti;

pous-tev = prázdná krajina;

pouš-ť = prázdná krajina;

pouť;

pouz-e;

puod-a = půd-a;

puol = půl;

puor-ník = půr-ník = vozík;

puos-t = půs-t;

puot-ka = půt-ka;

pyych-a = pých-a;

pyyr = pýr;

pyys-kati = pýs-kati;

raač-e = ráč-e;

raad = rád;

řaad-iti = řáditi;

raaf = ráf;

raah-no = ráh-no;

raaj = ráj;

raak-os = rák-os;

raam-ě = rám-ě;

raan-a = rán-a;

řaas-ný = řás-ný;

raaz = ráz;

raaž = ráž = bouřlivá prudkost tělesná;

reev-a = réva;

řiič-ka = říč-ka;

řiid-iti = říd-iti;

řiij-eti = říj-eti;

řiik-adlo = řík-adlo;

řiip-a = říp-a;

řiiš = říš;

řiit-ice = řít-ice;

řiiz-a = říz-a = dlouhý oblek;

roub = ovocný štěp; roub-ík;

roud-nice;

rouh-ati;

rouch-o;

roun-o;

roup;

rour-a;

rous;

rouš-ka;

rout-a;

ruol = růl = pád skály se shora dolů;

ruor = růr = tkalcovský list;

ruos-t = růs-t;

ruot-a = růt-a;

ruoz-no = růz-no;

ruož-e = růž-e;

ryyč = rýč;

ryyh-a = rýh-a;

ryym-a = rým-a;

ryyp-ati = rýp-ati;

ryyv-a = rýv-a = réva;

ryyž = rýž = réž;

saač-ek = sáč-ek;

saad-ka = sád-ka;

saah = sáh;

saal-ati = sál-ati;

saam = sám;

saaň-ka = sáň-ka;

saap-ati = sáp-ati;

saaz-eti = sáz-eti;

seem-ě = sém-ě;

siid-liti = síd-liti;

siil-a = síl-a;

siiň = síň;

siip-ati = síp-ati;

siir-a = sír-a;

siit-o = sít-o;

soud = rovba dvou pojmů;

souč-ek = výhonek;

souch-otiny = nemoc;

souk-ati;

souš = pevnina;

souv-ati;

suov-a = sův-a;

syyc = sýc;

syyr = sýr;

šaach = šách = šiška jehličných stromů;

šaal = šál;

šaar-ka = šár-ka;

šaat-ati = šát-ati = kolíbavě choditi;

šiid-lo = šíd-lo;

šiich-a = ších-a;

šiil-ený = šíl-ený;

šiin-a = šín-a;

šiip = šíp;

šiiř = šíř;

šiit = šít = starec;

šouf = mince 6 krejcarů;

šouk-ati;

šoul-ati;

šoup-ati;

šour-ati;

šous-tati;

taab-or = táb-or;

taac = tác = deska podnosna;

taač-eti = táč-eti = točiti;

taah-a = táh-a = vytahovadlo studničné;

taal-ov = tál-ov = hnilobná tekutina;

taap-ati = táp-ati = nejistě hmatati;

taat-i = tát-i;

taaz-ati = táz-ati;

tieh-otná = těh-otná;

tiel-eso = těl-eso;

teem-ěř =tém-ěř;

tier-cha = těr-cha;

ties-to = těs-to;

tiež-iti = těž-iti;

tiis-eň = tís-eň;

tiiž-iti = tíž-iti;

touh-a = žádost po něčem;

touch-a;

toul = nádoba na šípy;

touž-iti;

tuoč-ka = tůč-ka = překruta;

tuoň = tůň;

tyyk-ati = týk-ati = na plochu sáhnouti;

tyyl = týl;

tyyn = týn;

tyyr-ati = týr-ati;

vaab-iti = váb-iti;

vaad-a = vád-a;

vaah-ati = váh-ati;

vaap-no = váp-no;

vaaš-eň = váš-eň;

vaaz-ati = váz-ati;

viec = věc;

vied-ba = věd-ba

viech = věch;

viej-íř = věj-íř;

vien-o = věn-o;

vier-ně = věr-ně;

vieš-eti = věš-eti;

viet-a = vět-a;

viež = věž;

viin-o = vín-o;

viit-ěz = vít-ěz;

vous = fous = vus = us; nozdrousy; kozlousy; uchousy;

zaad-a = zád-a;

zaah-a = záh-a;

zoub-ek = kel;

žaab-a = žáb-a;

žaad-ost = žád-ost;

žaah-a = žáh-a;

žaach-ora = žách-ora = posměšně, neupravené dítě;

žaar = žár;

žiil-a = žíl-a;

žiir = žír;

5. deska. aust = jméno osoby ssl.

oust ve slově s-oust-o; ústí;

York = jméno města; yard = anglický loket; iard = jaroslav, mezi lidem užíváno 1907.

IV. třída. 1. deska. bald-a = tlustá hůl;

band-a = společnost;

bard = bradatý;

balt = moře balt-ické; bol-oto, balto, bláto. Bulč-eti sprudeln bulire.

burd-a r. = nápoj kalný;

belh-ati, o berlách choditi.

bulv-a = zemská hlíza.

calt-a = koláč;

canc-ati = lecjaks hovořiti;

cecht-ati = třásti;

cejn = cín;

cekt-ati = cechtati;

cent = 100 *kg*;

cest-a = čára proniklá vozem;

cetk-a = ozdůbka;

cicht-ati = třásti;

cind-ati = nápoj předělávati přídavky;

cink-ati = zvuk cink vydávati. Cirs - zvuk cirs působiti; koníček křísa cirsá.

cump-lík = nepořádná osoba;

cymb-ál = nástroj;

čast-o = příslovce času; čensto pol.

čerb-a = hmyz; čolg-ač p. plaziti;

čerch-a = čára;

čert = zlý duch;

červ = hmyz;

čest = poměr společenských ohledů a způsobů;

čers-tev;

čist = pouhý, bez příměsků (purus); čist-iti;

dept-ati =

desk-a; dosk-a r. = desk-a;

dolb-itь r. = dlabati;

dost-i - příslovka stupňová;

dolg-ъ r. = dluh;

dožd-ь r. = dešť;

fald = záhyb;

dyld-a r. = dlouhoň;

fint-iti;

fant-ъ r. = zástava;

fort;

gajd-y slov. = dudy;

gamb-a = huba;

gamz-ík = kamzík;

gont-ъ r. = šindel;

gyps = sádra;

gorb-ъ r. = hrb (horb).

gord-y r. = hrdý, pyšný; (superbus); hardy pol.

gors-tь r. = hrst (horst)) garś-ć pol.

gort-anь r. = hortan (hrtan).

gyzd-a sb. = půvab, pěknost; gyzd-ati sb. = strojiti, líčiti;

hajd-ati = pryč jíti;

halv-a = divoký výrustek;

harf-a = nástroj;

hast-roš = strašidlo;

hesl-o = umluvená slova;

hořč-ice = rostlina;

hosp-oda; host-iti; host-ba; host-ba-oda - host-boda - hospoda;

host; host-inec. Hunt = poleno - Bartoš.

hust-ý; hust-ota;

hyzd-iti = nehezkým dělati;

chabz-da = chebď, rostlina.

chebd = chebď;

charb-a = modrá květina v polích rostoucí;

charp-a = charb-a;

charv-a slov. = odpor, obrana;

chejc-eti = chytiti;

chejn-a = velký osamělý dvůr; Chejnov, Chýnov jm. místa v Čechách.

chejr = fiala žlutá;

chanž-itъ r. = býti svatouškem;

charčitь r. = potřebovati potravu;

cholm-ъ r. = chlum;

cholk-a r. = kohoutek;

chomt-ati = chumlati;

chuml-ati;

chols-tъ r. = plátno;

chost sb. = plíseň hroznová;

chypl-ati = chvěti;

chyst-ati, přihotovovati.

chart pol. = chrt, pes rychle běhající;

chust-ać pol. = houpati;

chark-ać pol. = chrchlati;

herst pol. = hrst;

jacht-ati = jektati;

jant-ar, nerost;

jask-otať na Mor. = jásati;

jašč pol. = krabice na máslo;

jask-ier pol. = plyskyřník;

jast-er pol. = hvězdnice;

jastř-ab pol. = jestř-áb;

jazd-a pol. = jízda;

jecht-ati = jektati;

jekt-ati = třásti;

jesp-a = náplav;

jest-řáb, pták.

jest-vovati = bytovati;

ješt-ěr, živok

jezd-iti; jízd-a;

jirch-a = bílá kůže;

jisk-ra, žehavá malá částka hámy.

jist-iti, spolehlivosť dokazovati

jucht-a, kůže po rusku vyluhovaná.

jurst-vo = pohoří;

kaft-an;

kachn-a;

kajd-a;

kajk-a;

kalm-uk;

kaps-a;

karč pol. = pařez;

karb pol. = ryba;

kart-a;

kašt-an;

kavk-a;

kazd-a = gazda sb. domař, hlava rodiny, chozjainъ r., gospodarz pol.

kejd-a = dýmka kapesní;

kobk-a, síň; výklenek ve zdi pro sochu.

kokt-ati;

koks; Kuks;

kolb-a;

kolč-ava;

komp-a;

konč-íř;

kopt = měkký uhel, saze;

kosť, tvardá časť skeleta.

košt-ovati, okoušeti, ochutnati.

kucht-a;

kysť na Slov. = střapec;

kyšk-a;

kytk-a;

lajd-ati;

lajn-o; lejn-o;

lamp-a;

lásk-a; lásk-ati;

lašk-ovati;

lašt-ovice;

ledv-í; ledv-ina;

lecht-ati; lecht-ač;

lejs-ek;

lent-a rus. = páska;

lesk;

lesť;

list;

lind-a = pták;

lišt-ěti;

locht-ati;

lomp-oš sl. = lump;

lupt-y = lupy;

lusč-ený = luskovitý;

majk-ati sl. = lichotiti;

malp-a = opice (malá opice);

malt-a;

manc-ati = rozmačkati;

mand-el = složených 15 snopů;

marh-an = strom;

march-a pol. = mrcha;

mart = racek;

marv-an = mramor;

mask-a, strojená pokrývka na oblyčej.

mast, nátěrná, mazlavá háma.

mázd-ra = lepkavá vnitřní blána;

mačt-a r. = stěžeň;

merh-a = skvarna, pruha;

mest = šťáva rostlinná, ovocná;

mežd-u r. = mezi; mežd-uvo medium.

mečt-atь r. = míti sny, blouzniti (fantasovati);

mist-er = osoba ve svém povolání dokonalými vědomostmi opatřená;

mozg-ly r. = prožluklý;

mord = násilná zkáza života; mord-ovat ;

mosk-a r. = pes;

mošn-a, dutý koš.

mořch-ati = hatiti;

mušk-át = květina;

nošt strsl. = noc;

nědr-o = ňadr-o;

nužd-a = nutnost (necessitas);

nošt-vy strsl. = necky (alveolus);

nozd-ry - je slovem složeným = nos + díry = nos + děry = nozdry;

palm-a;

piast-ь r. = pěsť, sbalené prsty ve dlaň vložené; pěst-ovati;

pest-rý = různých barev;

písk-ati = sikavý zvuk rtoma vyluzovati;

píst = zátka spojená s tyčí, otvor dutiny těsně ucpávající;

polk-ъ r. = pluk;

poln-ý r.; plun strsl.; = plný; peln-ý pol,;

polst-ь r. = plust strsl. = pokrývadlo plstěnné;

půjč-iti = na konečnou dobu svěřiti;

pump-a;

punč-ovina;

post-iti = po nějakou dobu nepřijímati potravu;

půst; pust-a = prázdnota;

pust-iti = z vazby a pout vyslati na volnost;

pysk = konečná část ústroje dechového;

racht-ati = zvuk racht vydávati;

rand-ati, sem tam pobihatí

rašp-le, drtivé struhadlo

rejd-ovati; rejd;

rej-ha = rýha; Rejh-a = jméno osoby;

racht-ati = nástrojem zvuk racht vyvinovati; racht-ačka;

řecht-ati = nástrojem zvuk racht vyvinovati;

rejs = tyč pro ptáky;

remt-ati = hlodati;

remz-ati = brebtati;

rešt = příčka ve stropě;

řinč-eti;

rast-itь r. = rostiti t. j. semenům ve vzrůstu pomáhati; rost-ba;

rocht-ati; prase rocht-á;

rošt = přístroj ohňový;

rycht-ář = představený obce;

rysk-atь r. = skákati;

sajd-ak pol. = toul;

sand-ál = střevíc;

sest-ra; sest-eř = všechny sestry z rodiny dohromady = Geschwister

soln-ce r. = sluno;

surg-učь r. = pečetní vosk;

sysk-ъ r. = vyšetřování; sysk-yvatь = hledati;

šacht-a;

šajd-ati;

šamt-ati = obtížně choditi;

šant-a, šant-ala = podvodník;

šarp-ati sl. = smekati, škubati někým;

šast-atь r. = hlučně kráčeti;

šelm-a = úskočný jedinec; šelmy kočkovité;

šelk-ъ r. = hedváb;

šept-ati = mluviti hlasem dušeným, málo slyšitelným;

šerm; šerm-ovati;

šerš-avy r = kosmatý (kožich);

šest - číslovka;

šilh-ati;

šint-ovati = hráběma zem přehrabávati;

šunk-a;

šurp = šupiny kůže;

šust = zvuk způsobený těrbou dvou lehkých ploch; šust-iti;

tanc-ovati;

tark-an sl. = rostlina;

tesk = stav živočicha úzkostí provázený;

těsn-ati;

test = otec ženin;

tint-ěra;

tešt-a r. = tchýně;

tisk-y r. = lis; tisk; tisk-nouti;

torg-ovatь r. = kupčiti;

torč-atь r. = čníti, vynikati;

tosk-a r. = tesknota;

tost-ъ r. = přípitek (toast);

tošč-atь r. = tošt-ati strsl. = slábnouti, na těle chudnouti;

tusk-nutь r. = pozbývati lesku;

vacht-a r. = hořký jetel;

vanč-ar = dříšťál;

verb-ъ r. = vlačebná kotva;

vers-ta - ruská míle 500 sáhů;

vert-etь r. = vrtěti;

věsť = zkázka,

vest-a = část oděvu;

visg-ъ r. = vzdech;

vint-itь r. = šroubovati;

vind-ra = peníz;

vosk, včelami vyráběná hmota tvárlivá, z níž zhotoveny buňky plástové, šestiboké (zastr. osk).

volk-ъ r. = vlk;

voln-a r. = vlna;

volch-vovatь r. = věštiti, předpovídati;

vonz-atь r. = vbodovati;

vork-ovatь r. = vrkati;

vors-a r. = vlas na tkanině vlněné;

zášť;

zisk, výtěžek z podniků. (zirk, zisk, zirs - zvuk cvorčka, cvorček). křísa zirsá.

žalm;

želv-a;

žamp-uch = úder;

žert-vovatь r. = obětovati;

žerď = silná tyč (sternum).

žest-ъ r. = posunek;

žest-ь r. = plech;

žold;

žump-a;

2. deska. blah-o = stav spokojenosti;

blach-otina = řídká moučná polévka;

blam-a = skvarna;

blán-a = tenká ústrojenců stěna;

blát-o = s vodou smíšená zem;

blav-kati = štěkati, výti;

bleb-tati;

bleč-eti;

bled-ý = barvy šedobílé;

blech-a;

blej-niti = lesknouti, lesk tvořiti;

blek-nutь r. = vadnouti;

blen-ivka = plíseň;

blep-ta = žvatlati předčasně a nerozumně;

bles-ti (bledu) = blouznivě mluviti;

bleš-ák, hleď: blecha!

blev-ati = ze žaludka přijatou potravu na zpět vraceti;

blik = lesk; (blesk);

blín = rostlina;

blít (blitum) = rostlina;

blíz = místo ku osobě těsně přiléhající;

blíž-enec, hleď: blíz!

blon-dinka = pleti světle rusé:

blok-ъ r. = skřipec;

blud-itъ r. = blouditi;

blouk-ąti = bloudivě sem tam choditi;

blub-oučiti = bubliny dělati. Bluč-eti sprüdeln; voda ze sklenice litá bluči, dělajíc zvuky: bluč, bulč, buluč atd.
bluch-a strsl. = bloch-a r. = blech-a; bloch = jméno osob;

blum-a;

bluňk;

blušt (bljušť, pljušť) = břečtan;

blýsk-ati = okamžitý svit jiskrou vzbuzovati;

blyš-těk = pryskyřník, rostlina žlutých květů;

bláz-en = člověk duševně rozčílený;

brab-or = rostlina;

bráč, hleď: bráti, beru! Brac-izlav = Břetislav Šemb.

brad-a = boroda r.; bráti = bor;

brah (brh) = stoha drev srovnaných v lese;

brach = bratr;

brag-a r. = nápoj z ječmena i prosa;

brak = odhozené, horší, přebrané zboží; brak-ovati;

brak-ъ r. = sňatek;

bram-bor = rostlinná hlíza jedlá;

brán-a; brán-a = překážka zamezující vstup do místa; ku př. brána pevnostní; Prašná brána;

břas-a = vřes, rostlina s květy červeně fialovými;

braš-na = taška;

brat = bratr; brát-i; Brat-ron Dob. Gesch.

břeč-ák na Mor. = šťáva; břeč-ka; břeč-eti = hlas roztříštěný vydávati;

břed = vřed, místo těla chorobné;

břeh = vyvýšená strana údoliny, hlavně při řekách;

břech; břech-ovati = kárati, neschvalovati;

brej-le = skla na oči;

brek-ot = dětský pláč;

břem-eno;

břen-čadlo = stroj řinčivý;

brep-tati = blep-tati;

brěs-k;

brěv = trám;

brez sl. = bez

brěz- = bříz-a, strom;

břič = holič; bříti = holiti;

břid-iti = nedokonale zhotovovati; břid-il. Brid-o = brdo. Šemb.

brig-ada, oddíl vojska; brig-a sb. péče.

briuch-o (venter) = břich-o;

břil-a = břidlice drobivá;

břím-ě = těžký předmět;

břín-ka = strom;

brik-a sb. = růže v obličeji, choroba;

brin-uti sb. = pečovati;

břed-u, břís-ti = vodou procházeti; brod;

břit = ostrá strana ploché stěny;

bříz-a = strom listnatý;

bříž-iti = rozednívati;

brod = místo mělké, v němž vody méně obsaženo;

broj = zástup, množstvo; broj-iti;

brok = kovová drobná kuľe;

bron-a (lorica) = brnění;

broskev = strom i plody;

broť = červená šťáva;

brot-ec = kořen mořenný;

broub-iti = kraj zahnouti a obešíti;

brouch-ati = broditi;

brouk; bruč-eti;

bros-iti = hoditi, házeti;

brouz-dati = v roztaveném sněhu choditi. Broz-d, i broz-g, zárodek pupence na stromech - na Mor. Bartoš.
brov-a mr. = brva nad okem; brov-ь r.;

břuč-eti; bruč-ák; bruk-ot;

brud = kal, špína;

brum-bál = chrobák, brouk;

brůn-a = bílý kůň;

brus = pískový kámen, na němž zostřeny bývají kraje ploch;

brut-nák;

bryč-ka = menší vozík;

brych-ati = vylévati, stříkati;

bryk-ati = vyrážeti. Bryj-a = lízačka ze švestek na Mor. Bartoš.

brýl-e = brejle;

bzum-ec mi dal = nic - na Mor. Bartoš.

bryn-da = různě smíšené tekutiny;

bráz-da = rozrytá zem;

brav = drobný domácí dobytek;

brek = břeh (strana řeky);

brak = svatba (nuptiae, **γάμος**);

bruz-da = (frenum) uzda; bruz-d-iti, o někom zle mluviti.

bryž-ejka r. = okruží;

bryz-gatь r. = stříkati;

bryk-atь r. = kopati nohama;

clon-a = stěna stínivá; clon-iti;

clot-a = slota, osoba zlá;

cloum-ati = s někým se tahati;

cvach-a = couravá osoba;

cvak-ati = zvuk cvak vydávati;

cvál-ati = zrychleně běžeti, hlavně o koních;

cvaň-ka = bryndač;

cvět-enъ r. = starobylé jméno měsíce dubna;

cvěl-iti sb. = kvíleti (plangere);

cver-ček gryllus; cver-čati, zvuk: cver, cvir .... tvořiti; hleď: čvar

cvět = květ;

cvik; - cvič-iti; cvič-ba; cvik-la = červená řepa;

cvil-ikati = ptačí hlas;

cvin-kati = cinkati;

cviř-inkati;

cmok, sb. citoslovka: mlask.!

cvok = hřebík s hlavou;

cvun-če = zvonek;

čkaj-ka = drobný písek,

čkav-ka = choroba;

član; člen = část složeniny souvislé; člán-ek řetězový (articulus);

člap-kati = stříkati;

člov-ěk, je vlastně složenina ze: čelo + věk, zachováno v ruštině;

člub-a = club-a = slupice u pluhu;

člun = malá loď;

člup = kopec;

čmal-ikovati = čmarykovati, čmarykati, mazati, čmárati;

čmár-ati = mazati, psáti ušpiněně;

čmel-ák = vosa bzučivá; čmel (apus terrestris);

čmoud = kouř a pára;

čmouh-a = pruha po sazích;

čmour-a = pára;

čmud = čmoud;

čmuch = výpar;

čmýr-ati = šimrati, drážditi; čmýr-a = jev ústrojné činnosti a zralosti spojený s výronem kerve; čmýř-í = jemné vlásky

čmav-ati sb. = dřímati (dormitare);

čmer-gnuti (kroatsky) = rozvírati (hiscere);

čmok-atь r. = jísti se zvukem mlaskavým (edere cum sonitu);

čpár = spár;

čpav-ek = lučebnina; čpět-i;

čpic-e = čepice;

čpoul-iti, čpul-iti = ústama kroutiti;

čpýr-ati = tyčkou pohybovati;

čred-a sl. = stádo;

čren sl. = čelist; čren-ky = střenky;

črev = o sl. = střevo; črev-atь r. = těhotněti;

črep sl. = střep;

čtyr-ák = starý peníz; vlastně četyry;

čvach-ati = ve blátě choditi;

čvan-hati = marně mluviti;

čvak-atь r. = některá písmena špatně vyslovovati;

čvan-itь r. = chlubiti, čest dělati buď jinému aneb sobě samému;

čver-kati sl. (pulsare) (stridere) = křídlama hmyzovýma strouhati o nohy zubaté;

čvik-ati = hlas čeče, čav vydávati;

čvil-ikati o hlasu vrabčím;

šviř-inkati o hlase skřivánčím;

čvor sb. = suk ve dřevě (nodus ligni);

črem-cha r. = (prunus padus) střemcha;

dlab = jáma do dřeva vpravená strojem; dlab-ati; dolbitь r.

dláh-a = dlažička; dlaš-ka;

dlak-a sb. = rousné vlasy;

dlaň = plocha ruky rozevřené;

dlap-a = tlapa;

dlas-ek, dlask = pták;

dlát-o; dlat-oliti = ložisko míti; dlat-ovati;

dlaž-ba = krytá půda kamenem tesaným neb špaličky;

dles-k = dlask;

dlež-ka = špička zobáku;

dlin-a na Mor. = rozpuklina, skudlina;

dloub-ati = do vnitra věci zabíhati;

dlouh-ý = v jednom rozměru vyznačený; dlouh-ý provaz;

dlouž = dluže = deštka nádobí bednářského;

dlub-ati = do pevné stěny jamku vytloukati;

dluh = hodnota, která jiné osobě náleží; dluž-iti;

dmech = dmych = množstvo tekutiny plynné jedním máchem do ohně vehnané;

dráb = sluha; drab-ovati;

drac-oun = šumivé zlato;

drag-on = voják; drag-ar = drah-ar, = trakař - Bartoš.

dráh-a = doroga r. = čára utvořená předmětem ve prostoře pohybovaným;

drach-na = dobrá vyřidilka; drach-tati = rychle hovořiti;

drak = živok, jemuž připisována veliká síla a žravost;

dral-ec = magnetická jehla;

dram-ejš = ryba;

dran-covati = cizí věci poškozovati;

dráp-ati = pruhy dělati; dráp; dráp-nouti; drap-ák = stará metla - Bartoš.

drás-ati = povrch hrubý tvořiti;

drát = kov protažený dírkou do značné dálky; drát-ovati;

drav-ec = pták, který kořist svoji zobákem a drápama rozsápe;

drah-ý, předmět, jemuž připisována velká cena;

dřeb-u, dřeb-sti = tuhým býti;

dreb-oliti, dreb-otiti = žvastati; dreb-ta;

dreč-eti = meškati, čuměti;

dřeh = břeh;

drej-ždí = droždí;

dřem-elák = dub;

dřeň = nejvnitřnější část rostlin podél osy uložená; dřeň bezová = duše bezová;

drem-ati = dřímati (dormitare);

dren = (cornus mas) dřín, strom;

dřep-ěti = dlouho se povalovati;

dřes-va = kámen;

dřeš-ťál = dřiš-ťál, keř;

dřev-o = tuhá část stromů a křovin krytá korou (lignum);

dřez = škopek, střez; dřez-ha;

dřež-děti = upřeně na předmět pohlížeti (čuměti);

drob-ný = předměty malých rozměrů; drob = lat. exta, res minutae;

droz-d = pták (turdus); dryb-us pol. Drejfus = beczka na trzech nohách - Karlowicz.

drůb-ky; drůb-ež;

druh = osoba druhá;

drum-bla = drnkačka;

druz-a = skupina krystalů;

dver-ь = stsl. = dvéře, vrata = ***πύλαι***;

dvig-ъ = dvih; dvih-ati;

dvoj-ák;

dvor-ъ = dvůr = aula; dvoř-iti;

flag-ъ r. = prapor lodní;

flák = kus chleba = hrubý kus;

flám-a = hýřivý outrata;

flan-gъ r. = bok vojska;

flan-el = látka tkaná;

flas-tr = náplasť;

flaš-ka = dutá nádoba s protaženým hordlem;

flek = skvárna; flek-nouti;

flej-ta r. = floutna, flét-na;

fler-ъ r. = flor, tkanina;

fleš-na = hradba šípovitá při pevnosti - flêche franc.

flig-elь r. = křídlo;

flik-ovati = záplatovati;

flin-ta = ručnice, nástroj střelný;

flok = kolík;

flor-a = květena;

flot-ъ r. = loďstvo;

fliag-a r. = soudek;

flius-ъ r. = katar, slizotok;

fňuk-ati = přetvářivě plakat;

fraj-er = tulák chodící za ženskýma;

frak = kabát s dlouhýma šosama;

freg-atь r. = fregata, rychlá loď třístěžnová.

fres-kъ r. = obraz na omítce;

front-ъ r. = čelo vojska = fruntь;

fruk-tъ r. = plod;

gdul-e = gdoule;

gdyň-e, úkol v hornické řeči, německy: Geding; Kdyně jm. místa.

glag-ol = verbum ῥῆμα časoslovo; glag-olati;

glas-ъ stsl. = hlas; glas-iti = hlásiti;

glaz-ъ r. = oko; glaz-unъ r. = zevloun;

glad stsl. = hlad; glad-iti = hladiti;

glen-ь r. = likvor, hlen;

glin-a r. = hlína = terra figlina;

glot-iti = holtati = deglutire;

glod-ati = hlodati = stěnu tvrdou ohryzávati;

glip-atь r. = ohlížeti = circumšpicere;

glez-na = lat. talus = kost; glež-an = hlezen;

glis-ta = hlísta;

glog = hloh;

gluch (gloch) = hluchý; ohluchnouti;

gluk = sonitus = hluk;

glum-iti stsl. = cvičiti; glum-itь r. = dováděti;

gňab-it sl. = rozmačkati. Gneu-on = Gněv-on. Dobr. Gesch.

grab = hrob; grab-iti = hrabati; grab-er = habr;

greb-u, greb-sti = veslovati; Za-greb = město;

grib = hřib = fungus;

griv-a = hříva, juba; hřivnáč;

grem-iti = hřměti;

gran-ь = hrana, angulus; hranatý;

gren-okь r. = topinky ze chleba;

grad = gorodъ r. = místo opevněné, hrad; město;

grid-nia r. = sál k audiencím;

grip-pъ r. = chřipka;

gron-o p. = hrozen;

grez =chorv. = coenum, lutum = lejno;

groz-iti sb. = hroziti = minari; Groz-nata = Hroz-nata Šem.

groz-d = grozn. = uva, σταφυλή = hrozen;

grub-ý = hrubý crassus;

grud-a = hrouda;

grud- = hruď;

grus-a = hruška;

gruz-dь r. = ryzec peprný;

grus-titь r. = kormoutit;

grach = pisum hrách;

groch-ot = hrochot; groch-otъ r. = mlýnský pytlík, síto; groš-ák, kudla za groš - na Mor. Bartoš.

grěch-ъ r. = hřích;

grak-ati = kvokati;

grod-ъ r. = jeskyň;

hlad-ina = rovina bez drsnosti; hlad;

hlat-iti;

hlav-a = golova r.;

hlaz = hoblík;

hled = zrakový směr a dojem; hled-ěti;

hlem-ýžď;

hles-nouti = slabý hlas vydati;

hlíd-ati, na určité místo zrak upínati, obraceti.

hlín-a = tvárlivá zem;

hlís-ta = červík;

hlív-a = rostlina;

hlíz-a = chorobný výrustek;

hlob-iti na Mor. = upevniti;

hloh = rostlina;

hlom-oz = smíšené zvuky;

hloub' hlub-ina;

hloup-ý = neznalý;

hluch-ý;

hluk = smíšenina zvuků;

hmat = smysel, hmat-ati;

hmot-a = něco čím prázdno prostorné vyplněno;

hmož-diti = drobiti;

hmyz = drobná zvířata členovitá;

hned, příslovka časová;

hněd-ý = předmět barvy tmavočervené;

hnět-u, hněs-ti = těsto míchati;

hněv-ati = popuzovati k rozhorlenosti;

hnid-a = vajíčka vší;

hnik-ati = hlas knikavý vydávati;

hnip-iti = někoho úderem pobízeti;

hníz-do = ptákem zhotovený miskovitý příbytek;

hnoj-iti = půdě potřebnou posilu k úrodě poskytovati;

hňup = nadávka, označující člověka hloupého;

hnus = jest buď nečistota těla anebo zohyzděnost zraku protivná;

hrad-iti = hráze, náspy zhotovovati;

hraz-da = tyč;

hřeb = kuželovitý neb jehlancovitý tvar tyče krátké, kovové neb dřevěné; hřeb-en;
hřeh-ati = strojem rachotivý zvuk vzbuzovati;

hřeš-iti = přestupky konati: tělesné, společenské, mravní, právní atd.
hřiech = hřích - Štítný.
hřím-ati;

hřív-a;

hrob;

hroch = tlustokožný živočich;

hrom = skupina zvuků způsobená oblakem, který proniknut elektrickým šlohem;
hron-outi = do něčeho zvučně vpadnouti;

hrot = konec jehlanů a kůželů;

hroud-a = hrud-a = kus slepené země;

hrout-iti = v kusech se shora dolů padati;

hrouž-iti = předmět do vody neb pod vodu vpravovati;

hroz-iti = někomu škodu před oči stavěti;

hrub-ý = někdy značen předmět velký, jindy předmět nepřipravený;

hrud-a = hroud-a; hrud-ovati;

hruš-ka = strom i plod;

hrýz-ti (hryz-u) = plochu pevnou oškrabávati zubem (myš, zajíc);

hvěz-da = těleso nebeské za noci světlo vydávající;

hvizd = vzbuzený zvuk buď píšťalou neb holýma retoma; hviz-dati;

hvoz-d = lýsa pro slad; malý lesíček;

chlab-iti sl. = tichým býti;

chlad-iti = teplotu snižovati; chlad;

chlách-oliti = hněv umírňovati;

chlam-a = tlama; chlam-ъ r. = sesutiny;

chlap = muž čistého těla, vlastně cholap; chol = čistý; chlap-ec;

chleb = připravená potrava z mouky;

chles-tatь r. = vypryskovati;

chlem-tati = hrubě žráti (o zvířatech);

chlas-tati = přílišně píti;

chlév = místo pro dobytek;

chlíp-a = bujnost pudů pohlavních; chlíp-ati;

chlís-tnouti = někoho vodou políti;

chlíš-ť = klíště;

chlop-ati = nezpůsobně potravu přijímati;

chlost = výprask; chlos-tati = metlami bíti;

chloub-a = osobní chvála;

chlum = kopec;

chlup = krátký vlas; chlup-y koňské srsti;

chuls-t = chloust;

chmár-a sl. = chmůra;

chmat = hmat;

chmel = rostlina;

chmit-ati = kmitati;

chmor-ek = vlasy novorozenců = lanugo;

chmur-a = oblak černý;

chmýr = tenké vlasy;

chňap-ati = náhle chopiti;

chrab-rý = silou tělesnou i duševnou nadaný;

chrám = budova určená ku výkonům bohoslužebným;

chran-a = záštita proti nehodám a zlům; chrán-iti;

chráp-ati = zvuk chra vydávati; chrapot; chrapunъ r.;

chrás-t, chřes-t = zvuk suchým prutem zbuzený, potom suché pruty; chrostit;

chrat = chřtán - churtan;

chrem-titi = lakotiti;

chřep-ěti = hlas příliš rachotný jeviti;

chřes-t = rostlina;

chreb-etь r. = hřbet; chřip = hřbet hory;

chříp-ě = nozdry; chřip-ka = choroba;

chřís-t = tříšť ledová;

chris-titi = křestiti;

chrob-ák = brouk;

chroch = hroch; chroch-ati;

chrom - polámaných údů;

chrop-ot = hlas rachotný; chrop-ěti;

chros-tík = brouk;

chrup = všechny zuby v hořejší i dolejší čelisti;

chrun-a = nečistá a nepořádná osoba;

chrus-t = chruplavky;

chrus-titi = zvuk chrust vydávati;

chryb = chřib;

chvál-iti = spokojenost a čest jeviti;

chvap-iti = rychle jati;

chvas-tati = nad míru vychvalovati;

chvat = v krátkém čase mnoho vykonati;

chvět-i = rychlé kmity působiti;

chvíl-e = část časová;

chvis-t = hvizd buď na píšťalu nebo retoma vzbuzený;

chvoj = větve se špendličím; chvuj;

chvor-ý r. = chorý = porušeného zdraví na těle neb na duši;

chvos-t = ohon dlouhýma žíněma porostlý - koňský; chvoště = koště;

jmen-o; jmen-ovati;

jmel-í = rostlina cizopasná;

kbel = nádoba;

kdák-ati = hlas kdák vydávati (slepice kdáká);

kder = nůžky na zadní podstavě vozové;

kdyn-ě = úkol;

klab-ati = zobati;

kláс-eti = klátiti = sem tam pohybovati;

klač = sanice;

klád-a = peň stromový;

klák-ati = perutěma na vodu tlouct;

klam = šidba nevystihnutá od postiženého;

klan-ěti = kořiti;

klap-ati = zvuk klap vyvinovati;

klar-inet = nástroj hudební;

klas = nosič pouzder obilných naplněných plodem;

klat-ba = výhost ze svazku neb ze společnosti;

klav-ý = šťouchavý; Klav-ík = jméno osoby;

klaz-an = lenoch;

kleb-eta = kleveta = řeč zbytečná;

klec = příbytek ptačí;

kleč = krsavé rosty;

klech-t = hyb a val i zvuk tekutiny vařící;

klej = pojidlo tekuté, vysychavé;

klek-ati = na kolena padati;

klem = klí = pojivo; klem-píř;

klen = strom;

klep = úder na stěnu; klep-ati; klep-eto;

kles-ati = padati;

kleš-tě = nástroj;

klev-iti = shybati;

klez-mera = prsten u vozu;

klib-ati = zobati; klib-na = maska;

klic-ek = klacek;

klíč = nástroj k zámku; klíč-iti;

klid = stav bez hybů;

klih = výrobek rozpustný na slepování upotřebený;

klik-a = zatočené držadlo;

klím-ati = ohnutě seděti; klím-a;

klín = předmět na dvou stranách v ostrou hranu (břit) sehnaný; klin-ovati;

klip-ati = přivírati;

klis sb. = hra dětská; klis-na = kobyla;

klíš-ť = hmyz (Ixodes ricinus);

kliv-ati = častěji zobati; kliv-ák;

klob na Mor. = svazek lenu; klob-ati;

kloc = kus plátna;

kloč = zdroj proudivý, bulč, bluč (bulire);

klof = úder zobákem; klof-ati; Klofáč, jm. osoby.

kloch-na = jídlo nedostatečně připravené;

klok = zvuk způsobený varem tekutiny; klok-tati;

klom-en na Mor. = větev;

klon = schyl hlavou dolů; klon-iti;

klop = otvor nádoby duté položený na podstavu; klop-iti;

kloub = dvě kosti v těle souvislé v místě dotekovém ohnutelné;

kloud-iti = čirým dělati; kloud-ný;

klouh-ati = po hladké ploše smekati; klouh-ačka;

klous-a = průsmyk;

klov-ati = zobati; klov-atina;

klub-ko = svinuté nítě;

kluc-ati = slabě mlátiti;

kluč = kmen; kluč-iti;

klud = klid;

kluh-ký = kluzký;

kluk = člověk ve stáří do 14 let;

klup, citoslovka;

klus-ati = zrychleným krokem utíkati;

klut-ati = polykati;

kluz-ati = klouzati;

kmen = část stromu souvislá s kořenem;

kmet = stařec od 80—100 let;

kmín = rostlina a plody;

kmit = rychlý hyb; kmit-ati;

kmoch = svědek při křtu; Kmoch jméno osoby;

kmot-r = svědek při církevních obřadech;

knák-ati = knáchati, kachna knáchá;

knap = jméno mladíka v panské rodině;

kňaz = kněz; konihaz, konati; koniha, kniha;

kned-lík = z těsta vařená potrava;

kněh-ař = knih-ař;

knejp = obuvnický nůž;

knič-eti = kňuč-eti;

knír = vous pod nosem; knír-atý;

knis-ati = houpati;

knof-lík = deska vložitelná do dírky u kabátu;

knot = stočené vlákno, jímž prochází rozehřátý tuk do plamene;

kňouk-ati = hlas podobný kočičímu vydávati;

kňour-ati = hlas kňouravý vydávati;

kňov-atka = široká motyka;

kňuč-eti = hlas kňučivý vydávati; pes kňučí.

knyt-el = kyj;

krab = mořský živočich skořápkou krabatou krytý;

krac-ovati = zem hákama proškrabávati;

kráč-eti = volné kroky dělati;

krad = odnos cizé věci proti vůli vlastníkově; krád-ež, krad-u;

krah-ujec = pták; kraguj ssl. jest asi přijato z Mongolské řeči: kirg-hui - Miklos. II. p. 84.

kraj = koncový obvod; kráj-eti;

krák-ati = krákavý hlas vydávati (o vráně);

král = jméno osoby nejvyšší hodnost zastupující; král-ovati;

krám = místnost obchodní pro zboží prodajné; kram-ář;

kran-ec = okraj vyčnívající do prostora na zevno;

křáp-ati = složený zvuk nepravidelný vydávati; puklá mísa křáp-á;

kráp-ati = málo kápějí deštových z oblak pouštěti;

krás-a = stav tvarů uspokojivých; krás-ný;

křás-tal = pták;

křát-ati = obtížně kráčeti;

krát-iti = délku zmenšovati; krát-ký;

kráv-a = skot domácí;

kráž sl. = kruh, okres;

křeč = svíravost údů provázená s přestávkami, čímž tvořen pohyb třaslavý; křeč-ovitý;

křeh-nouti = křehkým činěnu býti;

křeh-ati = žabí zvuk vydávati; křeh-ot;

křech-ýl = (zmrzlý) zmrzlá voda ve způsobě šišek se střech visící;

krej-čí, kroj-ič, krejč;

křek = žabí hlasy;

křem-en = nerost;

křen = rostlina se silným kořenem (malinský);

křep-elka = pták; křep-ěti;

křes-ati = ocelí o křemen tlouct;

kret na Mor. = zvíř, krt; = kret pol.;

krev = tekutina živočišná v cevách obsažená;

křez = rostlina;

křib = keř;

křič-eti = hlas namahavě vyvinovati; křik;

kříd-a = drobivý kámen; kříd-lo;

kram-ola r. = vzpoura;

křím = rostlina;

křín = květina;

kříp-ati = vorzavé zvuky vyvinovati;

krís-ati = polepšovati, opravovati;

křís-iti = ze mdlob k životu probouzeti;

křišťál = kámeu určitých čistých tvarů;

křít-ek = domácí bůžek; snad polepšovatel;

křiv-iti = přímku ohýbati; křiv-da; křiv-diti = násilou přímku ohýbati;

kříž = dvě tyče na příč spojené; kříž-iti;

kroc-an = domácí pták;

kroč = drobný postup po nohouch; kroč-iti; krok;

kroch-ati = kroch-kati = hrubý hlas vydávati;

kroj = úprava šatů dle určitých pravidel a zvyků.

krok-ati = hlas hrubý jako havran vydávati; krok-ev = tenký trám ve střeše;

krom = kromě; kroma r. veliký kus chleba; zá-krom, místo stěnami uzavřené; i slovo „krem“ v témže smysle. Jagić. Arch. II. p. 681; snad i český: Krum-lov, rus. Krem-elь. Kromlov.

kron-dle = vidle na ryby;

krop-iti = vodou stříkati; krop-áč;

kros-na = koš, mošna;

krot-iti = bujnost odnímati;

krouc-eti = krout-iti = tyč v jednom konci upevněnou druhým koncem okolo osy otáčeti; krut-iti;

krouh-ati = řezati; krouh-ač; krouž-alka;

kroup-a = malý kus; kroup-a z ječmene, pšenice;

křoup-ati = chrupm zvuky chřestivé vyvinovati;

krov = střecha nad hlavami;

křov-ina = keř;

kruč-eti = kručivý hlas vydávati;

kruh = krug-ъ r. = měřický tvar;

kruch = kus ulomený; kruch-ta = vyvýšené místo;

křum-pati = zvuk hrubý vydávati;

kruč-ina r. = starost;

krun-éř = brnění;

kruš-iti = drobiti; kruš-ný = těžký, obtížný;

krůt-a = domácí pták; krut-ost;

kroz, kroz-a sb., předložka = skroze (per); kroz-iti, skroz-iti = stěnu prolomiti;

krych-le = prostorný měřický tvar;

krym-za = lučebnina;

kryp-ta = hrobka;

krys-a = velká myš;

kryv = výčnělek u podkovy, kryf.

ksen-ec = hadí plemeno;

ksik = hlasy plazů; ksíti;

ksuk = palec u nohy (halux);

kšan-da = páska, jíž upevněna spodní část šatů;

kšic-e = kštice;

kváč-eti = kvákati;

kvaj-ák = strom;

kvák-ati = hlas kvak vydávati; kvak;

kvap-iti = spěšně jednati;

kvař-iti = rušiti; kvar (kroatsky) = škoda;

kvas; kvas-iti; Quass-on = Kvass-on, Kvaš-on. Dobr. Gesch.

kveč-eti sl. = dřepěti;

kved-lačka = nástroj kuchařský; kved-lovati;

kvěl = nářek; kvíl-iti = plangere;

květ = částě vyrostlé na rostlině, z níž vyrůstá plod; Quet-on = Kveton - Dobr. Geschichte

kvíč-ala = pták; jméno osoby;

kvik-ati = hlas vysoký vydávati;

kvit = vyrovnání; kvit-ovati;

kvoč-na = pták domácí;

kvok-ati; kvoč-na kvok-á;

kvol sl. = kůl;

mhour-ati = mhouř-iti = oči svírati;

mlac-ati = zvuk tleskavý vydávati; mlac-ek = klacek;

mlád = bytost, která prožila krátkou dobu; mlád-í; mlad-iti; Mlad-on. Dobr. Geschichte.

mlak-a sl. = louže;

mlas-kati = zvuk tleskavý vzbuzovati; mlas-kot;

mlat = přístroj stavitelský, místo ve stodole; mlát-iti;

mláz = mladý les;

mléč = šťáva mléku podobná

mlék-o = tekutina živočišná, kterou živena jsou mláďata;

mlez-a = šťáva rostlinná pod korou;

mlok = živočich;

mlun-o = elektřina;

mluv-a = projev slov; mluv-iti; mluv-ný;

mník = ryba;

mnoh-dy = příslovka času;

mňouk-ati = hlas mňoukavý vydávati;

mrak = temný oblak; mrač-iti;

mram-or = kámen;

mran-a = brouk

mraš-titi = mrasknouti = mrštiti;

mrav = zvyklost;

mráz = zmražená voda na led· a na sníh; morozъ r.; mraz-iti; mraz-ůvka;

mrež-ica sb. = malá síť

mren sb. = mřín, ryba;

mříž = železná síť;

mreš-titi sb. = oplozovazi o rybách;

mrous-kati = vorčati;

mrož = druh tuleňů;

mruč-eti = bručeti;

mšic-e = drobný hmyz;

mziv-ý = studený

pcháč = rostlina;

pchal-ka = rostlina;

pchej-ří = chmýří;

plác-ati = plochou stěnou na hlínu měkkou tlouci;

pláč = plak-ati = líce měniti a slze roniti se hlasem změněným;

plah-očiti = namahavě něco dělati;

plach-a = krajina; plach-ta;

plách-nouti = políti a vymývati

plam-a = skvárna;

plam-en = hruškovitý tvar plynů hořících

plam-pa = huba s příhanou; plam-pati;

plán = tvar obrazovitý, jímž naznačen předmět prostorný;

pláň = rovina; plaň-ava;

plan-ý = bez plodů; plan-ěti;

pláp-ol = mihot plamena, prápora;

plas-a = kus krajiny; Plas-y = jméno místa;

plas-ka = pták;

plas-kati = plácati = tvárlivou hlínu stlačovati;

plás-t = deska z vosku dutinami šestibokými medem naplněnými tvořená;

pláš-ť = ze široké tkaniny zhotovený oblek povorchový;

plaš-iti = někoho strachem k útěku nutiti;

plat = dodávaka hotoviny smluvené; plat-ba;

plát = poměrně velká deska; plát ledu;

plav = pohyb po vodě; plav-ati;

plav-ý = barvy žlutobílé; plav-uň;

plaz = živočich beznohý, had;

plec = lopatka, část těla;

pleč-na = nádoba na pivo;

plech = tenká deska kovová;

plech-ý = čistý, přiměřený;

plek-no = špička u meče;

plém-ě = členové stejného původa;

plen = kořist; plen-iti;

pleň = trhliny v kovu;

plen-a = fascia = obal, pokrývka;

plen-ta = stěna;

ples = veselé pohopky;

ples-k = zvuk;

ples-něti = plíseň přibírati;

ples-o = jezero horské;

ples-na stsl. = ploska nohy = planta pedis;

ples-ť = vnitřní tuk;

ples-tev = plot ze prutů;

pleš = holé místo hlavy, kde bývají obyčejně vlasy;

plet-u = plés-ti = plicare; plot; plet-ež; plet-icha;

pleť = kůže těla lidského;

plev-a = prázdná obalina zrna;

plíc-e = ústroj dýchací;

plíh = přívoz

plíh-a = nečistota, skvárna; plíh-ati;

plich-ta = dva stejné hody ve hrách; plich-titi;

plik = bochník stříbra

plin-a = slina;

plís-eň = povlak barvy bledošedé na předmětech rostlinných

plis-ka = pták;

plís-kati = pleskati = na hlínu hrubou plochou šlohati;

plís-ta = měděnka = rez měděná;

pliš = tkanina;

plíš-ť = doba deštivá; plíš-titi = stříkati;

plit-chý = volný, měkký;

plit-kost = povrchnost;

pliv-ati = slinu z úst vymyťovati;

pliv-ník = bůh přinášející hojnosti statků;

pliž = lépe nežli plž = živočich;

plíž-iti = lézti po břiše; had plíží;

ploc-ek = kladivo ruční; Plocek = jméno osoby;

plod = nově utvořená bytost; plod-iti;

ploch-a = povrch předměta;

plon-ík = mech;

plos-ka nohy = plocha na šlapadle; ploska ruky = dlaň.

ploš-ák = ryba;

plot = řada tyčí spletená ve stěnu neprůhlednou; plot-na;

plouc-ek = poboční láhev; pluc-ar;

plouh - pluh = nástroj hospodářský, oráčský;

plout-ev = ústroj plovací; plouti;

plouh-ati = rousavě chodit;

plov-ati; plavba;

pluch-a = tenká deska obalná na rostlinách neb květech;

pluk = zástup lidstva hlavně na vojně; pol̥k-ъ r.;

plun-ka = harfa, nástroj strunový.

plusk = zvuk způsobený nárazem na plochu tenkou, déšť pluští;

plut-a = deštivé počasí na Mor.;

pluz-eň = kosti zanártní; Pluzeň = Plzeň od stroje pluh, poněvač tam začali nejdříve pluhem orati; pluz-eňské pivo; Pluzňané.

plyn = látka vzdušná;

plys-kýř = chorobná bublina;

plýt-ev = ploutev;

plyt-ký = slizký, kluzký;

plýt-vati = nešetřivě rozdávati;

prác-e; prac-ovati;

přad ve slově přád-lo; před-u;

prah domu; prag stsl. = limen;

přah-ati = spojovati;

prah-nouti = se suchem zápasiti;

prach = drobná hmota;

prak = nástroj střelný;

prám = široké z trámů a prken sbité plovadlo;

pram-en = táhlá část vláken;

prap-or = vlajka;

pras-e = domácí zvíře;

přas-ka = nástroj spojovací částě obleka; přes-ka;

pras-kati = zvuk rachotný vzbuditi; oheň praská;

praš-e = vyrážka, lupky kožní; práš-iti;

práv-o jest poměr dějstva osobného ku předmětenstvu.

prav-ý = strana těla, jejíž protivou je levá;

práz-den = předmět bez obsaha;

praž-iti = žárem sušiti; praž-ba;

před = strana ve směru zrakovém, jejíž opakem je zad;

prej-z = tašky hliněné na střechách stočené;

pčel-a stsl. = dle zvuků: buč, vuč, uč . . .: včela;

přek = příč-ka, transversum;

přes = předložka, označující přechod něčeho nad míru;

přes-ný = odměřený dle předpisů; Přes-nice = svátky; příč-ný;

přet-a sl. = hrozba;

přez-men = váha;

příč = směr kolmý na délku;

příd-a = přední časť lodě;

přij-e st. = bohyně lásky; přij-ice = choroba;

přík-rý = náhle vystupující;

přím-o = směr nejkratší;

prin-c = osoba;

přís-ný;

pros-ba; pros-iti;

pros-o = obilí;

pros-t = bez přídavků;

proť = poměr z opačné strany ku straně původní;

prov-a sb. = přída lodě;

prouč-iti st. = ohýbati;

proud = tok;

prouh = pruha, úzká dlouhá plocha;

prud-iti = na povorch ze vnitra tlačiti; prudký;

Prus = jméno osoby;

prut = tenký válec;

prýč = úbytě, choroba;

pryč-na = prkno na voze;

prým = lem;

prysk = náhlý odštěp; podobný zvuk; prýštěti;

pryš-ec = rostlina;

prýt = výhonek; prýt-iti;

pryž = gumma;

psár-ka = rostlina luční;

psov-ice = kůže ze psa;

pšan-o = pšeno = pšenice;

pšic = hlas na záplach kočky;

pták = živočich ve vzduchu lítací, opeřený;

ptach-a r. = pták;

rdes-en = rostlina. Ruac = rváč Dobr. Gesch.

rdous-iti = násilně dusiti, mačkati;

rtuť = za obyčejné teploty tekutý těžký kov; snad rutoť ze rutiti, drobiti, rozpadávati, snad i routi;

skál-a = tvardý kámen;

skák-ati; skok;

skul-a, skul-ina = uzká mezera mezi dvěma stěnama;

skum = odměřený zpyt; zkoumati;

skuč-eti = zvuk zvláštní vydávati;

skyb-a = skyv-a = snad sekyva;

skyt = nabídka; skyt-ati;

sláb = bez dostatečných sil; slab-ost;

slač-ec = svlačec = rostlina;

slad = na chuť účinkující připravenina; slad-iti;

slak = stopa kolejná;

slám-a = soloma r. = stvol rostlinný;

slán-ka = nádoba na sůl; slan-iti;

slap-y = zdvih a kles vody mořské;

slas-ť = stav uspokojivý;

slat-ina = krajina borkovitá, mokrá;

slav-a = projevená čest ve vysokém stupni; slav-iti;

sled = stup předměta druhého za pervým; sled-ovati;

slech = zvukový počuj;

slém-ě = trám příčný v budově, hambalek;

s l e p je ten, kdo nevidí, buď, že má víčka slepená, nebo že nerv zrakový nemůže působit; slep-ota; slep-ice;

slez = rostlina; slez-ina = žláza v těle;

slib = poměr vyjádřený osobou A osobě B; slíb-iti;

slíd-a = kamen, nerost štipatelný; slíd-iti = vyhledávati pochoutku;

slik-a = oznak, značidlo;

slím = šlem; slim-ák;

slín-a = šťáva úst; slín-iti;

sliz = kluzká, řídká tekutina;

slíž = mřeň, malá rybka; slíž-ky = těstové šišky;

slob-oda st. = svoboda;

sloh = urovnané předměty;

sloj = pruhatě uložená hmota;

slok-a = urovnané řady neb řádky;

slom-ice = sloup ve plotě;

slon = největší živočich na souši zemské.

slot-a = trampota;

slouh-a = sluh-a = osoba, která vykonává práce jinou osobou uložené.

sloup = předmět zďovitý do výšky vyčnívající;

slov-o = slabiky ve značku hlasovou spojené;

sluch = jeden ze smyslů živočišných;

sluj = jeskyně v zemi, skále;

sluk-a = pták;

slun-o = hvězda, kolem níž obíhá naše země;

slup = chytadlo na ryby;

sluš-eti = dobře přiléhati;

sluz-a = selza (slza), tekutina čirá ve žlázách očních uložená; sluz-a kane z oka;

slych = počuj sluchový; slých-ati;

smad sl. = žízeň; smed;

smah = přížeh; smah = touha;

smalt- = poliv skelný;

smak-ovatь r. = okoušeti;

směd-nouti = rudohnědou barvu přijímati;

smek-ati = po ploše sunouti;

smět = větev, ratolest, snět;

smok = baječný drak;

smol-a = tuk stromový; smol-iti;

smoud = kouř a pára čadivá i smradlavá;

smour-y = pruhy světlé na nebi (vlastně stíny oblačné);

smud = smoud;

smuh = ryba; smuh-a = černá pruha;

smun-ec = mořská žába;

smuř-iti = šmouřiti;

smur-ka = hlína (bolus);

smut = stav osoby skličený; smut-ný; smut-ek;

snab-děti st. = bedlivě šetřiti;

snad-a = snesitelná okolnost; snad-ný;

snah-a = vnitřní pud po něčem;

snach-a = synova žena;

sněd na Mor. = sněť (choroba);

sněh = sníh;

snět = ratolest, větévka;

sněť = choroba květy a semena hubící;

sníh = zmrzlá voda v mnalých deskách;

snop = svazek klasů;

snoub-iti = spojiti;

snov-a ve slově o-snov-a;

spik-nouti = združiti, vzbouřiti;

stač = dostatečnost, schopnost; stač-iti;

sťah = steh; steh-nouti = spojiti nítí;

stál-ý = neměnivý; stál-e; stál-ost;

stan-outi = zastaviti; stan;

stár = řadu let počítající; stař-ec; star-ost;

stát = deržava, obec;

stat-ek; stat-kář = osoba, která má pozemky ve vlastnictví;

stav = rozloha celková nějaké bytosti; stav-ěti;

steb-lo = stvol travnatý;

stej-citi = nalézati;

stel-ina sl. = tyč; stel-ivo;

sten = vzdech, nářek; stén-ati;

stěn-a = tlustá plocha;

step = rozsáhlé pasvtiny;

stes-k, stys-k = tlumený nářek;

stez = cesta; stez-ka; stez-ička;

stěž-eň = stavitelská silná tyč;

stíb-ati = škubati; stib-avý pohyb = peristaltický.

stih = dosah; stih-ati;

stín = zatěemnlé místo;

stip-ka sl. = špetka;

stod-ola = místo kryté pro obilí ve slámě;

stoh = složené snopy v kůžel neb hromadu;

stoj = místo pro pobyt na nohou; po-stoj.

stol-ař = řemeslník; stol-ice;

ston = bědný nářek;

stop-a = od nohy do země vtlačená jáma; stop-ovati;

stoud-ev = nádoba na vodu;

stouh-a = stuh-a = páska;

stoup-a = nádoba, v níž droben záboj;

stož-ec = stoh;

stud = cit nespokojenosti se samým sebou; stud-iti;

stuh-a = páska;

stuch-ati = vztekati, dováděti;

stul-ík = rostlina vodní;

stup-a = stoupa;

svač-ina = malé jídlo před velkým; svač-iti;

svad-ba = při sňatku obvyklá hostina;

svah = skloněná strana;

svak = bratr manželčin;

sval = úd těla masitý.

svat; svat-atь r. = namlouvati někomu nevěstu;

svěch-tati = mnoho mluviti;

svek-la = cvikla, druh řepy;

svět = zevnější předmětenstvo; svět-iti = oslavovati dle předpisů.

svěž-esť = stav čerstvých dojmů a citů; svěž-iti;

svíc-e = předmět tvořící světlo; svíc-en;

svíd = keř;

sviň-ka = deska v žebřinách;

svit = záblesk dojmů zrakových; svítiti;

svíz-el = trampota;

svob-oda = stav osoby bez překážek; svob-odný;

svoj, svůj = zájmeno, jímž značen poměr předměta ku osobě; má svůj kabát;

svor = páska; svor-nost;

škáb-a = lakomec;

škád-liti = znepokojovati;

škaj-ka = velký písek;

škam-rati = plačtivě žádati;

škap-a = hubený kůň;

škár-a = vrchní část kůže;

škat-ule = papírová skříň;

škav-ka = škytavka;

škej-ra = zápach;

škod-a = ztráta nenahražená; škod-iti;

škol-a = místo učby;

škop = nádoba na vodu o krátkých douhách;

škor-pěti = jeden druhého znepokojovati;

škoul-a = skula; škoul-iti = šilhati;

škub-ati = na kusy děliti nebo předmětem otřásati;

škud-liti = přílišně lakotiti, chrániti;

škum-pina = rostlina;

škur-avka = škrkavka;

škybka = skyva, skyba;

škyt = škub způsobený od žaludka;

šlah-ati = šleh-ati, bičem tepati;

šlach-a = vaz, jímž spojen sval a kost;

šlak = náhlý úder v těle způsobený prudkým proudem krevným; šlakem raněný.

šlap-ati = nohou zemi týkati;

šleh = úder prutem;

šlech-etný = vybraných způsobů;

šlej-sky = šlejšky;

šlem = pevná hmota v tekutině rozpuštěná; šlim;

šlep-a = šliapa r. = klobouk;

šlep-tati = šeptati, o stromech;

šlet-a mor. = břidla lonpavá;

šlich = drobné stlučené kusy rudy; šlich-ovati = vodou vypírati;

šlich-ta = tkalcovské natíradlo;

šlich-ta = rána, hlavně při sečbách kosou;

šlin-c = rána;

šlíp = zvuk, který způsoben stopou do bláta;

šli-táž = jízda na saních;

šloh-ati = prutem, bičem tepati;

šloj-íř = závoj;

šlok = úder;

Šlot-ava = ves u Nymburka;

šluč-ka = kroužek k nadívání jaternic a jelit;

šluch-ta = roh s uříznutou špičkou;

šluk-a = klenák, kámen ve klenbě;

šluk-ati = škytati;

šlun-dra - šlondra = lehká osoba ženská; šlun-dy = kusy starých provazů;

šlup-ina = šupina, tenká kůže;

šmač-iti = uhoditi;

šmah - smah = znak žehů;

šmaj-da - paťha = chůzí rozházenou vynikající osoba;

šmak-ati = hmatati;

šmak-ovati = chutnati;

šmaň-ha = šmaťha; šmaň-hati = nedbale choditi;

šmár-a = čára, šmouha; šmár-ati;

šmař-iti = škrabati;

šmat-ati = hmatati;

šmať-ha; šmať-hati = křivě kolena k sobě při chůzi chýliti;

šmat-lati = šlapadlem nestejně našlapovati;

šmát-rati = hmatati tapavě, tápati;

šmej-d = všeliké drobné věci od kovů atd.

šmej-d = toulka, úskok; šmej-diti;

šmej-kati = smýkati; předmět po ploše sunouti;

šmej-l = pruh po úderu prutovém;

šmel = rostlina bahenní Butomus umbellatus;

šmel-c = roztavenina; šmel-covati;

šmig-ati = šlehati;

šmig-rust = pondělí Velikonoční;

šmik = zvuk ostrým nožem způsobený; u-šmik-nout;

šmin-cati = tlouct

šmit-ati = řezati;

šmol-ka = modř, barvivo; σμάλτον; Šmol, jm. osoby.

šmok-lan sb. hlupec.

šmor-ec = výstupek ve zdi; šmor-covati;

šmot-ercati = šťouchnouti;

šmouh-a = čára

šmou-liti = špiniti - mazati;

šmour-ati = šmárati;

šmouř-iti = kaliti;

šmud-la = šlundra; šmud-lati;

šmuch = pruha

šmuk-ati = na schovávanou hráti;

šmur = kal; šmur-ati;

šmýd = šmejd; Šmýd = jméno osoby;

šmyk = zvuk při řetězu; šmýk-ati; šmyk-ora;

šmýr-ati = čmýrati - šimrati;

šmyt-ec = nástroj hudební;

Šnaj-dr = jméno osoby;

Šnak-ov = jméno místa;

šňap-ati = chňap-ati = po něčem dychtivě se scháněti;

šnej-dar = nebozez;

šnek = hlemýžď;

Šnep = jméno osoby;

šněr-ovati = tkaničkou stahovati; šněr-ovačka;

šnic-ar = ostrý nůž;

Šnir-ch = jméno osoby;

šnol-ec = vlákna přezná stočená;

šňor-a = šňůra = z několika pramínků stočený provázek; šňoř-iti;

šňuk-ati = žmuk-ati = hráti na schovávačku; šňuk-avá hra;

šňup = lusk prstama; šňup-ati = prstama tabák do nosu cpáti;

špač-ek = pták;

špád-a = kord široký z lat. spatha (řec. σπάθη);

špad-ón = člověk vyšňořený;

špag-át = motouz (σπάγος)

Špach-ta = osobní jméno;

špal-da = pšenice;

špal-ek = kmen osekaný;

špán = tenká tříska dřevěná;

špár = pazour, paznecht;

špár-ati = dloubati (v zubech).

špar-ga = rostlina

špat-a = hana; špat-nota;

špeh = výzvěd; špeh-ovati; špeh-oun;

špej-char = sýpka; špej-liti;

špek = sádlo vepřové uzené;

špel-ta = špalda; špel-iti = od sebe šoupnouti, storčiti;

špen-čiti = pruty dávati; špen-dlík = tenký kůželovitý hřebík, snad od slova spínati; spínadlo

šper-k = ozdoba rouchová; šper-kovati;

špet-a = ždibec, málo hmoty dvěma perstama zachycené; špet-a soli; špět-nouti = málo hlasu vydati;

špic = ostrý hrot; špič-ák; špic-ovati = špice ulamovati;

špid-la = malá špička; špid-latiti;

špih-lati = tupým nožem řezati;

špih-ovati = zásobiti potravou; špíž-iti;

špik = tuk v kostech, čís;

špíl-eti = posmívati, klamati;

špín-a = prachem a kalem proniklý předmět; Špin-ar = osobní jméno;

špír-ek = skřítek, čtverák; špír-y;

špit-ál = místo pro potřebné a chorobné; špit-ati = šeptati;

špoul-iti = ústa stahovati, kroutiti;

špun-tъ r. = zátka;

špuň-ek = špinavá skvrna;

šrák = stojan;

šrám = jizva; šram-iti;

šran-k = závora;

sredь-ní r. = střední;

srěk = sochor, jímž prám zastavován bývá;

šren-dlík = odstraňovadlo kalů v jatkách.

Šrom = osobní jméno; šrom-ot = šramot;

šron pol. = jinovatka, šediny;

šrot = obilí na hrubo rozdrcené; šrot-ovati;

šroub = nástroj řemeslnický; šroubovati;

šroum-ati = klátiti;

šruch-a = rostlina;

šrut-ka = lomoz, rvačka; šrut-ovati = drobiti;

štad-lo = hornická budova; Štad-ler jm. osoby.

štach-eta = ostře zakončený kůl;

šťak = zvýšení štoly (v hornictví);

šťap-ka = špetka;

štár-ati = štourati;

štak-a sb. = berla;

štas-tný = v podnikách uspokojený;

šťáv-a = tekutina;

štěb-ati = štěbetati, štěb-rati = štípati;

štěd-iti = spořiti, šetřiti; štěd-rost;

štěch-tati = štípati, okusovati;

štěk = hlas psa;

štem-ovati = laditi; štem-plík = průbojník;

štěň-ě = psí mládě;

štep = druh šijby;

štěp = roubený strom; štěp-ovati;

štěr-ba = skulina; šter-covati = toulati se;

šter-k = drobný kámen;

štět = pták;

štěť = štětina = hrubá srst;

štíb-le = kamaše;

štic-e = kštice = vlasy;

štid-la = dřevěná noha;

štig-ati = makovice ulamovati;

štíh-lý = tenký; štíh-lý růst; štih-rati = připalovati;

štik = ryba kaprovitá (esox); štik-a;

štil-ec = pohlavek; štil-covati;

štip-ati = odlučovati v částě; štip-ec;

štír = živočich;

štít = stěna na ochranu; štít-iti;

štoch-ati = šťouch-ati = šťuch-ati;

štok = hrubé koryto;

štol-ba = podkoní;

šťop-ka = dřevovitý výrustek u ovoce;

štorc = šturc = do prostora něco rozloženého;

štos pol. = ráz; štos-ovati;

štoud-ev = nádoba na vodu;

štoul-eti = usmívati se;

štoup-a = stoupa;

šťour = daň; šťour-ati;

šťov-ka = dešťovka;

štuc-el = část zimního oděvu; štuc flinta;

štuk = směs ze sádry a prostého bílého mramora; štuk-atera;

štul-covati = pohlavkovati; štul-ec;

štur-c = lomoz; štur-covati;

štyr-a = štir-a = obojudec, **στεῖρος** = jalový;

šváb = hmyz;

Šváb = Suevus, jmeno národní;

švad-lena = osoba, která šije; šiv-adla, švadla, švad-lena;

švagr = svak, bratr ženin; bratr mužův;

švach-tati = žvatlati, mnoho mluviti;

švan-čara = sekera bradatá;

šval-iti = svaliti;

Švam-bera = samota;

švan-diti = žvan-dati = zábavně povídati; Švan-da;

švaňk = hup; Švaň-kov = ves u Krumlova;

švar = čirý, štirý; švař-iti;

švát-ořiti = švít-ořiti = šveholivý hlas vydávati;

šveg-rus = sestra manželky, sestra mužova;

šveh-ati = šveh-oliti = šveh-otati;

švech-tati = dutá řípa krojena byvši švech-tá;

švej-car = jméno osoby;

švel-a = mšice slepic; švel-a = švehla = jméno osoby;

šver = zeť;

šves-tka = plod i strom;

Švíb-a = ves;

švid-rati = šilhati;

švih = zvuk máchem rychlým vzniklý; Švih-a; švih-ati; švig sb.

Švík = jméno osoby;

švin-da = kořalka; švin-dl = šalba;

švíř-iti = švěholiti;

švít-ořiti = šveholiti; švít-orný;

švižný = sviž-ný = ohebný;

švon na Mor. = kus utrženého plátna, cancor;

švub = špatný vzduch v dolech;

Švýc-ar = jméno národa; Švyc-ary;

tkáč-iti = býti tkalcem;

tkym-ati = toulati;

tkys-ati = dotýkati;

tlač-iti = tisknouti; tlač-ba; tlak;

tlaf-ati = žvaniti, pleskati;

tlach-ati = nepěkně mluviti; tlach;

tlam-a = větších čtvernožců ústa;

tlap-ati = ledajaks našlapovati; tlap-a = noha (medvědí atd.);

tlas-kati = luskavý zvuk vzbuzovati;

tles-kati = rukama vzduch srážeti;

tloj-iti = trápiti;

Tlos-kov = ves u Neveklova;

tlous-tnouti = objemem činěnu býti větším; tlus-tý;

tluk = zvuk způsobený úderem; tluk-u = tlouc-t;

tlum-iti = tajiti, zmírňovati;

tlum-očiti = z jedné řeči do druhé ústně převáděti; tlum-očník;

tlup-a = hromada;

tman = rostlina (poterium sanguisorba); Kott; tmaň = místo stinné.

tmel = kašovitá hmota časem vysýchavá a pevná;

tmol-a = stín; tmol-iti na Slov.;

trač-ec = točenice; trač-ník = tlusté střevo;

traf-ika = místnost pro obchod s tabákem;

trag-ač = trakař; trag-ati;

trah-ok = rostlina;

trach-ta = hostina; trak-tovati;

traj-da = běhna, lehkovážná ženština; traj-ati sb., stč. dléti, nehynouti; najdél traje (trá) rovné. Štít. traj-u, -eš, -e, . .; trajan.

trak-ati = tahati, těžko nositi;

tral-ati = trala zpívati;

trám = břevno dlouhé, silné; tram-pota = svízel;

trán = rybí tuk;

tráp-iti = bolest působiti; tráp-ení;

třap-iti = škubati ve třísně; třap-ec;

tras = druh země, tuf sopečný;

třas = chvějivý hyb; třás-ti;

trat-a = odpad; trat-iti; trať = kus dráhy vyměřené;

tráv-a = rostlina luční; tráv-iti;

tráz-ník = jméno osoby;

třeb-a zstr. = oběť; třeb-a = nedostatek; třeb-ovati;

třeč-ek = střeček = hmyz;

tref-iti = mítnutým předmětem dostihnouti; tref-a;

třem-cha = střem-cha = strom;

třen-ák = zub třenový (dens buccalis), třen-ovec.

třep = střep = část stěny hliněné;

třes = chvěj, kmit; třes-kati;

tres-t = uložená náhrada neb i oprava za nějakou špatnotu; trestati;

třeš-eň = strom i plod;

třeš-titi = zmítati prudce;

tret = nepatrná věc;

třev-o = střevo, útroby;

třez = nízký škopek dřevěný; třez-alka = rostlina;

tříb-iti = stsl. trebiti = čistiti; tříb;

tříd-a = řada urovnaných předmětů; tříd-iti;

trich-týř = nálevka;

třím-ati = pevně deržati;

třís-lo = louh z kůry;

třís-kati = třeskati = rachot dělati; předmět rachotně lámati; třís-ka;

třís-ně = třásně = roztřepené kraje; třísniti;

tříz-a = kus; triz-novati = bojovati; triz-ma, tryz-na.

troch-a = udrobená část;

troj-ák = tři kusy spojené;

trok-y = velké necky; van-troky;

trol = oděrky obilné; trol-iti;

tron = trůn (θρόνος);

trop = jízdecká rychlost = klus; trop-iti = rázně dělati;

tros-ka = částě rozvalin; tros-kotati;

troub-a = dutý válec;

troud; trouditi;

trouf-ati = důvěřovati;

trouch = truch; trouch-něti = tlíti;

troub-a = trul-ant = nadávka;

troup = trup = osamocené tělo;

trous-iti = pouštěti; trus;

trout-iti = násilou udeřiti;

truc = vzdor; truc-ovati;

trud = choroba; smutná nálada; trud-iti;

truh-la = bedna na šaty se zámkem;

truch-liti = zatesklým býti;

trůk-y = necky;

trul-iti = hloupě kráčeti;

trum-bera = nadávka = zevloun;

trum-f = trumfovati = vědomě překonávati;

trůt-a = pták;

trys-k = střik tekutiny; trys-kati;

trýz-el = rostlina;

tryz-na = bitva; oběť ku poctě zemřelých;

trýz-niti = trápiti;

tvar = předmět ve prostoře ohraničený; tvar-oh;

tvář = podoba, obličej; tvářiti;

tvoj-e, tvůj = zájmeno přivlastňovací; tvoj-ský;

tvor = bytost učiněná; tvořiti;

tvar-d = co odporuje tlaku; tvar-diti = odpor zvyšovati;

včel-a = hmyz společenský;

včer-a = poměr časový; Včer-aly = ves;

vdov-a = manželka zbylá po zemřelém muži;

vláč-eti = smýkati; vlač-ihy; vlak; vlák-no;

vlád-a = ustanovené osoby, které dohlížejí na pořádek předepsaný; vlád-nouti;

vláh-a = dodávka vody; vlah-ý;

vlaj-iti = vláti = vzduchem ku pohybu nošenu býti; vlaj-ka;

vlas = rohovitý výrůstek vláknitý na hlavě lidské;

vlas-t = rodná mateřská země;

vlys (stavitelství) zophorus, střední část římsy - Matzenauer.

vrab-ec = pták;

vrac-eti = nazpátek podávati;

vrán-a = pták;

vráp = brázda, vráska;

vraš-těti = vráskati;

vrat sb. = krk; vrat-a = dvéře; vrát-iti;

vřav-a = hluk prudký; vřav-iti;

vřec-ko = sklípek rozšířený;

vřed = choroba na těle;

vřes = rostlina;

vřet-eno = nástroj od přeslice;

vrouc-ný = horlivý;

vrouk-ati = hlas bručivý vydávati;

však = spojka odporovací; však-ý = každý;

vším-ati = předmět viděti;

vter-ý, vtor-ý = jeden ze dvou; druhý;

vtip = obratná představa správná; vtíp-iti;

vzác-ný = předmět, který jenom někde přichází;

zdej-šek = zdejší kraj;

Zdich = osobní jméno;

Zdic-e = vesnice;

zdob-iti = předmětu okrasu, úhledný tvar dávati;

zlat-o = drahý kov; zlat-iti;

zmek = duch kouzelný; zmok;

zmij-e = had;

znak = strana pohledem mluvící; znač-iti; znal-ec;

znoj = velký žár; znoj-iti; Znoj-mo = město;

zpát-ky = na zad;

zpět = na zad; zpět-iti; zpět-ný

zpěž = bronz; zpěžiti;

zvuk = otřes vzdušný sluchem pojatý;

zvěř = zvíře; zvěr-ъ r. = bytost ústrojná živá; zvieř-ata Štítný.

žbán = nádoba dutá, džbán;

žbár = nakloněné dřevo ve štolách; žbár-ovati;

žbel = dřevěná nádoba, džber;

žbír-ko = nástroj, jímž česán dobytek;

žbun, žbun-ek = žbán;

zčel-iny = polena na třísky na Slov.;

žďab-ec, ždib-ec = malý kousek;

Ždák-ov = ves;

Žďán-ice = jméno místa; Žďan = jméno osoby;

Žďár = jméno místa; žďár-ati = šťárati, píchati;

Žďav-a = jméno osoby;

žder-cnouti = silně udeřiti; žděr-cať = dercať;

ždím-ati = vodu vytlačovati;

Žďov = jméno místa;

žduch = silný úder; žduch-ati = šťouchati;

ždur-chati = šťouchati; ždur-kati;

žgab-er - žhab-ry = žábry, aphthe;

žgar-ati = žďárati, píchati;

žlab = žleb = vyhloubenina pro vodu a potravu dobytka; žlob;

žláz-a = ústroj v těle živočišném důležitý;

žlíc-e = lžíce = přístroj stolový;

žlout-ek = vnitřní část vaječná; žlut-ý;

žluk-nouti = lučebnému rozkladu podléhati; o másle; žluč;

žlun-a = druh datlů;

žluv-a = pták;

žmach = bláto; žmachlati = žmoliti;

žmoch = natlučené vejce;

žmen = hrst obilí ve slámě;

žmol-iti = váleti, droliti;

žmuč-ka = dětská hra; žmuk-ati;

žmur-an = kdo mžourá; žmur-ati;

žrom = ryba;

žvach-ati = hojně povídati; žvach-ta;

žval-ek = kus;

žlam-a = zvířecí tlama;

žvan = kus, krušec;

žvas-t; žvastati;

žvat-lati = jako dítě mluviti;

žvech-tati = dutiny míti a pod nožem šustivý zvuk vydávati; řetkev, řípa;

žvýk-ati = zubama mělniti;

žreb stsl. = sb. ždreb = osud = sors;

3. deska. hřmi-eti = rachotný zvuk působiti;

lšti-iti = lesk dávati;

dšti-iti = deštiti;

křti-iti = obřad v církvi vodou vykonávati;

skvi-eti = zářiti;

štvu-ati = štváti = psa na někoho pobízeti;

V. třída. břink-ati = zvuk úderem vzbuzovati;

břísk-ati = vřískati;

bronz = smíšenina kovů;

brosk-ev = plod i strom;

brund-ivál = brumbál, hmyz;

bžund-a = nehoda ve hře (matš);

bžunk = zvuk způsobený skokem žáby do vody;

ctnos-ť = osobných skutků poměr ku zvykům lidským;

cvink-ati = cinkati, zvuk cvink vydávati;

dlabs-ati = dlapsati = tlačiti;

dlask = pták;

dracht-ati = ptačí hlas vydávati;

draks-an = drak;

drast-ěti = hrubým dělati;

dříst-ati = míti průjem;

drumb-la = drnkačka;

džbán = nádoba na tekutiny; snad složenina z díž + baň;

džber = nádoba na vodu dřevěna; snad ze díž + ber;

flast-er = náplasť, přílep;

flink = zvuk způsobený úderem ruky; flink-ati;

flint-a = puška, střelná zbraň;

Franc-ouz, jméno národa;

Frant-a = jméno osoby;

grumb-le = drnkačka;

grunt = pozemek, základ; vlastně složenina: gor-a; gor-ada, gor-uda = gruda; grud-en = grudn a přesmykem: grund = grunt r, p, č.
grynt-a na Mor. = slina;

hléšť = hlísta;

hmožd-iti = namáhati;

hřeht-ati = řehtati;

hřmot-iti = rámus dělati;

kštic-ovati; kštic-e;

dranc-ovati, deru, dranec, dranc, dranc-ovati;

mžhour-ati = víčka u oka přivírati;

chrunt-y, chor-ut-en, chrut-en = chrutn = chrunt = šupiny v kůži;

plask-ati, o dešti;

plesk-ati = dešť plešti;

plísk-ati = rychle do vody cupnouti, voda plíská; plísk-a pták.

plosk-ati, dešť ploská, zvuk: plosk!

plusk-ati = dešť pluská (na deštník, střechu);

plysk-ýř = puchýř na noze vodou naběhlý;

skřek-ati, rachotné hlasy vydávati, působiti; žáby skřekají ve vodě.

skříp-otati = vrzavé zvuky vzbuzovati;

strád-ati = chřadnouti, klesati;

střáda-ti = shromaždovati;

střet-ati = potkávati;

střih-ati = nužkama ve dvé rozdělovati;

struh-a = rýha v zemi; struh-ati;

strom = rostlina;

stroj = prostředek pracovný, robidlo;

skvár-na = skvrna;

střel-iti;

strák-ati = nadívati;

strýc-ovati;

strah-ovati = dávati ochranu;

skrov-niti = poměr neb obor nepřekročovati;

skřip-covati = skřipcem táhnouti rudu z dolů;

strých-ovati = obilí v nádobě nasypané urovnávati;

skříň-kovati = skříně dělati;

svlak-ovati = řemenem spojovati;

stran-a = poloha v pravo neb v levo;

strok-a r. = řádek;

strup = seschlá kůrovitě usazená šťáva z rány na těle;

střík-ati;

strab-iti = výti;

škrab-ati;

škral-oup, snad lépe: škra-lup, š-kra-loup;

škram-lík = křemen;

škrat-a = přetvářka; zrůda.

škrav-ada = plátno;

škreč-ek = křeček;

škrej-kati = stříkati;

škrěk = skřek;

Škret-a = jméno osoby; škret, škřet, skret = duch; domácí bůžek starých Slovanů.

škřid-la = křidla;

škrob = látka rostlinná ze plodů dobývaná;

škroň-hati = škrouhati;

škrouh-ati = mumlati;

škrut-a = kra ledová;

škrýp-ati = stříkati;

škvár; škvař-iti, ohněm na tuku maso vařiti, smažiti.

škvír-a = jizva;

škvíř-iti = škvař-iti;

škvor = hmyz; škvor-četi;

šplah-a = skvárna v sukně;

šplach = prázdné povídačky;

škřeh-ati;

škřiv-an, skřiv-an, polní pták.

škruň-kati, -hati, škroň-hati, křičeti rachotně; žáby škruňkají.

šplech = prázdná řeč;

šplej-chati = šplíchati, vodou v sudě prudce pohybovati.

šplih-ati = šplhati;

škrouh-ati, škrab-ati; bručeti.

škrouk-ati;

škvík-ati (prase škvíká);

šploch = šplech;

šploun-ati, voda šplouná v sudě, je-li sudem rychle pohybováno.

špruč-ek = žába;

špruh-a = příčka v řebříku;

šklub-ati, předmět rozedrati na cáry, třásně, cípy;

škříh, truhla na obilí; na Moravě.

struž-líkati = řízky, kružalky řezati, dělati nožem.

štráf = pruh;

štrach-ati = šramotivě kráčet;

šprim-ovati = žerty tropiti slovem, vtipem.

štrik-ovat = plést;

štros = pštros, pták.

štrud-el = s-těr-uda, s-těr-udlo, s-těr-udel, strudel, štrudel.

strah-a, přísný hled i zápud každého škodidla; strah-ati, strah-ovati; strahovák; stráž-ník.
střev-o = ceva břišní pro potravu tělesnou;

střem-cha = rostlina;

škleb-iti = plakat a tvář přeměňovat; ústa s úsměškem otvírat a přeměňovat;
střep - uražená část mísy hliněné;

střet - potkávka v cestě; střet-nouti; střetný; střet-ovný = **ἐριστικός**

skroz-iti = stěnu na druhou stranu proraziti; skroz-ba; skrozivý; skroz předložka; skroz tebe, skroz město pojedeme.
skřeh-četi = zkřehlým činěnu býti;

střenk-o, rukojeť u nože.

štvíř-iti o ptactvu;

třpyt-iti - lesk odrážeti;

třmen - třemen;

tvard - předmět vzdorující tlaku;

trest-ati - pokutu uložiti;

stříd-mý = kdo míru zachovává, dietetický;

třesk - křaplavý zvuk, jindy rána tříštivá;

vzdor-ovati = odporovati;

zdrav-iti = slušnost projeviti slovem.

zdráh-ati = povolovati s obtížemi;

zdřím-ati - sedě spáti; dřím-ati;

žblun-kati - žába žbluňkne, když skočí do vody;

VI. třída: pstruh - pastruh - postruh = ryba žijící v malých potokách;

štros - p-štros - zvučka p zbytečna neznačí ani pa, ani po;

vstříc - v-stříc - směr na cestě proti osobě;

1. Přídavek: 1. do - předpona udávající směr až někam: do-hlížeti; do-žádati; do-padati; do-raziti;

2. na směr skutkový na něco (předmět): na-ložiti na vůz; na-psati na papír; na-víti na motovidlo;
3. nad - směr nad něco: nad-saditi; nade-stříti; nad-staviti;
4. o - vůkolný směr kruhový: o-vinouti; o-točiti; o-makati;
5. ob - směr děje na vůkolstvo do dálky: obe-plouti kuli zemskou; ob-klopiti oblohou; obe-jíti město;
6. od - směr od něčeho pryč: ode-jíti ze společnosti; od-hoditi hůl; od-krojiti kus něčeho;
7. po - po něčem na povrchu: po-psati; po-valiti; po-věsiti;
8. pod - směr ode shora dolů: pod střechu pode-jíti; pode-příti; pod-ložiti;
9. pře - přes poverch - přes meze směr: pře-běhnouti přes cestu; pře-skočiti zeď; pře-sahovati;
10. před - směr děje před něco: před-staviti; před-sednouti; přede-psati;

11. při - děj poblíž něčeho: při-páliti; při-lehati; při-řezati = umenšiti;
12. pro - směr děje skroze něco: pro-lézti dírou; pro-hoditi; pro-jíti;
13. roz - směr děje na různo: roz-lomiti; roz-kopati; roze-střihati;
14. s - se - směr se shora dolů: s-letěti; s-padnouti; s-kopati;
15. sou - děj společenský: více při statných jménech užívané: sou-stava; sou-lad; sou-bor; ač také: sou-chvěti, sou-sediti, sou-hlasiti.
16. u - děj v blízi: u-váznouti; u-leh-nouti; u-chytiti;
17. ve - směr děje dovnitř něčeho: v-stoupiti ve vůz; v-padnouti do řeči; ve-psati do knihy;
18. vy - směr z něčeho ven: vy-hoditi ze sednice; vy-loviti ryby z rybníka; vy-dati kořist;
19. vz - směr děje nahoru, do výše: vz-letnouti; vze-příti; vz-chopiti;
20. z - směr děje z něčeho ven (vznik): z-běhnouti z cesty; ze-jíti ze světa; z-lomiti = z celoty vzejíti v kusy;
21. za - směr děje za předmět (v záda): za-hrabati; za-bodnouti; za-tajiti;

2. Přídavek: 1. houp-a-ti; cák-a-ti; couv-a-ti; hodl-a-ti gewillt sein.

2. nob-ř-e-ti; múd-ř-e-ti; sluš-e-ti; hnil-ič-e-ti; vzác-něj-š-e-ti.

3. důl-k-ov-at-ě-ti; vrás-k-ov-at-ě-ti; vod-na-t-ě-ti; nic-ov-at-ě-ti.

4. kup-č-i-ti; prach-n-iv-ě-ti; šed-iv-ě-ti; beč-va-ř-i-ti; hníz-d-i-ti.

5. vosk-ov-a-ti; pol-on-iz-ov-a-ti; čech-iz-ov-a-ti; slav-iz-ov-a-ti;

6. čuv-stv-ov-a-ti; vý-chod-isk-ov-a-ti; mlad-ist-ev-ě-ti;

Výklad ku přídavkům. Přídavkem pervým podán jest přehled předpon jednoduchých, jejichž znalosť je potřebna pro určbu kořenů slovných. Ve druhém přídavku jsou příklady na cvičbu v určbách kořenů ze přípon různých, hlavně složených, vzatých ze sbírky časoslov dle prof. Týna.

§ 3. **Výsledy,** které vystupujou ze sbírky kořenů slovných řečí slovanských, jsou četné a některé z nich v následninách budou uvedeny.

1. Jest viděti z celé snůšky kořeny pěti tříd (I., II., III., IV., V.).
2. Pojem kořene a měřítek kořenových jest ustálen; neboť měřítkem kořene je zněnka (*φθόγγος*) asice jak samohláska tak i zvučka, nebo dvojhláska neb i dvojzvučka čili spojatě dvojzněnka, jakož i soujemy z libovolných prazněnek.
3. Též možno čísti, že některá slovanština chová málo dvojhlásek (ae, ai, ...) jiná že jich má více kp. polština b-ia-l, b-ie-l, b-io-dro, c-iu-ra, dz-iu-ra, atd.
4. Dvojzněnky (diftongy) jsou trojího druha, asice buď dvojhlásky (aa, ae, ai, ...), buď dvojzvučky zz = ź polské, cz = č, sz = š anebo hláskozvučba en ≐ ę, an ≐ ą, eň ≐ ň, eř ≐ ř anebo zvučkohláska: dě = ď, tě ≐ ť, že ≐ ž. Každá dvojzněnka je v tomto díle považována při určbě stupně kořenového za jednoduchý člen živelný.
5. Vybranosť, ušlechtilosť a přizpůsobenosť kořene jest odhadnutelna dle několikerých znaků, z nichž na předních místech jsou: libozvučnosť, snadná vyslòvitelnosť, hlasitost, pádnost, atd.; všechny tyto a podobné znaky výtečnosti kořenové jsou vloženy ve sled zvuček a ve spoj zvuček se hláskami. Kdo teda pochopil znaky výtečných kořenů slovných, ten je pak také schopen a mocen určby hodnot kořenových a je znalcem pravých začátků řeči.
6. V některé slovanštině přichází zvučka, která v jiné schází; tak je v češtině a polštině h, ř, které scházejí v ruštině a sorbštině.
4. Rozlicha kořenů na čistě slovanské a na kořeny z jiných řečí přibrané je zde poněkud zanedbána, zato jest jí více všímáno u Dobrovského, Matzenauera a Miklosicha.
8. Mnohé kořeny mají původ ve zvukách přírody a ve hlasech zvířat; neboť je zvuk přírodný (kp. fuu ... = fuk, = fučeti) přizpůsoben na jméno statné nebo na časoslovo, kterýmžto takým slovům dán název: slovodobnin (*ὀνοματοποιηα*); takovéto přírodozvuky jsou člověkem rozumným pozměňovány, přizpůsobovány a tříbeny čili šlechtěny. Nejvyšší stupeň vývojný řeči sluje třídatým, neboť všechny částě kořenové i řečové vůbec jsou roztříděny, utříděny a soustava z nich se všemi vlastnostmi sluje třídatenstvo (classicismus), třídatenská úprava.

9. Některý kořen je snadno, jiný nesnadno určitelen k. p. ve slovech: spáti, smáti, jísti, atd.

Úvaha obecná kořenů slovných.

Úvahu kořenů slovných možno rozložiti ve dvě částě, z nichž jedna skytá popis kořenů *α*) dle množstva členů živlatých a dle jakosti čujebné a *β*) druhá vystihuje význam pojmový ustalujíc ho na věčné časy.

α) Množstvo členů živlatých určeno pojmem třídy; jakosť čujebná jest dvojí, totiž jakosť čujebná zraková (množstvo členů) a jakosť čujebná sluchová, z níž možno ještě učiniti rozlichu zvukovou několikerou a nazvati ji nejdůležitějším jevem. Skroze čujbu sluchovou jest totiž umožněn odhad libozvučnosti a odpornosti, zvučnosti a dušenosti, jasnosti a škrablavosti, pádnosti a klesavosti hlasové (řečové); je totiž možno že zdravý, čistý, silný ústroj hlasový mluví hlasem nelibým, když jsou v kořenech slovných a ve příponách soujemy zněnkové nedobře, nerozumně voleny: protož má-li řeč býti líbeznou a krásnou, musí národ a vzdělancové jeho mysliti, počítati, zdravých smyslů a zdravého rozuma užívati, by dosáhli třídatenskosti řečové, aby každý posluchač ať domácí ať cizý cítil úkoj a spokojenotu beze všech výtek. Uvedeny buďte příklady na jakosti sluchově čujebné: alk, alm, ars . . .; kla, mla, sra . . .; bar, ber, bir, bor, bur; amd, emd, imd, omd, umd; and, end, ind, ond, und; krs, krt, krv, krn, krm, krv, krl . . . Zde jest viditelná čujba ve dvou vazbách: některé soujemy chovají hlásku, jsou hláskovány — je v nich poměr hláskovanosti (vocalisatio); jiné jsou beze hlásky, jsou zvučkované, někdy jim říkáno: němé, hluché, tupé, darusné, krablaté: které z nich pro ucho lépe vyznívají, rozhodne každý čtenář sám; zvučkované soujemy přejdou ve hláskované, když mezi členy zvučkové vložena hláska nebo dvojhláska k. p. kars, kras; kart, kert, kirt, kort, kurt, krat, kret, kryt, krot, krut, kraut, krout, kroat, . . . Možno též při této příležitosti posouditi též osobné, tělové jevy hledmo vrábivky (energie). Pozorovánoť při výslovnosti sjat slovných, že tam vyvinuje osoba (tělo) největší sílu, kde namahány bývají ústroje nejvíce: tu jest čujeno, že při zvučkách, jejichž výslovnosť spojena s pohybem brady (b,

m, p) anebo s mocným pohybem svalů hrudních a mezižeberných (h), bývá robeno nejnamahavěji, teda životné síly nejvíce spotřebováno: i tento jev strojový (mechánický) má v řeči veliký význam.

β) Význam kořenů slovných pojmový, je dvojího druha, totiž některé kořeny mají význam a) ustálený jiné b) kolisavý. Ustálený pojem v kořenech slovných nalezen ve tvarech, všem slovanštinám společných, jako jsou: blaho, bol, dobro, bůh, teplo, voda, atd. kolisavých pojmů v kořenech slovných jest více nežli ustálených: úlohou vědců jest pojmy kořenů určovati, ustálovati a tak řeč zjednodušovati, tříditi a říditi, k čemuž je potřebna vědomosť všech odborů života lidského a schůze vzdělanců každoroční ze všech slovanských národů v některém větším městě.

Vedle jiných úchylek budiž poznamenáno, že pořad kořenů jest veden dvojím způsobem, asice: třída I., II., III., je vedena dle řadby uživané v díle: Kořeny slovné řeči lidské; třída IV., V. dle řadby slovníkové vůbec. V soustavě kořenů je také čouti, že jsou rozděleny nestejně: neboť mnohý kořen má tři různé významy kp. kde latina nebo němčina užívá různých kořenů (1. auch, 2. aber doch nicht, 3. sowohl als auch), užívá čeština všude hlasku „i"; nebo i ve vyšších třídách kp. vůl = der Ochs; vůle = der Wille; vole = der Kropf; voliti = wählen; zde užívá čeština jeden kořen a němčina čtyry: v různosti co možno největší je zřetelnosť, a je-li kde nedostatek kořenů, pak jsou pojmy těžko různitelné. Jinde jsou zase kořeny sestaveny ve množstvě nad míru velikém, k. p. ve zvukách přírodních a hlasech živočišných. V tomto ohledě nastává slovišťanům a libomudrunům úloha tvorby, rozestavy a výběrů.

§ 4. **Vztahy, odrazy, rozhledy a pokyny.**

Mnozí spisovatelé vyslovujou zásadu, s níž není možno obecně souhlasiti kp. Miklosich praví: Slovanština nechová statná jména pozůstávající z pouhých kořenů. Považíme-li však, že hlásky: a, i, o, u jsou také každá statným jmenem, pak hořejší výrok není obecně platen; ale jsou i slova tříd vyšších, která jsou bez přípon k. p. děj, kraj, raj, roj, . . .; takovýto přesný

pojem kořenů čistých je možen odhadnouti v ruštině a staroslovanštině, poněvač v těchto řečech je všude ku statnému jménu připojen jerák anebo jeřík, což čeština, polština a sorbština nemá.

Vztahy jsou dvoje: *α*) vniterné *β*) zevné. Ku vniterným vztahům čítány odchylky, výminky, dějepisné poznámky, vznik tvarů kořenových; ku zevným vztahům náleží rovba řeči jedné (slovanské) se řečí druhou (neslovanskou). Ze vniterných vztahů budou probrány jenom některé. — Jak známo každý člověk má nějaký vkus, někdo lepší někdo horší, někdo jen pro sebe, jiný pro několik osob, jiný pro každého platný čili obecný vkus; tento poslední, každému vhodný a dobrý vkus je nejmocnější, neboť on vítězí a tervá na věky; ostatní dva jsou osobné, chabé a zaniknou po krátké době; k. p. cukráři užívají slovo: „Zmrzlina" což je slovo české, dobré, ale je v jeho kořeně „mr" obsažen sprostý vkus sluchový; původně zní kořen jinak: mraziti ssl., morozitь, moražívatь r., mrozić pol.: chce-li teda někdo starý, zděděný vkus ctíti, volí kořen hláskovaný: „mražené, mrazůvka"; a v ruštině jdou ještě dále, říkajíce: morozъ = mráz, takže koncovka „ozъ" je příponou a sjata „mor" kořenem.

Vztah: V ruštině je časoslovo: stukatь, stučatь, stukivatь, stuknutь, polsky: stukać, i v bulgarštině užíváno ve významu: udeřit, štouchat (stoßen, heurter); kořen je tvárlivý, libozvučný a v češtině užíván ve slově: stuchat, kp. Děti se stále stuchají, dovádějí, . . .; pročež má býti také ve slovníku českém.

Vztah: V polštině je slovo: sviantý = svatý, v ruštině svjatoj, ssl. svantъ; zde působí zvučka „n" uvnitř slova líbeznotu sluchovou; Poláci jsou v souhlase se staroslovanštinou; jim přednosť; podobněž čansto = často; pianstь ssl. = pienść pol. = pěsť česky.

Poznam. Zvučka „n" má u Slovanů dvojí význam, asice: uvnitř slova vložená vzbuzuje libozvuk a sílu, kdežto na konci slova označuje hojnotu (ryben, leden, železen, . . .) anebo tarupu = passio (veden, pečen, tepán, . . .).

Vztah: Někdy těžko vystíhnout pojem slova, není-li znám jeho původ kp. dejmovat = dej mi také kousek (Bartoš); dšťovka

= d(e)štovka (Kott). zybák = zahybák, kudla (Bartoš). Dybus pol. trojnožka z německého: dreifuß. Asi snad je podobného vznika pro podobu slovo džbán = díž + báň = dížbáň = džbán; též i díž + běr = džber, atd.

Vztah: Konečno a nekonečno pojmů. Nekonečno (infinitivum) je poměr něčeho, jsoucího beze začátků a beze konců ku tervávám bezměrným. Pojem nekonečnosti je ve statných jmenech i v časoslovech. Statné jméno beze předpony chová větším dílem v sobě pojem nekonečna k. p. slovo: set-ba, značí děj, který nemá vyslovený začátek; neboť pojem setby může vtažen býti do minulosti blízké, daleké i do nekonečné; podobný poměr nekonečna padá i do budoucna: a proto pojem, obsažený ve slově setba, je prostě vzat, myslen beze vztahů, bez konců; takovéto pojmy jsou: han-ba, hon-ba, koj-ba, lov-ba, atd.

Hleděno-li na časoslovo, pak na něm vyzpytujem také pojem nekonečnosti k p. sij-ti = síti. Tento tvar časoslova bezosobný a činný obsahuje pojem konby nekonečné; neboť pojem síti platí pro nynějšek, pro minulosť blízkou i dávnou a i nekonečnou; není možno totiž, v mysli děj „síti" opatřiti nějakým začátkem, aby tvar zůstal beze změny; poměr minulostný je teda beze všech začátků jak možných tak i skutečných; podobněž plyne pojem nekonečnosti ze slova „síti" v poměrech budoucnostných; i jest latinský název infinitivus = bezekončát, dobře volen; slovanština může slovem bezekončát projeviti totéž co latina slovem infinitivus.

Pojem konečna jest vyznačen předponou jednou ze dvaceti; touto předponou každou a nebo složeninou ze předpon jest pojem v kořen uložený, od nekonečna jako sekyrou uťat a učiněn konečným k. p. vý-sev, je děj konečný; pověděno slovem, že rozsévač vysel a teda přestal síti; podobněž: po-han-a, ú-hon, ú-koj, vý-lov. I v časoslově nastává poměr konečnosti předponou kp. za-síti; po-han-iti; u-hon-iti; u-koj-iti; vy-lov-iti.

Blízké pojmy jsou ještě: neobmezenosť, bezmeznosť a neurčitosť.

Vztahy zevné. Ku zevným vztahům slovokořenovým náleží bez pochybně pojem o společnosti kořenů slovných, jichž upotřebuje slovanština, pak i jiní jazykové. Mohouť býti společné kořeny slovné dle přirozenoty ústrojné, mohou býti také dle

dovtipa nebo také dle obcovnoty. Zde dostačí jen kusý doklad: serpe fr. nůž zahradnícký = serpъ r. = srepъ ssl. = srp česky; secare lat. = sekati slov.; rheuma řecky = rýma čes.; treffen něm. = tref-iti čes.; kirghui mongolsky = kraguj sb. = krahuj čes. Miklosich; atd. Jest dojista více společných slov a tudíž i kořenů slovných. Dle množstva kořenů společných je pak přirozený stupeň spřízněnosti řečové, která jest nejlepším dokladem obcoby.

Vztahy vědy a síly. Ve znalosti kořenů slovných jest uložena průprava ku vědám všem, totiž ku vědě mluvničné, početné, přírodovědné, zvykavné, výchovné, spolkovné i libomudravné: neboť v mluvovědě je třeba znáti slova vznik i členy jeho; ve přírodovědě třeba názvů pro předměty všech tří říší a částí ústrojných i tvarových; ve zvykavnách třeba znáti slova, názvy lidstvem užívané ve smyslu zprávném neb i úchylném, by samostatně mohla býti vystížena buď ctnota nebo špatnota; výchovověda má projímati odbory žijby lidské, což je základem mravů, pro mládež důležitým; spolkovna jako vercholisko žijby nebude chtít státi v koutě němá, neviděná, neslyšená; počtověda nejenom že počítá písek hor, chvěje kmitů světelných zvukových, nýbrž i živly a kořeny řeči, stanovíc říši, třídy a řady jednoduché pro mluvu lidskou a zákonem silným vtiskuje řeči lidské tvar stálosti, neměnivosti, úctu ku starým věkům a lásku k budoucím; tím teda nezbude na libomudravnu nic! O nebojte se! Libomudravna stopovala každou vědu skromně, tiše a pevně skytajíc červenou nit pro vniternou souvislosť pojmů a nyní tvoří ještě samostatnou dílnu pro potřeby nejvyšší, by každou jednotlivou i společnosť věd upevnila zásadou odbornou, z níž možno východiskovati na všechny směry: ona jest nejen tvůrkyní, nýbrž i rozdavatelkou, suditelkou a líšitelkou vykazujíc meze, ostrotu pojmů, varuje před vadami, chybami, před omylem; nezaslepuje, nýborž otevírá zrak, bystří předhled, k čemuž ke všemu potřebuje pádných a vhodných slov.

Dobra tohoto díla. Sbírkou kořenů slovných utvořen samostatný pojem číselný o řeči slovanské; neboť je sneseno v tomto díle 5000 kořenů slovných. Dále jest utvořena soustava kořenů slovných pro celý slovanský svět, skytajíc přehled, úpravu

jakož i možnotu, z každého kořene východiskovati. Jiné dobro vedle celoty je členitosť zákonitá, jíž dána průhlednosť soustavy a vhled buď ložiskatý, jímž ohledatno je místo přecpané — teda vypuštěny budou nepotřebniny — anebo mezeratý — tu přibrati nutno čeho třeba od jinud. Snad najde mnohý čtenář ještě některé dobro, které zde není uvedeno.

Psáno na silurském útvaru v Královských Vinohradech v dobách staveb rampy na pravém břehu Velotavy v rozměru délkovém od starodávného Vyšehrada až ku dívadlu národnímu l. P. 1907.

Seznam tříd a desek.

Od téhož spisovatele vyšly:

Tři záhady měřickopočetné.

Cena 30 kr.

Objev a popis

pravidelných nových hranatin.

(INVENTIO ET DESCRIPTIO NOVORUM REGULARIUM CORPORUM ANGULATORUM.)

Cena 90 kr.

Čujba i jsoucno prostora.

Cena 50 kr.

Nová určba odlehlot oběžnicových

ode Sluna s připojkami.

Cena 75 kr.

Objev a popis dvojpravidelných hranatin.

Cena 80 kr.

Přípona tvorebná „ba".

Cena 80 kr.

Přítaž i odpud hvězd,

jako doplněk soustavy Koperníkovy a zevšeobecněnost tohoto pojma.

Cena K 5·—.

Kořeny slovné řeči lidské

s ohledem na slovanštinu.

Cena K 8·70.

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze, knihtiskaře České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

